उत्पत्ति

जगाची सुरवात
पहिला दिवस–प्रकाश

1 देवाने आकाश व पृथ्वी निर्माण केली. सुरुवातीला
2पृथ्वी पूर्णपणे रिकामी होती; पृथ्वीवर काहीही नव्हते.
अंधाराने जलाशय झाकलेले होते; आणि देवाचा आत्मा
पाण्यावर पाखर घालीत होता 3नंतर देव बोलला, “प्रकाश
होवो” आणि प्रकाश चमकू लागला. 4देवाने प्रकाश पाहिला
आणि त्याला कळले की तो चांगला आहे. नंतर देवाने
अंधारापासून प्रकाश वेगळा केला. 5देवाने प्रकाशाला
“दिवस” व अंधारला “रात्र” अशी नांवे दिली.

संध्याकाळ झाली व नंतर सकाळ झाली. हा झाला
पहिला दिवस.

दुसरा दिवस–आकाश

6नंतर देव बोलला, “जलांस दुभागण्याकरिता जलांच्या
मध्यभागी अंतराळ होवो.” 7तेव्हा देवाने अंतराळ केले
आणि अंतराळावरच्या व खालच्या जलांस वेगळे केले.
8देवाने अंतराळास “आकाश” असे नांव दिले.

संध्याकाळ झाली व नंतर सकाळ झाली. हा झाला
दुसरा दिवस.

तिसरा दिवस–कोरडी भूमि व हिरवळ

9नंतर देव बोलला, “अंतराळाखालील पाणी एकत्र गोळा
होवो व कोरडी जमीन दिसून येवो.” आणि तसे घडले,
10देवाने कोरड्या जमिनीस “भूमि” आणि एकत्र झालेल्या
जलसंचयास “समुद्र” अशी नांवे दिली. आणि देवाने पाहिले
की हे चांगले आहे.

11मग देव बोलला, “गवत, बीज देणाऱ्या वनस्पती आणि
फळे देणाऱ्या वनस्पती पृथ्वीवर वाढोत. फळझाडे बिया
असलेली फळे तयार करतील आणि प्रत्येक वनस्पती
आपल्या जातीच्याच बिया तयार करील अशा वनस्पती
पृथ्वीवर वाढोत.” आणि तसे झाले. 12गवत, आपापल्या
जातीचे बीज देणाऱ्या वनस्पती आणि आपापल्या जातीची
फळे देणारी व त्या फळातच आपापल्या जातीचे बीज
असणारी फळ झाडे भूमीने उपजविली. देवाने पाहिले की
हे चांगले आहे.

13संध्याकाळ झाली व नंतर सकाळ झाली. हा झाला
तिसरा दिवस.

चौथा दिवस–सूर्य, चंद्र व तारे

14मग देव बोलला “दिवस व रात्र ही वेगळी करण्यासाठी
आकाशात ज्योति होवोत व त्या विशेष चिन्हे, आणि विशेष
मेळावे, ऋतू, दिवस, आणि वर्षे दाखविणाऱ्या होवोत.
15पृथ्वीला प्रकाश देण्यासाठी आकाशात त्या ज्योति
होवोत.” आणि तसे झाले.

16देवाने दोन मोठ्या ज्योति निर्माण केल्या. दिवसावर
सत्ता चालविण्यासाठी मोठी ज्योति सूर्य आणि रात्रीवर
सत्ता चालविण्यासाठी लहान ज्योति, चंद्र, आणि त्याने
तारेही निर्माण केले. 17–18देवाने त्या ज्योति पृथ्वीवर
प्रकाश पाडण्यासाठी आणि दिवसावर व रात्रीवर सत्ता
हचालविण्यासाठी आकाशात ठेवल्या. त्या ज्योतींनी प्रकाश
व अंधार वेगळे केले. आणि देवाने पाहिले की हे चांगले
आहे. 19संध्याकाळ झाली व नंतर सकाळ झाली. हा
झाला चौथा दिवस. हे

पाचवा दिवस–मासे व पक्षी

20मग देव बोलला, “जलामध्ये जीवजंतूचे थवेच्या थवे
उत्पन्न होवोत. आणि पृथ्वीवर आकाशात पक्षी
उडोबागडोत” – 21समुद्रातील प्रचंड जलचर म्हणजे पाण्यात
फिरणारे व अनेक जातीचे व प्रकारचे जलप्राणी देवाने
उत्पन्न केले. तसेच आकाशात उडणारे निरनिराळ्या
जातीचे पक्षीही देवाने उत्पन्न केले आणि देवाने पाहिले
की हे चांगले आहे.

22देवाने त्यांना आशीर्वाद दिला, “फलद्रूप व्हा, वाढा,
समुद्रातील पाणी व्यापून व भरुन टाका आणि पक्षी बहुगुणित
होवोत व पृथ्वी व्यापून टाकोत.”

23संध्याकाळ झाली व नंतर सकाळ झाली हा होता
पाचवा दिवस.

सहावा दिवस–जमिनीवरील प्राणी व मनुष्य प्राणी

24मग देव बोलला, “निरनिराळ्या जातीचे पशू, मोठे
प्राणी वेगवेगळ्या जातीचे सरपटणारे व रांगणारे लहान
प्राणी असे जीवधारी प्राणी पृथ्वीवर उत्पन्न होवोत. ते
आपापल्या जातीचे अनेक प्राणी निर्माण करोत.” आणि
तसे सर्व झाले.

25असे देवाने वनपशू, पाळीव जनावरे, सरपटत जाणारे
लहान प्राणी व वेगवेगळ्या जातीचे जीवधारी प्राणी निर्माण

केले. आणि देवाने पाहिले की हे चांगले आहे. 26मग देव
बोलला, “आपण आपल्या प्रतिरुपाचा आपल्या सारखा
मनुष्य निर्माण करु; समुद्रातील मासे, आकाशातील पक्षी,
सर्व वनपशू, मोठी जनावरे व जमिनीवर सरपटणारे सर्व
लहान प्राणी यांच्यावर ते सत्ता चालवितील.”
27तेव्हा देवाने आपल्या प्रतिरुपाचा मनुष्य निर्माण केला;
देवाचे प्रतिरुप असा तो निर्माण केला; नर व नारी अशी
ती निर्माण केली. 28देवाने त्यांना आशीर्वाद दिला; देव
त्यांना म्हणाला, “फलद्रूप व्हा, बहुगुणित व्हा आणि पृथ्वी
व्यापून टाका; ती आपल्या सत्तेखाली आणा; समुद्रातील
मासे, आकाशातील पक्षी आणि पृथ्वीवर फिरणारा प्रत्येक
सजीव प्राणी यांवर सत्ता चालवा.”
29देव म्हणाला, “धान्य देणाऱ्या सर्व वनस्पती आणि
आपापल्या फळामध्येच वृक्षाचे बीज असलेली सर्व फळझाडे
मी तुम्हांस दिली आहेत. ही तुम्हांकरिता अन्न होतील.
30तसेच पृथ्वीवरील सर्व पशू, आकाशातील सर्व पक्षी
आणि जमिनीवर सरपटत जाणारे सर्व प्राणी यांच्याकरिता
अन्न म्हणून मी हिरव्या वनस्पती दिल्या आहेत.” आणि
सर्व तसे झाले. 31आपण केलेले सर्वकाही फार चांगले
आहे असे देवाने पाहिले.

संध्याकाळ झाली व नंतर सकाळ झाली. हा झाला
सहावा दिवस.

सातवा दिवस—विसावा

2 याप्रमाणे पृथ्वी, आकाश आणि त्यांतील सर्वकाही
पूर्ण करून झाले. 2देवाने आपण करीत असलेले
काम संपवले म्हणून सातव्या दिवशी त्याने काम
करण्यापासून विसावा घेतला. 3देवाने सातवा दिवस
आशीर्वाद देऊन पवित्र केला व विशेष ठरविला कारण
त्या दिवशी जग निर्माण करताना त्याने केलेल्या सर्व
कामापासून विसावा घेतला.

मानवाची सुरवात

4हा आकाश व पृथ्वी निर्माण केल्याचा इतिहास आहे.
देवाने आकाश व पृथ्वी उत्पन्न केली त्या वेळी जे जे
घडले त्यांच्या उत्पत्ति क्रमाविषयीचा हा वृत्तान्त आहे.
5त्यापूर्वी पृथ्वीवर वनस्पती नव्हती, शेतात काही उगवले
नव्हते. कारण परमेश्वराने अद्याप पृथ्वीवर पाऊस पाडला
नव्हता आणि जमिनीची मशागत करण्यास कोणी मनुष्य
नव्हता. 6पृथ्वीवरुन धुके वर जात असे व त्याने सर्व
जमिनीवर पाणी शिंपडले व पसरले जात असे.
7नंतर परमेश्वर देवाने जमिनीतील मातीचा मनुष्य
घडवला व त्याच्या नाकपुड्यात जीवनाचा श्वास फुंकला
आणि मनुष्य जीवधारी म्हणजे जीवंत प्राणी झाला. 8मग
परमेश्वर देवाने पूर्वेकडे एदेन नावांच्या जागेत एक बाग
लावली आणि त्या बागेत आपण घडविलेल्या मनुष्याला
ठेवले. 9परमेश्वर देवाने सुंदर दिसणारी अन्नासाठी उत्तम
अशी सर्व जातीची झाडे बागेमध्ये उगवविली आणि बागेच्या
मध्यभागी जीवनाचे झाड आणि बऱ्यावाईटाचे ज्ञान देणारे
झाड अशी झाडे लावली.
10एदेन बागेत एक नदी उगम पावली व तिने सर्व
बागेला पाणी पुरवले. नंतर ती नदी विभागून तिच्या चार
वेगळ्या नद्या झाल्या. 11पहिल्या नदीचे नांव पीशोन होते.
ही सर्व हवीला देशाला वेढा घालून वाहाते 12त्या देशात
चांगल्या प्रतीचे सोने सांपडते. तेथे मोती व गोमेद ही रत्ने
सापडतात 13दुसऱ्या नदीचे नांव गीहोन आहे, ही सगळ्या
कूश म्हणजे इथिओपिया देशाभोवती वाहते. 14तिसऱ्या
नदीचे नांव हिद्देकेल. ही अश्शूर म्हणजे असीरिया देशाच्या
पूर्वेस वहात जाते. चौथ्या नदीचे नांव फरात म्हणजे युफ्रेटीस
असे आहे.
15परमेश्वर देवाने मनुष्याला एदेन बागेत तिची मशागत
करण्यासाठी व बागेची काळजी घेण्यासाठी ठेवले.
16परमेश्वराने मनुष्याला ही आज्ञा दिली; परमेश्वर
म्हणाला, “बागेतील कोणत्याही झाडाचे फळ तू खुशाल
खाऊ शकतो. 17परंतु बऱ्यावाईटाचे ज्ञान करून देणाऱ्या
झाडाचे फळ तू खाऊ नको; जर त्या झाडाचे फळ तू
खाशील तर तू नक्की मरशील.”

पहिली स्त्री

18नंतर परमेश्वर बोलला, “मनुष्याने एकटे असावे हे
बरे नाही; मी त्याच्यासाठी योग्य मदतनीस निर्माण करीन.”
19परमेश्वराने मातीतून शेतातील सर्व जातीचे प्राणी आणि
आकाशातील सर्वजातीचे पक्षी उत्पन्न केले आणि त्यांना
मनुष्याकडे नेले आणि मनुष्याने म्हणजे आदामाने त्या
सर्वांना नांवे दिली. 20आदामाने सर्व पाळीव प्राणी,
आकाशातील सर्वपक्षी आणि सर्व वनपशू म्हणजे
जंगलातील, रानावनातील जनावरे यांना नांवे दिली.
आदामाने हे सर्व पशू—पक्षी पाहिले परंतु त्याला त्यांच्यात
आपणासाठी योग्य असा मदतनीस सापडला नाही. 21तेव्हा
परमेश्वर देवाने आदामाला गाढ झोप लागू दिली. आणि
तो झोपला असता परमेश्वराने आदामाच्या शरीरातून एक
फासळी काढली व ती जागा चमड्याने बंद केली. तेव्हा ती
मांसाने भरुन आली. 22परमेश्वराने आदामाची फासळी
काढून तिची स्त्री बनवली आणि तिला आदामाकडे नेले.
23तेव्हा आदाम म्हणाला,

“आता ही मात्र माझ्यासारखी आहे. तिची हाडे माझ्या
हाडा पासून व तिचे शरीर माझ्या शरीरापासून बनवले
आहे. मी तिला स्त्री म्हणजे नारी असे नांव देतो. कारण
ती नरापासून बनवलेली आहे.”

24म्हणून मनुष्य आपल्या आईबापांस सोडून आपल्या
बायकोला जडून राहील आणि ती दोघे एक देह होतील.
25एदेन बागेत आदाम व त्याची बायको ही दोघे नग्न
होती. परंतु त्यांना कसलीच लाज वाटत नव्हती.

पापाची सुरवात

3 परमेश्वर देवाने निर्माण केलेल्या सर्व वन्य प्राण्यांमध्ये सर्प हा अतिशय धूर्त आणि हुषार होता. त्याला स्त्रीची फसवणूक करायची होती. त्यावेळी सर्प त्या स्त्रीशी बोलला व तो तिला म्हणाला, "स्त्रिये, बागेतल्या कोणत्याही झाडाचे फळ खाऊ नको असे देवाने तुला खरोखरच सांगितले आहे काय?"

2स्त्रीने सर्पाला उत्तर दिले, "नाही. देवाने तसे म्हटले
नाही बागेतल्या झाडांची फळे आम्ही खाऊ शकतो. 3परंतु
असे एक झाड आहे की ज्याचे फळ आम्ही खाता कामा नये देवाने आम्हाला सांगितले, 'बागेच्या मधोमध असलेल्या झाडाचे फळ तुम्ही मुळीच खाऊ नका. त्या झाडाला स्पर्शही करु नका. नाहीतर तुम्ही मराल.'"

4परंतु सर्प त्या स्त्रीला म्हणाला, "तुम्ही खरोखर मरणार
नाही. 5कारण देवाला हे माहीत आहे की जर तुम्ही त्या
झाडाचे फळ खाल तर बरे व वाईट काय आहे हे तुम्हांला समजेल आणि तुम्ही देवासारखे व्हाल."

6स्त्रीने पाहिले की ते झाड दिसण्यात सुंदर, त्याचे फळ खाण्यास चांगले व शहाणपण देणारे आहे म्हणून तिने त्या झाडाचे फळ तोडून घेतले व खाल्ले. तिचा नवरा तिच्याबरोबर तेथे होता; तेव्हा तिने त्या फळातून त्याला थोडे दिले व त्याने ते खाल्ले.

7तेव्हा त्या दोघांचे डोळे उघडले व आपण नग्न आहो असे त्यांस समजले; तेव्हा त्यांनी अंजिराची पाने शिवून आपणासाठी काही वस्त्रे तयार केली व ती घातली.

8संध्याकाळी परमेश्वर बागेत फिरत होता. त्यावेळी आदामाने आणि त्याच्या बायकोने परमेश्वराचा आवाज ऐकला. आणि त्याच्या नजरेस पडू नये म्हणून ती दोघे
परमेश्वरापासून बागेच्या झाडात लपली. 9तेव्हा
परमेश्वराने आदामाला हाक मारुन म्हटले, "तू कोठे आहेस?"

10तो म्हणाला, "बागेत मी तुझ्या चालण्याचा आवाज ऐकला व मला भीती वाटली कारण मी नग्न होतो आणि म्हणून मी लपलो."

11परमेश्वर त्याला म्हणाला, "तू नग्न आहेस हे तुला कोणी सांगितले? ज्या विशेष झाडाचे फळ तू खाऊ नकोस अशी मी तुला आज्ञा दिली होती त्या झाडाचे फळ तू खाल्लेस काय?"

12आदाम म्हणाला, "तू ही स्त्री माझ्यासाठी मदतनीस म्हणून दिलीस. तिने त्या झाडाचे फळ मला दिले आणि म्हणून मी ते खाल्ले."

13मग परमेश्वर त्या स्त्रीला म्हणाला, "तू हे काय केलेस?"

ती स्त्री म्हणाली, "सर्पाने मला भुरळ घालून फसविले व म्हणून मी ते फळ खाल्ले."

14म्हणून परमेश्वर सर्पाला म्हणाला,

"तू हे फार वाईट केलेस म्हणून तुझे पण वाईट होईल. तू हे केलेस म्हणून इतर कोणत्याही प्राण्यापेक्षा तू अधिक शापित आहेस. तू पोटाने सरपटत चालशील आणि आयुष्यभर तू माती खाशील

15तू व स्त्री, यांस मी एकमेकांचे शत्रु करीन. तुझी संतती आणि तिची संतती एकमेकाचे शत्रू होतील तिच्या संततीच्या पायाची तू टाच फोडशील पण तो तुझे डोके ठेचील

16नंतर परमेश्वर स्त्रीला म्हणाला,

"तू गरोदर असताना तुला त्रास होईल आणि मुलांना जन्म देते वेळी तुला खूप वेदना होतील. तरी तुझी ओढ तुझ्या नवऱ्याकडे राहील; आणि तो तुझ्यावर अधिकार चालवील."

17नंतर परमेश्वर देव आदामाला म्हणाला,

"त्या विशेष झाडाचे फळ खाऊ नको अशी मी तुला आज्ञा दिली होती परंतु तू तुझ्या बायकोने सांगितलेल्या गोष्टी ऐकल्यास आणि त्या झाड़ाचे फळ खाल्लेस. तेव्हा मी तुझ्यामुळे भूमीला शाप देत आहे. तू तिजपासून अन्न मिळविण्यासाठी जन्मभर अतिशय कष्ट करशील;

18जमीन तुझ्यासाठी काटेकुटे वाढवेल आणि शेतातल्या रानटी वनस्पती तुला खाव्या लागतील.

19तू अतिशय श्रम करून निढळाच्या घामाने भाकर मिळविशील तू मरायच्या दिवसापर्यंत अतिशय काम करशील. आणि नंतर तू पुन्हा माती होशील मी तुला मातीतून उत्पन्न केले आहे; आणि तू मरशील तेव्हा परत मातीला जाऊन मिळशील."

20आदामाने आपल्या बायकोचे नांव हव्वा ठेवले. या जगात जन्म घेणाऱ्या सर्व माणसांची ती आई आहे म्हणून आदामाने तिला हे नांव दिले.

21परमेश्वराने आदाम व त्याची बायको हव्वा यांच्यासाठी जनावरांच्या चामड्यांची वस्त्रे केली; आणि ती त्यांना घातली.

22परमेश्वर म्हणाला, "पाहा, मनुष्य आपल्या सारखा झाला आहे. त्याला बरे व वाईट समजते. तर आता कदाचित जीवनांच्या झाडावरुन तो फळ घेईल आणि जर का तो ते फळ खाईल तर मग सदासर्वकाळ तो जीवंत राहील."

23तेव्हा परमेश्वराने मनुष्याला ज्या जमिनीतून उत्पन्न केले होते तिची मशागत करण्यासाठी एदेन बागेतून बाहेर घालवून दिले.

24परमेश्वर देवाने मनुष्याला एदेन बाग सोडण्यासाठी भाग पाडले. नंतर परमेश्वराने एदेन बागेची राखण करण्यासाठी बागेच्या पूर्वेकडे करुब देवदूतांना पहारा करण्यास ठेवले. तसेच तेथे जीवनाच्या झाडाकडे जाणाऱ्या मार्गाचे रक्षण करण्यासाठी गरगर फिरणारी अग्नीची एक तलवार ठेवली.

पहिले कुटुंब

4 आदाम आणि त्याची बायको हव्वा यांचा लैंगिक संबंध आला; हव्वा गर्भवती होऊन तिने एका बाळाला जन्म दिला. त्या मुलाचे नांव काइन असे ठेवले.

तेव्हा हव्वा म्हणाली, "परमेश्वराच्या सहाय्याने मला पुरूषंसतान लाभले आहे."

2 त्यानंतर हव्वेने आणखी एका बाळाला जन्म दिला. हा मुलगा म्हणजे काइनाचा भाऊ हाबेल होता. हाबेल मेंढपाळ झाला; काइन शेतकरी झाला.

पहिला खून

3 काही काळानंतर हंगामाचे वेळी काइनाने परमेश्वराला आदराने दान देण्यासाठी आपल्या शेतातील उत्पन्नातून काही अर्पण आणले. 4 हाबेलानेही आपल्या कळपातील काही मेंढरे देवाला अर्पण म्हणून आणली. त्याने मेंढरांचे सर्वात उत्तम भाग आणले.

परमेश्वराने हाबेलाचे अर्पण स्वीकारले. 5 परन्तु काइन आणि त्याचे अर्पण स्वीकारले नाही. यामुळे काइन फार दु:खी झाला व त्याला फार राग आला 6 परमेश्वराने काइनाला विचारले, "तू का रागावलास? तुझा चेहरा दु:खी का दिसत आहे? 7 तू जर चांगल्या गोष्टी करशील तर तुझे माझे संबंध चांगले राहतील मग मी तुझा स्वीकार करीन; परंतु तू जर वाईट रीतीने चालशील तर ते पाप तुझ्यात राहील व ते पाप तुझ्यावर सत्ता चालवू पाहील; पण तू त्या पापावर सत्ता चालवली पाहिजेस."

8 काइन आपला भाऊ हाबेल यास म्हणाला, "चल, आपण जरा शेतात जाऊ या." तेव्हा काइनाने हाबेलाला बाहेर शेतात नेले. तेव्हा काइनाने आपला भाऊ हाबेल यावर हल्ला केला व त्याला ठार मारले.

9 काही वेळाने परमेश्वर काइनास म्हणाला, "तुझा भाऊ हाबेल कोठे आहे?"

काइनाने उत्तर दिले, "मला माहीत नाही; माझ्या भावावर नजर ठेवणे व त्याची काळजी घेणे हे माझे काम आहे काय?"

10 नंतर परमेश्वर म्हणाला, "तू हे काय केलेस? 11 तू तुझ्या भावाला ठार केलेस. त्याचे रक्त मला जमिनीतून हाका मारीत आहे; त्याचे रक्त तुझ्या हातातून घेण्यास भूमीने आपले तोंड उघडले आहे. ह्याच कारणाने तू शापित आहेस. भूमी तुला नकारेल. 12 पूर्वी तू जमिनीची मशागत केलीस आणि तिने तुला चांगले पीक दिले. पण आता तू मशागत करशील तरी ती भूमी तुला पीक देणार नाही. तू पृथ्वीवर एका ठिकाणी घर करून राहणार नाहीस तर तू भटकत राहशील व परागंदा होशील."

13 मग काइन म्हणाला, "ही शिक्षा मी सहन करु शकणार नाही इतकी भारी आहे. 14 पहा तू मला ह्या माझ्या भूमिवरुन दूर पाठवीत आहेस, मी तुला पाहू शकणार नाही किंवा तुझ्या जवळ मला येता येणार नाही; मला घरदार असणार नाही. या पृथ्वीवर तू मला ठिकठिकाणी भटकणे व परागंदा होणे लादले आहेस. मी जर कोणाच्या हाती सापडेन तर तो मला ठार मारुन टाकेल."

15 मग परमेश्वर काइनास म्हणाला, "मी असे घडू देणार नाही. कारण तुला जर कोणी ठार मारील तर त्याला मी कितीतरी अधिक पटीने शिक्षा देईन." मग काइनाला कोणी मारु नये म्हणून परमेश्वराने त्याच्यावर एक विशिष्ठ खूण केली.

काइनाचे घराणे

16 काइन परमेश्वरा समोरुन निघून गेला आणि एदेनाच्या पूर्वेस नोद देशात जाऊन राहिला.

17 काईन आपल्या पत्नीजवळ जाऊन निजला तेव्हा ती गर्भवती होऊन तीने हनोख नांवाच्या मुलाला जन्म दिला; काइनाने एक नगर बांधले तेव्हा त्याने त्या नगराला आपल्या मुलाचेच हनोख हे नांव दिले.

18 हनोखाला इराद नांवाचा मुलगा झाला; इरादाला महूयाएल झाला महूयाएलास मथुशाएल झाला; आणि मथुशाएलास लामेख झाला.

19 लामेखाने दोन बायका केल्या. पहिलीचे नांव आदा व दुसरीचे नांव सिल्ला.

20 आदाने याबालास जन्म दिला; तो तंबूत राहाणाऱ्या व गुरेढोरे पाळणाऱ्या लोकांचा मूळ पुरुष झाला. 21 आदाला आणखी एक मुलगा झाला. (त्याचे नांव युबाल; हा याबालाचा भाऊ); युबाल तंतुवाद्ये, व वायुवाद्ये म्हणजे वीणा व बासरी वाजविणाऱ्या कलावंताचा मूळ पुरुष झाला. 22 सिल्ला हिला तुबल–काइन झाला; तो तांब्याची व लोखंडाची कामे करणाऱ्या लोकांचा मूळ पुरुष झाला. तुबल काइनास नामा नांवाची बहीण होती.

23 लामेख आपल्या बायकांना म्हणाला,

"आदा आणि सिल्ला माझी वाणी ऐका; लामेखाच्या बायकांनो, मी ज्या गोष्टी बोलतो तिकडे कान द्या; एका माणसाने मला जखमी केले, तेव्हा मी त्याला ठार मारले, एका तरुणाने मला मारले म्हणून मी त्याला ठार केले.

24 काइनाला मारणाऱ्याला खूप खूप शिक्षा होईल तर मग मला मारणाऱ्याला त्याहीपेक्षा आधिकात अधिक शिक्षा होईल."

25 आदाम पुन्हा पत्नीजवळ गेला. आणि तिला मुलगा झाला. त्यांनी त्याचे नांव शेथ असे ठेवले हव्वा म्हणाली, "काइनाने हाबेलास ठार केले म्हणून देवाने मला दुसरा मुलगा दिला." 26 शेथलाही मुलगा झाला, त्याचे नांव त्याने अनोश ठेवले; त्या काळापासून लोक परमेश्वराच्या नांवाने प्रार्थना करु लागले.

आदामाच्या वंशावळीचा इतिहास

5 आदामाच्या वंशावळीची नोंद अशी आहे. देवाने मनुष्य आपल्या प्रतिरुपाचा म्हणजे आपल्या सारखा निर्माण केला. 2देवाने त्यांस नर व नारी असे उत्पन्न केले. देवाने त्यांस ज्या दिवशी उत्पन्न केले त्याच दिवशी देवाने त्यांस आशीर्वाद दिला व त्यांस “आदाम” म्हणजे मनुष्य हे नांव दिले.

3आदाम एकशेतीस वर्षांचा झाल्यावर त्याला त्याच्या प्रतिरुपाचा म्हणजे हुबेहूब त्याच्या सारखा दिसणारा मुलगा झाला. त्याने त्याचे नांव शेथ ठेवले; 4शेथ जन्मल्यानंतर आदाम आठशें वर्षे जगला आणि या काळात त्याला आणखी मुलगे व मुली झाल्या. 5अशारीतीने आदाम एकंदर नऊशेतीस वर्षे जगला; नंतर तो मरण पावला.

6शेथ एकशेंपाच वर्षांचा झाल्यावर त्याला अनोश नांवाचा मुलगा झाला. 7अनोशच्या जन्मानंतर शेथ आठशेंसात वर्षे जगला, त्या काळात त्याला आणखी मुलगे व मुली झाल्या; 8शेथ एकंदर नऊशेंबारा वर्षे जगला, मग तो मरण पावला.

9अनोश नव्वद वर्षांचा झाल्यावर त्याला केनान नांवाचा मुलगा झाला; 10केनान जन्मल्यानंतर अनोश आठशेंपंधरा वर्षे जगला; त्या काळात त्याला आणखी मुलगे व मुली झाल्या; 11अनोश एकंदर नऊशेंपाच वर्षे जगला; त्यानंतर तो मरण पावला.

12केनान सत्तर वर्षांचा झाल्यावर त्याला महललेल नांवाचा मुलगा झाला; 13महललेल झाल्यावर केनान आठशेंचाळीस वर्षे जगला; त्या काळात त्याला आणखी मुलगे व मुली झाल्या; 14केनान एकंदर नऊशेंदहा वर्षे जगला; नंतर तो मरण पावला.

15महललेल पासष्ट वर्षांचा झाल्यावर त्याला यारेद नांवाचा मुलगा झाला; 16यारेद जन्मल्यानंतर महललेल आठशेंतीस वर्षे जगला; त्या काळात त्याला आणखी मुलगे व मुली झाल्या; 17महललेल एकंदर आठशें पंच्याण्णव वर्षे जगला; त्यानंतर तो मरण पावला.

18यारेद एकशें बासष्ट वर्षांचा झाल्यावर त्यास हनोख नावाचा मुलगा झाला; 19हनोख झाल्यावर यारेद आठशें वर्षे जगला; त्या काळात त्याला आणखी मुलगे व मुली झाल्या; 20यारेद एकंदर नऊशे बासष्ट वर्षे जगला; त्या नंतर तो मरण पावला.

21हनोख पासष्ट वर्षांचा झाल्यावर त्याला मथुशलह झाला; 22मथुशलह जन्मल्यावर हनोख तीनशें वर्षे देवाबरोबर चालला व त्या काळात त्याला आणखी मुलगे व मुली झाल्या; 23हनोख एकंदर तीनशें पासष्ट वर्षे जगला; 24एके दिवशी हनोख देवाबरोबर चालत होता; नंतर तो नाहिसा झाला कारण देवाने त्याला नेले.

25मथुशलह एकशे सत्याऐंशी वर्षांचा झाल्यावर त्याला लामेख नावांचा मुलगा झाला; 26लामेखाच्या जन्मानंतर मथुशलह सातशेंब्याऐंशी वर्षे जगला; त्या काळात त्याला आणखी मुलगे व मुली झाल्या; 27मथुशलह एकंदर नऊशें एकुणसत्तर वर्षे जगला; त्यानंतर तो मरण पावला.

28लामेख एकशें ब्याऐंशी वर्षांचा झाल्यावर त्याला एक मुलगा झाला; 29त्याने त्याचे नांव नोहा (म्हणजे विसावा) असे ठेवले. लामेख म्हणाला, “देवाने भूमिला शाप दिल्यामुळे आपल्याला शेतकरी म्हणून खूप कष्ट करावे लागतात; परंतु नोहा आपल्याला विसावा देईल.”

30नोहा झाल्यावर लामेख पाचशें पंच्याण्णव वर्षे जगला; त्या काळात त्याला आणखी मुलगे व मुली झाल्या; 31लामेख एकंदर सातशें सत्याहत्तर वर्षे जगला; नंतर तो मरण पावला.

32नोहा पाचशें वर्षांचा झाल्यावर त्याला शेम, हाम व याफेथ नांवांचे मुलगे झाले.

माणसे दुष्ट होतात

6 पृथ्वीवरील मनुष्यांची संख्या वाढतच राहिली आणि त्यांना मुली झाल्या; 2त्या मुली सुंदर आहेत असे देवपुत्रांनी पाहिले, म्हणून आपल्या आवडी निवडी प्रमाणे त्यांनी त्यांच्याशी लग्न केले.

3या स्त्रियांनी मुलांना जन्म दिला. त्या काळी व त्यानंतर पृथ्वीवर नेफिलिम लोक राहात होते. ते फार नामांकित होते. ते प्राचीन काळापासूनचे महावीर होते.

4नंतर परमेश्वर म्हणाला, “मनुष्य हा देहधारी आहे, तो भ्रांत झाल्यामुळे माझ्या आत्म्याची सत्ता त्यांच्या ठायी सर्वकाळ राहणार नाही; म्हणून मी माझ्या आत्म्याला त्याच्यापासून सतत–त्रास होऊ देणार नाहीं; तर मी त्यांस एकशेंवीस वर्षांचेच आयुष्य देईन.”

5परमेश्वराने पाहिले की पृथ्वीवरील लोक दुष्ट आहेत; त्यांचे विचार नेंहमी वाईट असतात. 6म्हणून पृथ्वीवर मनुष्य निर्माण केल्याबद्दल परमेश्वराला वाईट वाटले; 7आणि तो मनात फार दु:खी झाला; तेव्हा तो म्हणाला, “मी उत्पन्न केलेल्या मानवास पृथ्वीतलावरुन नष्ट करीन; तसेच माणसे, पशू, सरपटणारे प्राणी, व आकाशातील पक्षी या सर्वांचा मी नाश करीन कारण या सर्वांना उत्पन्न केल्याचे मला दु:ख होत आहे.”

8परन्तु परमेश्वराला आनंद देणारा एक माणूस पृथ्वीवर होता तो म्हणजे नोहा.

नोहा आणि जलप्रलय

9ही नोहाच्या घराण्याची कहाणी आहे. नोहा आयुष्यभर त्या पिढीतला नीतिमान माणूस होता. तो नेहमी देवाच्या आज्ञांप्रमाणे चालला 10नोहाला शेम, हाम व याफेथ नांवाचे तीन मुलगे होते.

11देवाने पृथ्वीकडे पाहिले तेव्हा माणसांनी ती भ्रष्ट केली आहे असे त्याला आढळले. 12जिकडे तिकडे हिंसाचार चालू होते; लोक वाईट व क्रूर झाले होते; त्यांनी पृथ्वीवर आपल्या जीवनाचा नाश करून घेतला होता. 13म्हणून

देव नोहाला म्हणाला, “मनुष्यांनी सर्व पृथ्वी संतापांने व
हिंसेने भरुन टाकली आहे; म्हणून मी उत्पन्न केलेल्या
सर्व प्राण्यांचा नाश करीन; त्यांचा पृथ्वी तलावरुन नायनाट
करीन 14तेव्हा आपणासाठी सायप्रस म्हणजे गोफेर झाडाच्या
लाकडाचे एक तारु कर; त्यात खोल्या कर आणि त्याला
सर्वत्र म्हणजे आतून व बाहेरुन डांबर लाव.”
15देव म्हणाला, “तारवाचे मोजमाप मी सांगतो त्याप्रमाणे
असावे. ते 300 क्यूबिट लांब, 50 क्यूबिट रुंद, आणि 30
क्यूबिट उंच असावे; 16तारवाला छतापासून सुमारे 18
इंचावर एक खिडकी कर; तारवाच्या एका बाजूस दार
ठेव; तसेच तारवाला वरचा, मधला व खालचा असे तीन
मजले कर.
17“मी सांगतो ते समजून घे. मी पृथ्वीवर जलप्रलय
आणीन. मी पृथ्वीवरील सर्वलोक आणि सर्व सजीव प्राण्यांना
नष्ट करीन. 18मी तुझ्याशी एक विशेष करार करतो; तू
आपले मुलगे, आपली बायको व आपल्या सुना यांस
घेऊन तारवात जा. 19तसेच पृथ्वीवरील प्रत्येक जातीतील
सजीव प्राण्यापैकी एक नरमादीची जोडी तू तारवात ने,
त्यांना तुझ्याबरोबर तारवात जिवंत ठेव.
20पक्षी, पशू आणि भूमीवर रांगणारे प्राणी या पैकी
प्रत्येकाच्या जातीतून नरमादी असे दोनदोन तुझ्याबरोबर
तरवात ने; त्यांना तुझ्याबरोबर तारवात जिवंत ठेव. 21तसेच
तुला व त्यांना लागणारे पृथ्वीवरील सर्व प्रकारचे अन्न
तारवात साठवून ठेव.”
22देवाने आज्ञा दिल्याप्रमाणे नोहाने सर्व काही केले.

जलप्रलयाची सुरवात

7 नंतर परमेश्वर नोहाला म्हणाला, “या काळातील
दुष्ट लोकात माझ्यासमोर तूच एक नीतिमान माणूस
आहेस असे मला आढळले आहे; तेव्हा तुझ्या कुटुंबातील
सर्वांना घेऊन तारवात जा. 2अर्पणासाठी वरील प्रत्येक
जातीच्या शुद्ध प्राण्यापैकी नरमाद्यांच्या सात जोड्या, इतर
अशुद्ध प्राण्यापैकी नरमादी अशी एकच जोड़ी, 3आणि
पक्षांच्या नरमादी अशा सात जोड्या तुझ्याबरोबर तारवात
ने. पृथ्वीवर त्यांचे बीज राहील 4आतापासून सात दिवसांनी
मी पृथ्वीवर चाळीस दिवस व चाळीस रात्र प्रचंड पाऊस
पाडीन; त्यामुळे पृथ्वीवर मी निर्माण केलेल्या प्रत्येक
गोष्टीचा नाश होईल.” 5परमेश्वराने आज्ञा दिल्याप्रमाणे
नोहाने सर्वकाही केले.
6पाऊस आला तेव्हा नोहा सहाशे वर्षांचा होता.
7जलप्रलयातून तरुन जावे म्हणून नोहा व त्याचे सह त्याचे
कुटुंब म्हणजे त्याची बायको, त्याचे मुलगे व सुना हे
तारवात गेले. 8तसेच पृथ्वीतलावरील सर्व शुद्ध व अशुद्ध
पशूपक्षी, सरपटणारे व रांगणारे प्राणी 9हे सर्व देवाने
सांगितल्याप्रमाणे नर व मादी अशा जोडी जोडीने नोहाबरोबर
तारवात गेले. 10मग सात दिवसानंतर पृथ्वीवर पाऊस
पडण्यास व जलप्रलय येण्यास सुरवात झाली.
11–13दुसऱ्या महिन्याच्या सतराव्या दिवशी पृथ्वीतील
पाण्याचे सर्वझरे फुटले व पाणी उफाळून वर आले व
जमिनीवरुन वाहू लागले; त्याच दिवशी मुसळधार पाऊस
पडण्यास सुरुवात झाली; जणू काय आकाशाच्या खिडक्या
उघडल्या; चाळीस दिवस व चाळीस रात्र मुसळधार पाऊस
पडला. त्याच दिवशी नोहा, त्याची बायको, त्याचे मुलगे
शेम, हाम व याफेथ व त्यांच्या बायका ही सर्वमंडळी
तारवात गेली. त्यावेळी नोहा सहाशे वर्षांचा होता. 14नोहाचे
कुटुंब आणि पृथ्वीवरील सर्व सजीव प्राणी म्हणजे सर्व
जातीची गुरेढोरे इतर पशू जमिनीवर सरपटणारे आणि
आकाशात उडणारे पक्षी हे तारवात होते. 15आणि ज्यांच्या
जीवात प्राण आहे असे सर्व प्रकारचे प्राणी दोन दोनच्या
गटाने तारवात गेले. 16देवाने दिलेल्या आज्ञेप्रमाणे हे जीवंत
प्राणी जोडीने नर व मादी असे तारवात गेले आणि मग
परमेश्वराने दार बंद केले पाणी वाढू लागले आणि त्याने
जमिनीवरुन तारु उचलले.
17चाळीस दिवस पृथ्वीवर महापुर पाणी आले; 18पाणी
एक सारखे चढतच गेले आणि त्यामुळे तारु जमिनीपासून
उंचावर तरंगू लागले; 19पाणी इतके वर चढत गेले की
उंच उंच पर्वत देखील पाण्यात बुडून गेले; 20पाणी सर्वात
उंच पर्वत शिखरावर वीस फुटा पेक्षा अधिक उंच इतके
वर चढले.
21–22पृथ्वीवरील सर्व जिवंत प्राणी, म्हणजे सर्व स्त्री,
पुरुष, तसेच सर्व पक्षी, गुरेढोरे, ग्रामपशू, वनपशू सरपटणारे
प्राणी हे सर्व जीव जंतू मरुन गेले. 23अशा रीतीने देवाने
पृथ्वीच्या पाठीवरील सर्वकाही म्हणजे मानव, पशू,
सरपटणारे प्राणी आणि आकाशातील पक्षी अशा सर्व
जीवधारी प्राण्यांचा नाश केला; जे वाचले ते म्हणजे नोहा,
त्याचे कुटुंब आणि तारवात त्याच्या सोबत असलेले प्राणी,
फक्त एवढेच. 24पाण्याने एकशे पन्नास दिवस पृथ्वीला
झाकून ठेवले होते.

जलप्रलयाचा शेवट

8 पण देव नोहाला विसरला नाही; त्याने नोहाची व
त्याच्या सोबत तारवात असलेल्या सर्व प्राण्यांची
आठवण केली; देवाने पृथ्वीवर वारा वाहवला. आणि
पाणी दिसेनासे होऊ लागले.
2आकाशातून मुसळधार पडणारा पाऊस थांबला; आणि
पृथ्वीच्या पोटातून उफाळून वर येणारे सर्व झऱ्यांचे पाणी
वाहाण्याचे थांबले, 3–4पृथ्वी भरुन टाकलेले पाणी ओसरुन
खाली खाली जाऊ लागले. दीडशे दिवसानंतर पाणी इतके
खाली आले की त्यामुळे 5सातव्या महिन्याच्या सतराव्या
दिवशी तारु आरारात पर्वताजवळ थांबून पुन्हा जमिनीवर
टेकले; पाणी सतत ओसरत राहिले आणि दहाव्या
महिन्याच्या पहिल्या दिवशी पर्वताची शिखरे दिसू लागली.
6चाळीस दिवसांनंतर नोहाने तयार केलेली तारवाची
खिडकी उघडली 7आणि एक कावळा बाहेर सोडला; तो

पाणी संपून जमीन कोरडी होईपर्यंत इकडे-तिकडे उडत
राहिला. 8जमिनीच्या पृष्टभागावरून पाणी उतरले आहे
का नाही हे जाणून घेण्याकरिता नोहाने एका कबुतरालाही
बाहेर सोडले.

9जमीन अजून पाण्याने झाकलेली असल्यामुळे
कबुतराला टेकायला जागा मिळाली नाही. म्हणून ते
तारवाकडे परत आले तेव्हा नोहाने हात बाहेर काढून
त्याला धरले व तारवाच्या आत घेतले.

10सात दिवसानंतर नोहाने पुन्हा कबुतराला बाहेर सोडले;
11तेव्हा ते दुपारी नोहाकडे परत आले तेव्हा त्याच्या चोचींत
ऑलीव्ह वृक्षाचे (म्हणजे जैतून झाडाचे) कोवळे पान
होते. यावरुन जमीन सुकली असल्याचे नोहाला समजले,
12आणखी सात दिवसांनी नोहाने कबुतराला पुन्हा बाहेर
सोडले परंतु यावेळी मात्र ते परत आले नाही.

13त्यानंतर नोहाने तारवाचे दार उघडले. जमीन सुकून
गेली आहे असे होता नोहाला दिसले. हा वर्षाच्या पहिल्या
महिन्याचा पहिला दिवस होता. नोहा तेव्हा 601 वर्षांचा
होता. 14दुसऱ्या महिन्याच्या सत्ताविसाव्या दिवसापर्यंत जमीन
खडखडीत कोरडी झाली होती.

15नंतर देव नोहाला म्हणाला, 16"तू, तुझी बायको, मुले
व सुना यांना घेऊन आता तारवाच्या बाहेर नीघ; 17तुझ्या
बरोबर सर्वपक्षी, पशू जमिनीवर रांगणारे प्राणी यां सर्वांना
तारवातून बाहेर आण; ते प्राणी आपापल्या जातीची भरपूर
संतती उत्पन्न करतील व पुन्हा पृथ्वी भरुन टाकतील."

18तेव्हा नोहा आपले पुत्र, बायको व सुना यांना घेऊन
तारवातून बाहेर निघाला; 19त्याच्या बरोबरचे सर्व पशू,
रांगणारे प्राणी व पक्षी जातवारीने जोडीजोडीने तारवातून
बाहेर निघाले.

20त्यानंतर नोहाने परमेश्वराकरिता एक वेदी बांधली
आणि देवाने अगोदर सांगितल्याप्रमाणे सर्व शुद्ध पक्षी व
सर्व शुद्ध पशू यांतून काही अर्पणासाठी घेतले आणि त्याने
देवासाठी देणगी म्हणून त्यांचे वेदीवर होमार्पण केले.

21परमेश्वराने त्या अर्पणाचा सुवास घेतला आणि त्याने
त्याला आनंद झाला; परमेश्वर स्वत:स म्हणाला, "मानवास
शिक्षा करण्याकरिता मी पुन्हा कधीही भूमिला असा शाप
देणार नाही; आपल्या लहानपणापासूनच मानव दुष्ट आहे;
तेव्हा येथून पुढे कधीही मी पृथ्वीवरुन सर्वसजीव सृष्टीचा
नाश करणार नाही पुन्हा; 22जोपर्यंत पृथ्वी राहील तो
पर्यंत पेरणी व कापणी, थंडी व ऊन, हिवाळा व उन्हाळा,
दिवस व रात्र व्हावयाची थांबणार नाहींत."

नवीन सुरवात

9 देवाने नोहाला व त्याच्या मुलांना आशीर्वाद दिला.
तो त्यांना म्हणाला, "पुष्कळ मुलांबाळांना जन्म द्या;
आणि तुमच्या संततीने पृथ्वी भरुन टाका. 2पृथ्वीवरील
सर्व पशू, आकाशातील प्रत्येक पक्षी, जमिनीवर सरपटणारा
प्रत्येक प्राणी आणि समुद्रातील सर्व मासे, तुमचे भय धरतील;
ते सर्व तुमच्या सत्तेखाली असतील. 3ह्या आधी मी तुम्हाला,
खाण्याकरिता हिरव्या वनस्पती दिल्या; आता सर्व प्राणीही
तुमचे अन्न होतील. मी पृथ्वीवरील सर्व काही तुमच्या
हाती देतो. ते सर्व तुमचे आहे. 4पण मी तुम्हांस एक आज्ञा
देतो की रक्तासकट मांस तुम्ही खाऊ नका कारण रक्त
हे त्याचे जीवन आहे; 5तसेच मी तुमच्या जीवाबद्दल रक्ताची
मागणी करीन म्हणजे माणसाला ठार मारणाऱ्या कोणत्याहीं
पशूच्या जीवाची मी मागणी करीन आणि माणसाचा जीव
घेणाऱ्या प्रत्येक माणसाच्या जीवाची मी मागणी करीन.

6"देवाने माणूस आपल्या प्रतिरुपाचा उत्पन्न केला आहे.
म्हणून जर एखादी व्यक्ति एखाद्या व्यक्तिद्वारे ठार मारली
गेली तर ती व्यक्तिपण त्याच व्यक्तिद्वारेच ठार केली
जाईल.

7"नोहा, तू व तुझी मुले तुम्हाला भरपूर संतती होवो व
तुमच्या लोकांद्वारे पृथ्वी भरली जावो."

8मग देव नोहाला व त्याच्या मुलांना म्हणाला, 9"मी
आता तुम्हाशी व तुमच्या मागे तुमच्या संततीशी एक
करार करतो; 10तसेच तुमच्या सोबत जे पक्षी, गुरेढोरे,
पशू आणि इतर जे प्राणी तारवातून बाहेर आले त्यांच्याशीही
एक करार करतो म्हणजे सर्व सजीव सृष्टीशी मी करार
करतो; 11तो करार असा: पृथ्वीवरील सर्वप्राणीमात्र
जलप्रलयामुळे नष्ट झाले पण येथून पुढे तसे कधीच
होणार नाही, व सर्व सजीव सृष्टीचा नाश करणारा जलप्रलय
पुन्हा कधी येणार नाहीं." 12आणि देव म्हणाला, "मी
तुम्हाशी हा करार केल्याची काही तरी खूण तुम्हाला देतो
त्या खुणेवरुन (पुराव्यावरुन) मी तुम्हाशी व सर्व सजीव
सृष्टीशी करार केल्याचे दिसेल. हा करार पिढ्यानपिढ्या
व युगानुयुग कायम राहील. 13मी ढगात सप्तरंगी धनुष्य
ठेवले आहे; ते सर्व पृथ्वी व माझ्यामध्ये केलेल्या कराराचा
पुरावा म्हणून राहील. 14मी जेव्हा पृथ्वीवर ढग आणेल
तेव्हा तुम्हाला ढगात सप्तरंगी धनुष्य दिसेल 15जेव्हा मी ते
पाहीन तेव्हा मी तुमच्याशी व पृथ्वीवरील सर्व प्राण्यांशी
केलेल्या माझ्या कराराची मला आठवण होईल, ह्या
कराराप्रमाणे जलप्रलय पृथ्वीवरील जीवनाचा पुन्हा कधीही
नाश करणार नाही. 16आणि ते धनुष्य पाहून कराराची
मला आठवण होईल मी पृथ्वीवरील प्रत्येक जिवंत प्राण्याशी
चिरंतन काळासाठी केलेल्या कराराची मला आठवण
होईल."

17तेव्हा देव नोहाला म्हणाला, "ते रंगीत धनुष्य
माझ्यामध्ये व पृथ्वीवरील सर्वसजीव प्राण्यामध्ये झालेल्या
कराराचा पुरावा आहे."

प्रश्नांची पुन्हा सुरुवात

18नोहाबरोबर त्याचे मुलगे तारवाबाहेर आले; त्यांची
नांवे शेम, हाम व याफेथ अशी होती; (हाम हा कनानाचा

बाप होता 19हे नोहाचे तीन मुलगे होते; यांच्या पासूनच
पृथ्वीवर लोकवस्ती झाली.

20नोहा शेतकरी झाला व त्याने एक द्राक्षमळा लावला;
21त्याने द्राक्षारस तयार केला व तो भरपूर प्यायला; तो
द्राक्षारसाने धुंद झाला व आपल्या तंबूत उघडानागडा पडला.
22तेव्हा कनानाचा बाप हाम याने आपला बाप उघडानागडा
पडलेला असल्याचे पाहिले व त्याने तंबूच्या बाहेर येऊन
ते आपल्या भावांना सांगितले; 23मग शेम व याफेथ यांनी
एक झगा घेतला व तो आपल्या पाठीवर ठेवून ते पाठमोरे
तंबूत गेले. अशा प्रकारे त्यांनी आपल्या वडिलांची नग्नता
झाकली; पाठमोरे असल्यामुळे ती त्यांना दिसली नाहीं.

24नंतर नोहा जागा झाला, (तो द्राक्षारसाच्या नशेमुळे
झोपला होता) तेव्हा आपला धाकटा मुलगा हाम याने
काय केले हे त्याला समजले. 25तेव्हा नोहा म्हणाला,

"कनान शापित होवो, तो आपल्या भावाच्या गुलामातील
सर्वात खालचा गुलाम होवो."

26नोहा आणखी म्हणाला,"शेमचा परमेश्वर देव
धन्यवादित असो! कनान शेमचा गुलाम होवो.

27देव याफेथाला अधिक जमीन देवो! देव शेमच्या
तंबूत राहो,आणि कनान त्यांचा गुलाम होवो."

28जलप्रलया नंतर नोहा साडेतीनशे वर्षे जगला; 29नोहा
एकूण साडे नऊशे वर्षे जगला; मग त्यानंतर तो मरण
पावला.

राष्ट्रांची वाढ आणी प्रसार

10 शेम, हाम व याफेथ ह्या नोहाच्या तीन मुलांना
जलप्रलयानंतर पुष्कळ मुलगे झाले; त्यांची
वंशावळ येणे प्रमाणे:

याफेथाचे वंशज

2याफेथाचे मुलगे; गोमर, मागोग, मादय, यावान, तुबाल,
मेशेख व तीरास हे होते.

3गोमरचे मुलगे; आष्कनाझ, रीपाथ व तोगार्मा, हे होते.

4यावानाचे मुलगे; अलीशा, तार्शीश, कित्तीम व दोदानीम.

5भूमध्यसमुद्रच्या किनाऱ्याच्या आसपास जी राष्ट्रे झाली
ती सर्व याफेथाच्या संततीपासून होती; प्रत्येक मुलाला
स्वत:ची जमीन होती ही सर्व कुळे वाढत गेली व त्यांची
वेगवेगळी राष्ट्रे झाली. प्रत्येक राष्ट्राची भाषा वेगळी होती.

हामाचे वंशज

6हामचे मुलगे याप्रमाणे होते: कूश, मिस्राईम, पूट व
कनान

7कुशाचे मुलगे: सबा, हवीला, साब्ता, रामा, व साब्तका;
आणि रामाचे मुलगे शबा व ददान हे होते.

8कुशाला निम्रोद नांवाचा मुलगा होता, तो पृथ्वीवर
महाबलवान व पराक्रमी असा वीरपुरुष होता. 9तो
परमेश्वरापुढे बलवान शिकारी झाला म्हणून इतर
माणसांची निम्रोदाशी तुलना करून "तो माणूस,
परमेश्वरासमोर बलवान निम्रोद शिकाऱ्यासारखा आहे"
असे म्हणण्याची प्रथा आहे.

10शिनार प्रांतातील बाबेल, एरक, अक्काद व कालहने
ही निम्रोदाच्या राज्यातील सुरवातीची शहरे होती. 11तेथून
तो अश्शुरालाही गेला व तेथे त्याने निनवे, रहोबोथ,
ईरकालह व रेसन ही शहरे वसवली 12(रेसन हे शहर,
निनवे व मोठे शहर कालह यांच्या दरम्यान आहे.)

13मिस्राईम याला लूद, अनामीन, लहाबीम, नाप्तुहीम
14पात्रुस कास्लूह व कफ्तोरी हे मुलगे झाले. कास्लूहपासून
पलिष्टी लोक आले.

15कनानाचा पहिला मुलगा सीदोन हा होता; कनान हा
हेथचाही बाप होता. कनानापासून उदयास आलेली राष्ट्रे,
16यबूसी, अमोरी, गिर्गाशी, 17हिव्वी, आर्की, शीनी
18अर्वादी, समारी व हमाथी ही होती. पुढे कनानाची कुळे
जगाच्या वेगवेगळ्या भागात पसरली.

19कनान्यांची सीमा उत्तरेकडील सीदोनापासून
दक्षिणेकडील गरारापर्यंत व पश्चिमेकडील गाजापासून तर
पूर्वेस सदोम व गमोरा पर्यंत तसेच आदमा पासून व सबोईम
पासून व लेशापर्यंत पसरली होती.

20ही सर्व हाम याची वंशजे होती; हया सर्व वंशजांना
स्वत:ची भाषा व देश होते; ती सर्व वेगवेगळी राष्ट्रे झाली.

शेम याचे वंशज

21शेम हा याफेथाचा वडील भाऊ होता. एबर हा शेम
यांचा वंशज होता. तो इब्री लोकांचा मूळ पुरुष होता.

22शेम याचे मुलगे: एलाम, अश्शूर, अर्पक्षद, लूद व
अराम;

23अरामाचे मुलगे: ऊस, हूल, गेतेर व मश हे होते;

24अर्पक्षदास शेलह झाला, शेलहास एबर झाला: 25एबर
यास दोन मुलगे झाले; एकाचे नांव पेलेग होते. पेलेग
म्हणजे वाटणी; कारण याच्याच हयातीत पृथ्वीची वाटणी
झाली; त्याच्या भावाचे नांव यक्तान होते.

26यक्तानास अलमोदाद, शेलेफ, हसर्मावेथ, येरह,
27हदोराम, ऊजाल, दिक्ला 28ओबाल, अबीमाएल, शबा,
29ओफीर, हवीला व योबाब असे मुलगे झाले; हे सगळे
यक्तानाचे मुलगे; 30ते मेशापासून पूर्वेकडील डोंगराळ
भागात राहात होते. मेशा सफारच्या देशाकडे होते.

31हे शेमाचे वंशज होते. कुळे, भाषा, देश व राष्ट्रे
याप्रमाणे त्यांची विभागणी अशी आहे.

32ही नोहाच्या मुलांची व त्यांच्या वंशजांची, पिढ्या व
कुळाप्रमाणे यादी आहे; त्यांच्या राष्ट्रांप्रमाणे ती आखलेली
आहे; जलप्रलयानंतर त्यांची पृथ्वीवर वेगवेगळी राष्ट्रे
झाली.

जगाचे विभाजन

11 जलप्रलयानंतर पृथ्वीवरील सर्व लोकांची एकच
भाषा व एकच बोली होती, 2लोक पूर्वेकडून पुढे
निघाले तेव्हा जाता जाता शिनार देशात त्यांना एक मोठे
मैदान लागले आणि मग त्यांनी तेथेच वस्ती केली.
3लोक म्हणाले, “चला, आपण विटा करु व त्या विस्तवात
भाजू म्हणजे त्या खूप कठीण होतील;” तेव्हा लोकांनी
घरे बांधण्यासाठी दगडाऐवजी विटांचा आणि चुन्याऐवजी
डांबराचा उपयोग केला.
4मग लोक म्हणाले, “चला, आपण आपणासाठी नगर
बांधू; आणि आकाशाला भिडणारा उंचच उंच बुरुज बांधू;
असे केले तर मग आपण नांवाजलेले लोक होऊ व
आपण पांगले जाणार नाहीं तर एके जागी एकत्र राहू.”
5परमेश्वर ते नगर व तो उंच बुरुज पाहण्यासाठी खाली
आला. लोक ते बांधीत आहेत असे परमेश्वराने पाहिले.
6तेव्हा परमेश्वर म्हणाला, “हे सर्व लोक एकच भाषा
बोलतात आणि हे बांधणीचे काम करण्यासाठी ते सगळे
एकत्र जमले आहेत, ते काय करु शकतात त्याची ही तर
नुसती सुरवात आहे; लवकरच ते त्यांना जे पाहिजे ते
करु शकतील, 7तेव्हा आपण खाली जाऊन त्यांच्या भाषेचा
घोटाळा करून टाकू; मग मात्र त्यांना एकमेकांचे बोलणे
समजणार नाहीं.”
8तेव्हा परमेश्वराने पृथ्वीभर त्यांची पांगापांग केली
म्हणून नगर व बुरुज बांधण्याचे काम तसेच राहिले.
9ह्याच ठिकाणी परमेश्वराने सर्व पृथ्वीच्या भाषेचा घोटाळा
केला म्हणून त्या नगराला बाबेल म्हटले आहे. अशा
रीतीने परमेश्वराने त्या ठिकाणापासून इतरत्र पसरण्यास
लोकांना भाग पाडले.

शेमच्या कुळांची वंशावळ

10शेमच्या कुळाची वंशावळ येणे प्रमाणे: जलप्रलयानंतर
दोन वर्षांनी शेम शंभर वर्षांचा झाल्यावर त्याचा मुलगा
अर्पक्षद जन्मला; 11त्यानंतर शेम पाचशे वर्षे जगला, आणि
त्याला आणखी मुलगे व मुली झाल्या.
12अर्पक्षद पस्तीस वर्षांचा असताना त्याचा मुलगा शेलह
जन्मला 13शेलहच्या जन्मानंतर अर्पक्षद चारशेतीन वर्षे
जगला व त्याला आणखी मुलगे व मुली झाल्या.
14शेलह तीस वर्षांचा असताना त्याला एबर झाला;
15एबर झाल्यावर शेलह चारशेतीन वर्षे जगला व त्याच्या
हयातीत त्याला आणखी मुलगे व मुली झाल्या.
16एबर चौतीस वर्षांचा झाल्यावर त्याला पेलेग झाला.
17पेलेग झाल्यावर एबर चारशेतीस वर्षे जगला व त्याला
आणखी मुलगे व मुली झाल्या.
18पेलेग तीस वर्षांचा झाल्यावर त्याला रऊ झाला; 19रऊ
झाल्यावर पेलेग दोनशे नऊ वर्षे जगला व त्याला आणखी
मुलगे व मुली झाल्या.
20रऊ बत्तीस वर्षांचा झाल्यावर त्याला सरुग झाला;
21सरुग झाल्यावर रऊ दोनशे सात वर्षे जगला व त्याला
आणखी मुलगे व मुली झाल्या.
22सरुग तीस वर्षांचा झाल्यावर त्याला नाहोर झाला.
23नाहोर झाल्यावर सरुग दोनशें वर्षे जगला आणि त्याला
आणखी मुलगे व मुली झाल्या. 24नाहोर एकूणतीस
वर्षांचा झाल्यावर त्याला तेरह झाला; 25तेरह झाल्यावर
नाहोर आणखी एकशें एकोणीस वर्षे जगला आणि त्याला
इतर मुलगे व मुली झाल्या.
26तेरह सत्तर वर्षांचा झाल्यावर त्याचे मुलगे अब्राम,
हारान व नाहोर हे जन्मले.

तेरहच्या कुळाची वंशावळ

27तेरहच्या कुळाची वंशावळ येणेप्रमाणे: तेरहाला अब्राम,
नाहोर व हारान हे मुलगे होते. हारानाचा मुलगा लोट.
28हारान, आपला बाप तेरह जिवंत असताना आपली
जन्मभूमी खास्द्यांचे ऊर अथवा बाबेल गांव येथे मरण
पावला. 29अब्राम व नाहोर या दोघांनीही लग्न केले;
अब्रामाच्या बायकोचे नांव साराय आणि नाहोरच्या बायकोचे
नांव मिल्का होते; मिल्का ही हारानाची मुलगी होती; हा
हारान मिल्का व इस्का यांचा बाप होता. 30साराय वांझ
होती, तिला मूलबाळ नव्हते.
31मग तेरह आपले कुटुंब घेऊन म्हणजे आपला मुलगा
अब्राम, आपला नातू म्हणजे (हारानाचा मुलगा) लोट,
आणि आपली सून म्हणजे (अब्रामाची बायको) साराय
यांना बरोबर घेऊन बाबीलोनिया मधील म्हणजे खास्द्यांच्या
ऊर येथून कनान देशास जाण्यासाठी निघाला: आणि
प्रवास करीत ते हारान शहरात आले व तेथेच स्थायिक
होण्याचे त्यांनी ठरविले. 32तेरह दोनशेंपाच वर्षे जगला;
त्यानंतर तो हारान येथे मरण पावला.

देव अब्रामाला बोलावतो

12 परमेश्वर अब्रामाला म्हणाला,
“तू आपला देश, आपले गणगोत व आपल्या बापाचे
घर सोड; आणि मी दाखवीन त्या देशात जा.
2मी तुला आशीर्वाद देईन; तुझ्या पासून मोठे राष्ट्र
निर्माण करीन; मी तुझे नांव मोठे करीन, लोक तुझ्या
नांवाने इतरांना आशीर्वाद देतील,
3जे लोक तुला आशीर्वाद देतील त्यांना मी आशीर्वाद
देईन, आणि जे लोक तुला शाप देतील त्यानां मी शाप
देईन. तुझ्यामुळे पृथ्वीवरील सर्वलोक आशीर्वादित
होतील.”

अब्राम कनान देशात जातो

4तेव्हा अब्रामाने परमेश्वराची आज्ञा मानली. त्याने
हारान सोडले लोट त्याच्या बरोबर गेला. या वेळी अब्राम
पंच्याहत्तर वर्षांचा होता. 5हारान सोडताना तो एकटा नव्हता
तर त्याने आपली बायको साराय, पुतण्या लोट आणि

हारानमध्ये त्यांनी मिळवलेली मालमत्ता तसेच गुलाम या
सर्वांना बरोबर घेऊन त्याने हारान सोडले व तो कनान
देशाच्या प्रवासास निघाला आणि कनान देशात आला.
6अब्राम कनान देशातून प्रवास करीत शखेम गावाला
आला आणि मोरेच्या मोठ्या वृक्षांपर्यंत गेला. याकाळी त्या
देशात कनानी लोक राहात होते.
7परमेश्वर अब्रामास दर्शन देऊन म्हणाला, "हा देश मी
तुझ्या वंशाजांना देईन."
ज्या जागेवर परमेश्वराने अब्रामाला दर्शन दिले त्या
जागी त्याने परमेश्वराची उपासना करण्यासाठी एक वेदी
बांधली. 8मग अब्राम तेथून निघाला आणि प्रवास करीत
तो बेथेलच्या पूर्वेस डोंगराळ भागात पोहोंचला व त्याने
तेथे तळ दिला; तेथून बेथेल पश्चिमेस होते आणि आय
शहर पूर्वेस होते; तेथे त्याने परमेश्वरासाठी दुसरी वेदी
बांधली आणि देवाची उपासना केली. 9त्यानंतर अब्राम
पुन्हा पुढच्या प्रवासास निघाला व नेगेबकडे गेला.

मिसरमध्ये अब्राम

10त्या काळी त्या प्रदेशात मोठा दुष्काळ पडला; तेथे
पाऊस पडला नाही आणि अन्नधान्य उगवले नाहीं म्हणून
अब्राम मिसरमध्ये राहाण्यास गेला. 11आपली बायको साराय
फार सुंदर आहे असे अब्रामाने पाहिले; तेव्हा मिसर देशाच्या
हद्दीत शिरण्यापूर्वी अब्राम साराय हिला म्हणाला, "मला
माहीत आहे की तू अतिशय सुंदर व रुपवान स्त्री आहेस,
12म्हणून मिसरचे लोक जेव्हा तुला पाहतील तेव्हा ते
म्हणतील 'ही त्याची बायको आहे.' आणि मग तुझ्या साठी
ते मला मारुन टाकतील; 13तर तू माझी बहीण आहेस
असे तू लोकांस सांग म्हणजे मग ते मला मारणार नाहींत;
ते माझ्यावर दया करतील; अशा रीतीने तू माझा जीव
वाचवशील."
14मग अब्राम मिसर देशात गेला; तेथील लोकांनी पाहिले
की साराय ही फार सुंदर स्त्री आहे. 15मिसरच्या
राजवाड्यातील सरदारांनी सारायला पाहिले व त्यांनी
आपला राजा फारो याच्या जवळ तिच्या सौंदर्याची वाखाणणी
केली; आणि त्यांनी तिला राजाच्या घरी नेऊन ठेवले.
16अब्राम सारायचा भाऊ आहे असे समजल्यावर फारो
राजाने त्याजवर दया केली व त्याला मेंढरे, गुरेढोरे, व
गाढवे दिली तसेच अब्रामाला दास, दासी व उंटही मिळाले.
17अब्रामाची बायको साराय हिला फारोने नेले म्हणून
परमेश्वराने फारो व त्याच्या घरातील लोकाना भयंकर
रोगाची पीडा भोगावयास लावली. 18तेव्हा फारोने अब्रामास
बोलावले. तो म्हणाला, "तू माझ्याबाबत फार वाईट गोष्ट
केलीस, साराय तुझी बायको आहे, हे तू मला सांगितले
नाहीस का? 19'ती माझी बहीण आहे' असे तू का म्हणालास?
मला बायको करण्यासाठी मी तिला नेले होते परंतु मी
आता तुझी बायको तुला परत करतो; तिला घे व येथून
निघून जा."20मग अब्रामाची मिसरमधून बाहेर रवानगी
करावी अशी फारोने आपल्या सरदारांना आज्ञा दिली;
तेव्हा अब्राम व त्याची बायको साराय यांनी आपले सर्व
काही बरोबर घेऊन मिसर सोडले.

अब्राम कनान देशाकडे माघारे येतो

13 अशा रीतीने अब्रामाने मिसर देश सोडला व तो
आपली बायको साराय, पुतण्या लोट आणि त्यांची
सर्व मालमत्ता घेऊन नेगेब मधून प्रवास करीत गेला. 2त्या
काळी अब्राम फार श्रीमंत झाला होता; त्याच्याजवळ पुष्कळ
गुरेढोरे, शेरेडेमेंढरे, गाढवे व उंट तसेच सोने चांदी इत्यादी
भरपूर होते.
3अब्राम इकडेतिकडे सतत प्रवास करीत राहिला; त्याने
नेगेब सोडले व तो पुन्हा मागे बेथेलला गेला; बेथेल व
आय यांच्या दरम्यान याच ठिकाणी त्याने त्याच्या कुटुंबासह
तळ दिला होता व 4परमेश्वराची उपासना करण्याकरिता
त्याने एक वेदी बांधली होती, म्हणून त्याच ठिकाणी
अब्रामाने परमेश्वराची उपासना केली.

अब्राम व लोट वेगळे होतात

5या काळात लोट अब्रामाबरोबर प्रवास करीत होता.
लोट याजकडे खूप, गुरेढोरे व तंबू होते 6अब्राम व लोट
यांची गुरेढोरे इतकी वाढली की त्या दोघांना एकत्र राहाण्यास
ती जागा व तो प्रदेश पुरेना, 7शिवाय अब्राम व लोट यांच्या
गुराख्यांची एकसारखी भांडणे होऊ लागली; त्याकाळी
त्या देशात कनानी व परिज्जी लोकांची वस्ती होती.
8तेव्हा अब्राम लोटास म्हणाला, "तुझ्या माझ्यामध्ये तसेच
तुझे व माझे गुराखी यांच्यामध्ये भांडणतंटा नसावा, कारण
आपण सगळे भाऊबंद आहोत. 9तेव्हा आपण वेगळे व्हावे
हे आपल्यासाठी बरे आहे तुला पाहिजे तो प्रदेश तू निवड;
तू जर डावीकडे गेलास तर मी उजवीकडे जाईन, आणि
तू जर उजवीकडे गेलास तर मी डावीकडे जाईन."
10लोटाने यार्देन दरीकडे नजर टाकली तेव्हा तेथे सर्वत्र
भरपूर पाणी असल्याचे त्याला दिसले (परमेश्वराने सदोम
व गमोरा या नगरांचा नाश केला त्याच्या आधीची ही
घटना आहे. त्यावेळी थेट सोअरापर्यंत पसरलेले यार्देन
नदीचे खोरे परमेश्वराच्या बागे सारखे सुंदर होते मिसर
मधील प्रदेशाप्रमाणे ही भूमी चांगली होती.) 11तेव्हा लोटाने
यार्देन नदीच्या खोऱ्यात राहाणे निवडले; मग ते दोघे
वेगळे झाले आणि लोटाने पूर्वेकडे प्रवास करण्यास सुरवात
केली; 12अब्राम कनान देशातच राहिला आणि लोट
यार्देनेच्या तळवटीतील शहरातून राहिला; लोट दक्षिणेकडे
दूर सदोमाला गेला आणि तेथेच त्याने आपला तबू ठोकला.
13सदोम नगराचे लोक अतिशय दुष्ट व वाईट असल्याचे
परमेश्वराला माहित होते.
14लोट निघून गेल्यावर परमेश्वर अब्रामाला म्हणाला,
"तुझ्या अवतीभोवती, उत्तरेकडे व दक्षिणेकडे, पूर्वेकडे व
पश्चिमेकडे दूरवर नजर टाकून पाहा; 15तू पाहातोस हा

सगळा प्रदेश मी तुला आणि तुझ्यानंतर तुझ्या संततीला कायमचा देईन. [16]मी तुझी संतती या पृथ्वीवरील धुळीच्या कणाइतकी करीन, ती इतकी करीन की जर कोणाला ते कण मोजता येतील तर तुझ्या संततीचीही गणना होईल. [17]तर उठून जा व या तुझ्या प्रदेशातून फिरुन ये; हा सर्व प्रदेश मी आता तुला देत आहे."

[18]तेव्हा अब्रामाने आपले तंबू हलविले व हेब्रोन शहराजवळील मम्रेच्या मोठया वृक्षांत तो राहावयास गेला; परमेश्वराची उपासना करण्यासाठी त्याने तेथे वेदी बांधिली.

लोट याला कैद केले जाते

14 शिनाराचा राजा अम्रफेल, एल्लासाराचा राजा अर्योक, एलामाचा राजा कदार्लागोमर आणि गोयीमाचा राजा तिदाल, [2]यांनी सदोमाचा राजा बेरा, गमोराचा राजा बिर्शा, अदमाचा राजा शिनाब, सबोयिमाचा राजा शमेबर आणि बेलाचा म्हणजे सोअराचा राजा यांच्यांशी युद्ध केले.

[3]या सर्व राजांनी आपले सैन्य सिद्दीम खोऱ्यात एकत्र जमविले. (हे खोरे म्हणजे आताचा क्षार समुद्र) [4]या सर्व राजांनी बारा वर्षे कदार्लागोमर राजाची सेवा केली, परंतु तेरव्या वर्षी ते त्याच्या विरुद्ध उठले. [5–6]तेव्हा चौदाव्या वर्षी कदार्लागोमर व त्याच्या बरोबरचे राजे लढाई करण्यास चालून आले आणि त्यांनी अष्टरोथ कर्णईम येथे रेफाई लोकांचा, हाम येथे लूजी लोकांचा, शावेह किर्याथाईम येथे एमी लोकांचा आणि, सेईर म्हणजे ईदोम डोंगराळ प्रदेशात होरी लोकांचा पराभव केला आणि त्यांना एलपारान (हे वाळवंटा जवळ आहे) जवळ असलेल्या रानापर्यंत पिटाळून लावले. [7]त्यानंतर कदार्लागोमर राजा उत्तरेकडे वळाला व एन मिशपात म्हणजे कादेश येथे जाऊन त्याने अमालेकी लोकांचा पराभव केला; तसेच हससोन–तामार येथे राहणाऱ्या अमोरी लोकांचाही पराभव केला.

[8]त्यावेळी सदोमाचा राजा, गमोराचा, राजा, अदमाचा सबोयिमाचा राजा आणि बेला म्हणजे सोअराचा राजा यांनी आपले सैन्य एकत्र केले व आपल्या शत्रूशी लढण्याकरिता ते सिद्दीम खोऱ्याकडे गेले. [9]एलामाचा राजा कदार्लागोमर, गोयीमाया राजा तिदाल, शिनाराचा राजा अम्राफेल आणि एलामाचा राजा अर्योक यांच्या विरुद्ध ते लढले; असे चार राजे पांच राजांविरुद्ध लढले.

[10]सिद्दीम खोऱ्यात डांबराने भरलेल्या अनेक खाणी होत्या. सदोम व गमोराचे राजे सैन्यासह पळून जाताना बरेच सैनिक खाणीत पडले परंतु बाकीचे डोंगराकडे पळून गेले.

[11]तेव्हा त्यांच्या शत्रुनी सदोम व गमोरा येथील लोकांची सर्व मालमत्ता, अन्न व वस्त्र सामग्री लुटून नेली त्यांनी त्यांच्या सर्व वस्तू ही नेल्या. [12]अब्रामाचा पुतण्या लोट सदोमात राहात होता. त्याला शत्रूनीं पकडले व त्याच्या मालकीच्या सर्व मालमत्तेसह त्याला कैद करून ते घेऊन गेले. [13]या लढाईत पकडला न गेलेला एक मनुष्य अब्राम इब्रीकडे पळून गेला व त्याने त्याला हे वर्तमान सांगितले. त्यावेळी अब्राम मम्रे अमोरी वृक्षांजवळ तळ देऊन राहिला होता; मम्रे, अष्कोल व आनेर ह्यांनी एकमेकांना व अब्रामाला मदत करण्याचा करार केला.

अब्राम लोटाची सुटका करतो

[14]लोटाला कैद करून नेल्याचे वर्तमान अब्रामाला समजले, तेव्हा त्याने आपल्या कुटुंबात जन्मलेल्या सर्वांना एकत्र बोलावले व त्यांच्यातून लढाईच्या कामात कसलेले असे तीनशे अठरा तरबेज लढवैय्ये घेऊन त्याने थेट दान नगरापर्यंत शत्रूंचा पाठलाग केला. [15]त्या रात्री त्याने आपल्या सैनिक दासासह शत्रूसैन्यावर अचानक हल्ला चढवला; त्यांनी शत्रू सैन्याचा पराभव केला व दिमिष्काच्या म्हणजे दमास्कसच्या उत्तरेस असलेल्या होबा पर्यंत त्यांचा पाठलाग केला.

[16]तेव्हा शत्रुने लुटलेली सगळी मालमत्ता तसेच आपला पुतण्या लोट याची मालमत्ता, स्त्रिया आणि दास अब्रामाने परत आणले.

[17]मग कदार्लागोमर व त्याच्याबरोबरचे राजे यांचा पराभव केल्यावर अब्राम आपल्या घरी गेला; तेव्हा सदोमाचा राजा शावेच्या खोऱ्यात त्याला भेटावयास गेला. (त्या खोऱ्याला आता राजाचे खोरे असे म्हणतात.)

मलकीसदेक

[18]आणि परात्पर देवाचा याजक असलेला शालेमाचा राजा मलकीसदेकही भाकर व द्राक्षारस घेऊन अब्रामाला भेटण्यास आला. [19]मलकीसदेकाने अब्रामाला आशीर्वाद देऊन म्हटले,

"अब्रामा, आकाश व पृथ्वी यांचा उत्पन्नकर्ता परात्पर देव तुला आशीर्वाद देवो.

[20]त्या परात्पर देवाने तुझ्या शत्रूंचा पराभव करण्यास तुला मदत केली त्या परात्पर देवाचा आम्ही धन्यवाद करतो."

तेव्हा अब्रामाने लढाईच्या काळात त्याच्याजवळून जे जे घेतले होते त्याचा दहावा भाग मलकीसदेकाला दिला.

[21]मग सदोमाचा राजा अब्रामास म्हणाला, "मला फक्त कैद करून नेलेले माझे लोक द्या आणि त्यांची मालमत्ता तुम्ही तुमच्यासाठी ठेवा."

[22]परंतु अब्राम सदोमाच्या राजाला म्हणाला, "आकाश व पृथ्वीचा निर्माणकर्ता परमेश्वर, परात्पर देव याला मी वचन देतो की, [23]मी तुझे असलेले काहीही ठेवणार नाहीं, एखादे सूत वा जोड्याचा बंधही ठेवणार नाही 'मी अब्रामाला श्रीमंत केले' असे तू म्हणावे असे मला वाटत

नाही. 24माझ्या या तरुण माणसांनी जे अन्न खाल्ले आहे तेवढ्याचाच मी स्वीकार करतो; परंतु इतर लोकांना लढाईतून मिळालेल्यापैकी त्यांचा वाटा घेऊ दे, आणि त्यातून काही आनेर, अष्कोल व मम्रे यांस दे, कारण त्यांनी लढाईत मला खूप मदत केली."

देवाचा अब्रामाशी करार

15 या सर्व गोष्टी घडल्यावर अब्रामाला दृष्टान्तात परमेश्वराचे वचन आले. देव म्हणाला, "अब्रामा, भिऊ नको; मी तुझे रक्षण करीन आणि तुला आनंद होईल असे मी तुला मोठे प्रतिफळ देईन."

2परंतु अब्राम म्हणाला, "परमेश्वर देवा, असे काहीही प्रतिफळ नाही की जेणे कडून मला आनंद होईल, कारण मला मुलगा नाही; म्हणून माझ्या मरणानंतर माझे सर्वकाही दिमिष्कातील माझा गुलाम, अलिएजर यालाच मिळेल." 3अब्राम पुढे म्हणाला, "तू मला मुलगा दिला नाहीस म्हणून माझ्या घरात जन्मलेला माझा गुलामच माझ्या सगळ्या मालमत्तेचा वारस होईल."

4परमेश्वर अब्रामाशी बोलला, तो म्हणाला, "तुझे सर्वकाही त्या तुझ्या गुलामाला मिळणार नाही; तर तुला मुलगा होईल* आणि तोच तुझ्या सगळ्या मालमत्तेचा वारस होईल."

5मग देवाने अब्रामाला रात्रीचे आकाश दाखविण्यासाठी बाहेर नेले. देव म्हणाला, "ह्या आकाशातील ताऱ्यांकडे पाहा, तुला मोजता येणार नाहीत इतके ते आहेत; येथून पुढच्या काळात तुझी संततीही त्या ताऱ्यांइतकी अगणित होईल."

6अब्रामाने देवावर विश्वास ठेवला देवाने त्याची प्रामाणिकांत गणना केली प्रमाणिक जीवन जगण्यास योग्य असा त्याचा विश्वास होता. 7देव अब्रामाला म्हणाला, "हा देश तुला वतन करून देण्याकरिता खास्द्यांच्या ऊर नगरातून तुला आणणारा मीच परमेश्वर आहे."

8परंतु अब्राम म्हणाला, "परमेश्वरा, माझ्या स्वामी, हा देश कायमचा वतन करून मला मिळेल, याची खात्री मला कशी यावी?"

9देव अब्रामाला म्हणाला, "माझ्यासाठी तीन वर्षांची एक कालवड, तीन वर्षांची एक शेळी, तीन वर्षांचा एक एडका तसेच एक होला व एक पारव्याचे पिल्लू आण."

10अब्रामाने तीं सर्व देवाकडे आणली अब्रामाने त्यांना चिरुन त्या प्रत्येकाचे दोन दोन अर्धे तुकडे केले; व ते समोरा समोर ठेवले; पक्षी मात्र त्याने दोन अर्धे चिरले नाहीत; 11मग कापलेल्या प्राण्यांचे मांस खाण्याकरिता हिंस्र पक्ष्यांनी उडून त्यावर झडप घातली; परंतु अब्रामाने त्यांना हाकलून लावले.

12नंतर त्या दिवशी सूर्य मावळू लागला, तेव्हा अब्रामाला गाढ झोप लागली म्हणून तो झोपला; तो झोपेत असताना अती भयंकर अंधार त्याच्यावर पडला; 13मग परमेश्वर अब्रामाला म्हणाला, "तुला या गोष्टी समजल्या पाहिजेत; तुझे वंशज परक्या देशात राहतील ते तेथे परके असतील, ते तेथे गुलाम होतील आणि 400 वर्षे त्यांचा छळ होईल, त्यांच्यावर जुलूम केला जाईल; 14परंतु चारशे वर्षानंतर ज्याने त्यांना गुलाम बनवले त्या राष्ट्राला मी शिक्षा करीन, आणि मग आपल्या बरोबर पुष्कळ धन घेऊन ते त्या देशातून निघतील.

15"तू स्वत: फार म्हातारा होऊन शांतीने मरण पावशील आणि तुझे पूर्वज जेथे पुरलेले आहेत तेथे तुला मूठमाती देतील. 16मग चार पिढ्यानंतर तुझे लोक या देशात माघारे येतील. त्यावेळी ते येथे राहाणाऱ्या अमोरी लोकांचा पराभव करतील, अमोरी लोकांना शिक्षा करण्यासाठी मी तुझ्या लोकांचा उपयोग करीन. (हे काही काळानंतर घडेल कारण अमोरी लोकांचा दुष्टपणा अद्याप शिगेला पोहोंचला नाहीं.)"

17सूर्य मावळल्यानंतर गडद अंधार पडला; मारलेल्या जनावरांच्या तेथेच पडलेल्या धडांच्या दोन दोन अर्ध्या तुकड्यांमधून धुराचा लोट आणि अग्नी निघून गेला. 18म्हणून त्या दिवशी परमेश्वराने अब्रामाला वचन दिले व त्याच्याशी करार केला. परमेश्वर म्हणाला, "मिसर देशाच्या नदी पासून फरात म्हणजे युफ्रेटीस या महानदीपर्यंतचा प्रदेश मी तुझ्या वंशजांना देतो; 19केनी, कनिजी, कदमोनी, 20हित्ती, परिजी, रफाईम, 21अमोरी, कनानी, गिर्गाशी व यबूसी या लोकांचा प्रदेश मी तुम्हाला देतो."

हागार दासी

16 अब्राम व त्याची बायको साराय यांना मुलबाळ नव्हते. साराय हिची हागार नावाची एक मिसरी म्हणजे मिसर देशाची एक दासी होती. 2साराय अब्रामाला म्हणाली, "परमेश्वराने मला मुले होण्यापासून रोखले आहे तेव्हा तुम्ही माझ्या दासीपाशी जा, तिच्यापोटी जन्मलेले मूल माझेच मूल आहे असे समजून मी ते स्वीकारीन."

अब्रामाने आपली बायको साराय हिचे म्हणणे मान्य केले. 3कनान देशात अब्राम दहा वर्षे राहिल्यावर हे झाले आणि सारायने आपली मिसरी मोलकरीण हागार आपला नवरा अब्राम याला बायको म्हणून दिली.

4हागार अब्रामापासून गरोदर राहिली; आपण गरोदर आहो हे पाहून आपण आपली मालकीण साराय हिच्यापेक्षा अधिक चांगल्या आहो असे हागारेला वाटू लागले व तिला गर्व झाला; 5परंतु साराय अब्रामाला म्हणाली, "माझी दासी हागार आता मला तुच्छ लेखते; त्या बद्दल मी तुम्हाला दोष देते, कारण मीच स्वत: तिला तुमची उपपत्नी होण्याचा मान दिला म्हणून ती गरोदर राहिली आणि

मुलगा होईल त्याचा शब्दश: अर्थ तो जो तुझ्या स्वत:च्या देहातून जन्मेल.

आता ती माझ्यापेक्षा चांगली व विशेष आहे असे तिला वाटू लागले; परमेश्वर आपल्या दोघांचा न्याय करो."

6परंतु अब्राम सारायला म्हणाला, "तू हागारेची मालकीण आहेस, तुला काय पाहिजे तसे तू तिचे कर." तेव्हा सारायने तिचा छळ केला म्हणून हागार पळून गेली."

हागारेचा मुलगा

7शूर गांवाच्या वाटेवर वाळवंटातील एका पाण्याच्या झऱ्याजवळ हागार एका परमेश्वराच्या देवदूताला आढळलीं. 8देवदूत तिला म्हणाला, "सारायचे दासी हागारे, तू येथे का आलीस? तू कोठे जात आहेस?"

हागार म्हणाली, "माझी मालकीण साराय हिच्यापासून मी पळून जात आहे."

9परमेश्वराचा दूत तिला म्हणाला, "साराय तुझी मालकीण आहे, तू तिच्याकडे घरी परत जा आणि तिच्या आज्ञेत राहा." 10परमेश्वराचा दूत आणखी म्हणाला, "तुझ्यापासून इतकी संतती होईल की ती मोजणे शक्य होणार नाहीं."

11परमेश्वराचा दूत पुढे आणखी म्हणाला,

"तू आता गरोदर आहेस आणि तुला मुलगा होईल त्याचे नांव तू इश्माएल म्हणजे 'परमेश्वर एकतो' असे ठेव कारण प्रभूने तुझ्या दु:खाविषयी ऐकले आहे; (तो तुझे सहाय्य करील.)

12"इश्माएल जंगली गाढवासारखा रानटी आणि स्वतंत्र असेल. तो सर्वांविरुद्ध व सर्व त्या विरुद्ध होतील; तो एका ठिकाणाहून दुसऱ्या ठिकाणी आपल्या भावांच्या जवळ तळ देत फिरेल, परंतु तो त्यांच्या विरुद्ध असेल."

13परमेश्वर हागारेशी बोलला; हागारेने देवासाठी नवे नांव वापरायला सुरवात केली. ती म्हणाली, "तू 'मला पाहणारा देव' आहेस," कारण "मला समजते की या ठिकाणीही देव मला भेटतो व माझी काळजी करतो." 14तेव्हा तेथील विहिरीला बैर-लहाय-रोई* असे नांव पडले; ती विहीर कादेश व बेरेद यांच्या दरम्यान आहे.

15हागारेला अब्रामापासून मुलगा झाला; अब्रामाने त्याचे नांव इश्माएल ठेवले. 16त्या वेळी अब्राम शह्यांशी वर्षांचा होता.

सुंता–कराराची खूण

17 अब्राम नव्याण्णव वर्षांचा झाला तेव्हा परमेश्वर त्याच्याशी बोलला परमेश्वर म्हणाला, "मी सर्वशक्तिमान देव आहे; माझ्यासाठी पुढील प्रमाणे गोष्टी कर: माझ्या आज्ञा पाळ, आणि योग्य मार्गाने चाल व सात्विकतेने राहा. 2तू असे करशील तर मी आपणामध्ये एक करार करीन; मी तुला अगणित पटीत वाढवीन असे अभिवचन देतो."

3मग अब्रामाने देवाला लवून नमन केले; देव त्याला म्हणाला, 4"आपल्या करारातील माझा भाग हा असा; मी तुला अनेक राष्ट्रांचा महान पिता करीन; 5मी तुझे नांव बदलतो; तुझे नांव अब्राम असणार नाहीं तर तुझे नांव अब्राहाम होईल; मी तुला हे नांव देत आहे कारण तू अनेक राष्ट्रांचा पिता होशील. 6मी तुला भरपूर संतती देईन; तुझ्यापासून नवीन राष्ट्रे उदयास येतील, आणि राजे उत्पन्न होतील. 7आणि मी तुझ्यामध्ये व माझ्यामध्ये एक करार करतो हा करार तुझ्या वंशजानांही पिढ्यानपिढ्या कायम लागू राहील; मी तुझा व तुझ्या वंशजांचा देव होईन. 8ज्या प्रदेशामधून तू जात आहेस तो म्हणजे कनान देश मी तुला व तुझ्या वंशजाता कायमचा देईन आणि मी तुमचा देव होईन."

9आणि देव अब्राहामाला पुढे म्हणाला, "आता ह्या करारतील तुझा भाग हा असा: तू व तुझ्या वंशजांनी पाळावयाचा माझा करार हा 10की तुझ्या वंशजात जन्मलेल्या प्रत्येक पुरुषांची सुंता करून घ्यावी. 11तू हा करार पाळीत असल्याची खूण म्हणून आपली सुंता करून घ्यावीस. 12जन्मलेला लहान मुलगा आठ वर्षांचा होईल तेव्हा तू त्याची सुंता करावी; तुझ्या कुटुंबात जन्मलेल्या तसेच तुझ्या दासाच्या किंवा गुलामांच्या कुटुंबात जन्मलेल्या हरएक पुरुषाची सुंता करावी; 13अशा रीतीने तुझ्या राष्ट्रात जन्मलेल्या प्रत्येक पुरुषांची सुंता करावी, मग तो तुझ्या कुटुंबातील असो किंवा विकत घेतलेल्या गुलामाच्या कुटुंबात जन्मलेला असो; तुझ्या व माझ्यामध्ये केलेला करार या खुणेवरुन कायम राहील; 14ज्या कोणाची सुंता झाली नाही त्याला समाजातून बाहेर टाकावे; कारण त्याने माझा करार मोडला आहे."

इसहाक–वचनाचा पुत्र

15देव अब्राहामाला म्हणाला, "तुझी बायको साराय हिला मी नवीन नांव देतो, तिचे नांव सारा असे होईल. 16मी तिला आशीर्वादीत करीन; मी तिला मुलगा देईन आणि तू बाप होशील. सारा अनेक राष्ट्रांची माता होईल राष्ट्रांचे राजे तिच्या पासून निपजतील."

17अब्राहामाने देवाला लवून नमन केले, परंतु स्वत:शीच हसून तो म्हणाला, "मी शंभर वर्षांचा आहे; मला मुलगा होणे शक्य नाहीं; आणि सारा नव्वद वर्षांची आहे; तिला मूल होऊ शकणार नाहीं."

18मग अब्राहाम देवाला म्हणाला, "इश्माएल जगेल व तुझी सेवा करील अशी मला आशा वाटते."

19देव म्हणाला, "नाही, मी सांगितले की तुझी बायको सारा हिला मुलगा होईल; त्याचे नांव तू इसहाक ठेव; मी त्याच्याशी करार करीन; तो करार त्याच्या वंशजांसाठी चिरंतन असेल.

बैर-लहाय-रोई म्हणजे "मला पाहणाऱ्या जिवंत देवाची विहीर."

20“तू मला इश्माएल विषयी विचारलेस ते मी ऐकले;
मी त्याला आशीर्वाद देईन; त्याला भरपूर संतती होईल;
बारा महान सरदारांचा तो पिता होईल; त्याचे कुटुंब म्हणजे
एक मोठे राष्ट्र होईल; 21पण मी इसहाका बरोबर माझा
करार करीन, साराला मुलगा होईल तो इसहाक असेल;
तो मुलगा पुढल्या वर्षी याचवेळी जन्मेल.”

22देवाचे अब्राहामाशी बोलणे संपल्यावर देव अब्राहामाला
सोडून वर (स्वर्गात)गेला, व अब्राहाम तेथे एकटाच राहीला;
23तेव्हा अब्राहामाने आपला मुलगा इश्माएल व आपल्या
घरी जन्मलेल्या गुलामांना व मोल देऊन विकत घेतलेल्या
मुलानां एकत्र केले, आणि देवाने सांगितल्याप्रमाणेच त्याच्या
घरातले सर्वपुरुष व मुलगे यांची त्याच दिवशी सुंता करण्यात
आली.

24अब्राहाम नव्याण्णव वर्षांचा होता तेव्हा त्याची सुंता
झाली; 25आणि त्याचा मुलगा इश्माएल तेरा वर्षांचा होता
तेव्हा त्याची सुंता झाली. 26सगळ्या गुलामांची एकाच दिवशी
सुंता झाली; 27आणि त्याच्या घरी जन्मलेले व त्याने विकत
घेतलेले असे त्याच्या घरचे सगळे पुरुष यांचीही त्याच्या
बरोबर सुंता झाली.

भेटीस आलेल्या तीन व्यक्ति

18 काही काळानंतर परमेश्वराने अब्राहामाला पुन्हा
दर्शन दिले. अब्राहाम तेव्हा मम्रेच्या एलोन झाडांच्या
राईत राहात होता. एके दिवशी भर दुपारी कडक उन्हाच्या
वेळी अब्राहाम आपल्या तंबूच्या दाराशी बसला होता.
2अब्राहामाने वर पाहिले तों आपल्या समोर तीन पुरुष
उभे असलेले त्याला दिसले; त्यांना पाहून अब्राहाम धावत
त्यांना सामोरा गेला आणि त्याने त्यांना लवून नमन केले;
3अब्राहाम त्यांचे स्वागत करून म्हणाला, “माझ्या स्वामीनों,
मी जो आपला सेवक त्या माझ्या सोबत कृपा करून
काही वेळ राहा; 4तुमचे पाय धुण्यासाठी मी पाणी घेऊन
येतो; तुम्ही झाडा खाली सावलीत अमळ विसावा घ्या;
5मी तुम्हासाठी थोडी भाकर आणतो; तुम्हाला पाहिजे
तेवढे जेवा; मग पुढील प्रवास चालू करा.”

ते तीन पुरुष म्हणाले, “बरं, हे तर ठीक आहे आम्ही
तुझ्या म्हणण्याप्रमाणे करतो.”

6अब्राहाम लगेच घाईने पळत तंबूत गेला व साराला
म्हणाला, “तिघांना तीन भाकरी पुरतील एवढे पीठ
ताबडतोब मळ, त्याच्या भाकरी कर.” 7नंतर अब्राहाम
आपल्या गुरांच्या कळपाकडे पळत गेला, आणि त्यातून
त्याने उत्तम कोवळे वासरु घेतले; ते दासाजवळ देऊन
त्याने त्याला लवकर कापून जेवणासाठी रांधण्यास
सांगितले; 8अब्राहामाने त्या तीन पुरूषांना वासराचे
शिजवलेले मांस, तसेच दूध व लोणी खाण्यासाठी त्यांच्यापुढे
वाढले आणि त्यांचे जेवण संपेपर्यंत अब्राहाम राईत
झाडाखाली त्यांच्या जवळ त्यांची सेवा करण्याकरीता उभा
राहिला.

9ते पुरुष अब्राहामाला म्हणाले, “तुझी बायको सारा
कोठे आहे?”

अब्राहाम म्हणाला, “ती तंबूत आहे.”

10मग परमेश्वर म्हणाला, “मी पुढल्या वसंत ऋ तूत
येईन त्या वेळी तुझी बायको सारा हिला मुलगा होईल.”

सारा तंबूच्या तोंडाशी उभी राहून कान देत होती म्हणून
या गोष्टी तिने ऐकल्या. 11अब्राहाम व सारा वयाने फार
म्हातारे झाले होते. साराचे मुले होण्याजोगे वय निघून गेले
होते. 12म्हणून साराने जे ऐकले त्यावर विश्वास ठेवला
नाहीं. ती स्वत:शीच हसून म्हणाली, “मी म्हातारी झाली
आहे, आणि माझा नवराही म्हातारा झाला आहे मी इतकी
म्हातारी झाली आहे की आता मला मूल होणे शक्य
नाही.”

13तेव्हा परमेश्वर अब्राहामाला म्हणाला, “सारा का
हसली? मी आता म्हातारी झाली आहे म्हणून मला मुलगा
होईल काय असे ती का म्हणाली. 14परमेश्वराला काही
अशक्य आहे का? येत्या वसंतऋ तूत सांगितल्याप्रमाणे मी
पुन्हा येईन तेव्हा तुझी बायको सारा हिला मुलगा होईल.”

15परंतु सारा म्हणाली, “मी हसलेच नाही!” (ती असे
म्हणाली कारण ती फार घाबरली होती.)

परंतु परमेश्वर म्हणाला, “नाही, मला माहीत आहे की
हे खरे नाहीं; तू नक्की हसलीसच.”

16नंतर ते पुरुष उठले व सदोम नगराकडे वळून ते
तिकडे जाण्यास निघाले; अब्राहाम त्यांना वाटेस
लावण्यासाठी त्यांच्या बरोबर थोडा रस्ता चालून गेला.

अब्राहामाने परमेश्वराबरोबर केलेला चांगला सौदा

17परमेश्वर आपणा स्वत:शीच बोलला, “मी आता जे
काही करणार आहे त्या विषयी अब्राहामाला सांगावे काय?
18कारण अब्राहामापासून एक मोठे व शक्तीमान राष्ट्र
नक्की निर्माण होईल, आणि पृथ्वीवरील सगळी राष्ट्रे
त्याच्यामुळे आशीर्वादित होतील. 19मी अब्राहामाबरोबर
एक विशेष करार केलेला आहे, तो यासाठी की त्याने
आपल्या मुलांना व वंशजाना देवाच्या इच्छेप्रमाणे चालण्याची
आज्ञा करावी आणि त्यांनी न्यायनीतीने चालावे; मग मी
परमेश्वर त्याला मी दिलेल्या वचनाप्रमाणे जे द्यायचे ते
देईन.”

20मग परमेश्वर म्हणाला, “सदोम व गमोरा येथील
लोक फार दुष्ट आहेत असे मी पुष्कळ वेळा ऐकले
आहे. 21म्हणून मी स्वत: प्रत्यक्ष जाऊन परिस्थीती पाहीन
व मग त्यांची दुष्ट करणी ऐकल्याप्रमाणे खरोखर आहे
की काय हे मला नक्की समजेल.”

22मग ते पुरुष सदोमाकडे वळून चालू लागले, परंतु
अब्राहाम परमेश्वरा पुढे तसाच उभा राहिला. 23मग
अब्राहामाने परमेश्वराजवळ जाऊन विचारले, “परमेश्वर
तू दुष्ट लोकांचा नाश करताना चांगल्या लोकांचाही नाश
करणार काय? 24आणि जर कदाचित त्या नगरात पन्नास

लोक चांगले व नीतिमान असतील तर? तरी ही त्या
नगराचा तू नाश करणार काय? तू खात्री ने नगरात
राहाणाऱ्या पन्नास नीतिमान लोकांसाठी नगराचा बचाव
करशील. 25तू नक्की नगराचा नाश करणार नाहीस;
दुष्ट लोकांना मारण्यासाठी तू पन्नास नीतिमान लोकांना
मारणार नाहीस; आणि जर तसे झाले तर मग चांगले व
वाईट अशा लोकांची गत सारखीच होणार; त्या दोन्ही
प्रकारच्या लोकांना शिक्षा होणार; तू सर्व पृथ्वीचा
न्यायाधीश आहेस, तू योग्य तेच करशील हे मला माहीत
आहे."

26नंतर परमेश्वर बोलला, "या सदोम शहरात मला
पन्नास चांगले लोक आढळले तर त्यांच्यासाठी मी संपूर्ण
शहराची गय करीन, व सर्व शहर वाचवीन."

27मग अब्राहाम म्हणाला, "हे प्रभु, तुझ्या तुलनेने मी
केवळ धूळ व राख आहे, तरी तुला एक प्रश्न विचारु दे;
28समजा कदाचित् जर पाच लोक कमी असतील म्हणजे
फक्त पंचेचाळीसच चांगले लोक असतील तर? त्या पाच
कमी असलेल्या लोकांकरिता तू सर्व नगराचा नाश
करशील काय?"

परमेश्वर म्हणाला, "मला पंचेचाळीस लोक चांगले
आढळले तर मी नगराचा नाश करणार नाही."

29पुन्हा अब्राहाम परमेश्वराला म्हणाला, "आणि जर
तेथे तुला चाळीसच चांगले लोक आढळले तर? संपूर्ण
शहराचा तू नाश करशील काय?"

परमेश्वर म्हणाला, "जर मला चाळीसच लोक चांगले
आढळले तर मी शहराचा नाश करणार नाही."

30मग अब्राहाम म्हणाला, "प्रभु, कृपा करून माझ्या
बोलण्याचा तुला राग न यावा; मला आणखी विचारण्याची
परवानगी असावी; तेथे फक्त तीसच लोक चांगले असतील
तर? तू त्या नगराचा नाश करशील काय?"

परमेश्वर म्हणाला, "जर तीस चांगले लोक असतील
तर मी तसे करणार नाही."

31मग अब्राहाम म्हणाला, "प्रभु, थोडा त्रास देऊन पुन्हा
विचारु का? समजा तेथे कदाचित् वीसच लोक चांगले
असतील तर?

परमेश्वराने उत्तर दिले, "जर तेथे वीसच लोक चांगले
असतील तर त्या वीसा करिता मी नगराचा नाश करणार
नाही."

32अब्राहाम म्हणाला, "प्रभु, कृपा करून माझ्यावर रागावू
नकोस, परंतु शेवटी एकदाच थोडा त्रासदायक प्रश्न
विचारण्यास परवानगी असावी, कदाचित् तुला तेथे दहाच
लोक चांगले आढळले तर तू काय करशील?"

परमेश्वर म्हणाला, "जर मला नगरात दहाच लोक
चांगले आढळले तर त्या दहाकरिता मी नगराचा नाश
करणार नाहीं."

33मग अब्राहामाशी बोलणे संपविल्यावर परमेश्वर
निघून गेला आणि अब्राहाम आपल्या तंबूकडे परत गेला.

लोटाचे पाहुणे

19 त्या दिवशी संध्याकाळी ते दोन देवदूत सदोम नगरात
आले. नगराच्या वेशी जवळ बसलेल्या लोटाने
त्यांस पाहिले; लोट उठून त्यांस सामोरा गेला आणि त्याने
त्यांस आदराने लवून नमन केले. 2लोट त्यांस म्हणाला,
"माझे स्वामी महाराज, कृपया माझ्या घरी या; मला आपली
सेवा करु द्या; तेथे तुम्ही आपले पाय धुवा, आजची रात्र
रहा; मग उद्या तुमच्या पुढील प्रवासास निघा."

त्या देवदूतांनी उत्तर दिले, "नाही नाही , आम्ही रात्री
वेशीजवळील चौकात मुक्काम करु."

3परंतु लोट त्यांना पुन्हा पुन्हा विनंती करीतच राहिला;
तेव्हा देवदूतांनी त्याची विनंती मान्य केली व ते त्याच्या
घरी मुक्कामास गेले. लोट याने त्यास पिण्यास पाणी दिले,
त्याने त्यांच्यासाठी भाकरी केल्या व ते जेवले.

4त्या रात्री झोपण्याच्या वेळेपूर्वी त्या नगराच्या सर्व
भागातून पुरुष तरुण आणि वृध्द असे सर्वच पुरुष लोटाच्या
घरी आले; त्या सदोमकर पुरुषांनी लोटाच्या घराला गराडा
घातला व त्यांनी लोटाला हाक मारत म्हटले, 5"आज
रात्री तुझ्या घरी आलेले ते दोन पुरुष(देवदूत) कोठे
आहेत? त्यांना आमच्याकडे बाहेर आण; म्हणजे आम्ही
त्यांच्याशी समागम करु." 6लोट घरातून बाहेर आला व
त्याने आपल्यामागे घराचे दार बंद केले. 7लोट त्या
सदोमकर लोकांना म्हणाला, "नाही, नाही, माझ्या बंधूंनो!
मी तुम्हाला हात जोडून विनंती करतो की तुम्ही असे
भयंकर वाईट काम करु नका. 8पाहा, माझ्या दोन मुली
आहेत; त्यांचा अद्याप कोणाही पुरुषाशी संबंध आला नाही;
त्या शुद्ध कुमारी आहेत; मी त्यांना तुमच्या स्वाधीन करतो.
तुमच्या मर्जीस येईल तसे तुम्ही त्यांच्याशी वागा; परंतु ह्या
पुरुषांना (देवदूतांना) काहीही करु नका; ते माझ्या घरी
पाहुणे म्हणून आले आहेत आणि त्यांचे रक्षण करणे माझे
प्रथम कर्तव्य आहे."

9तेव्हा सभोंवतालचे घेरा टाकलेले लोक म्हणाले, "चल
हो बाजूला." नंतर ते आपापसात म्हणू लागले, "हा लोट
आमच्या नगरात पाहुणा म्हणून आला आणि आता आम्ही
काय करावे हे हा उपरा आम्हाला शिकवू पाहतो काय?"
मग ते लोक लोटाला म्हणाले, "अरे, आम्ही त्या पाहुण्यांशी
जेवढे दुष्टपणे वागू त्यापेक्षा अधिक दुष्टतेने व वाईट
रीतीने तुझ्याशी वागू, समजलास!" तेव्हा ते लोक लोटाच्या
अधिक जवळ जवळ येऊ लागले व घराचा दरवाजा
तोडण्यास ते पुढे सरसावले.

10परंतु लोटाच्या घरातील त्या दोन पाहुण्यांनी दार
उघडले व लोटाला मागे ओढून घरात घेतले, आणि दार
बंद केले.

11त्या दोन पुरुषांनी दारा बाहेरील लोकांस आंधळे
केले; म्हणून घरात घुसण्याचा पयत्न करणारे ते सर्व
तरुण व म्हातारे आंधळे झाले, त्यामुळे अखेर पर्यंत त्यांना
घराचे दार सापडलेच नाहीं.

सदोमापासून पलायन

12ते दोन पुरुष लोटाला म्हणाले, "तुझ्या कुटुंबातील व नात्यातील इतर कोणी लोक म्हणजे तुझे जांवई, मुलगे, मुली किवां इतर नातेवाईक या नगरात आहेत काय? तसे कोणी असतील तर त्यांना आता ताबडतोब हे शहर सोडून बाहेर पडण्यास सांग; 13कारण आम्ही या नगराचा नाश करणार आहोत. हे नगर किती वाईट आहे ते परमेश्वराने ऐकले आहे आणि म्हणून त्याने आम्हाला या नगराचा नाश करण्यासाठी पाठवले आहे."

14म्हणून मग लोट बाहेर गेला व आपल्या जावयांस भेटला. तो त्यांना म्हणाला, "चला उठा, त्वरा करा, व हे शहर सोडून लवकर बाहेर पडा; कारण परमेश्वर या नगराचा नाश करणार आहे." परंतु लोट गंमत करीत आहे असे त्याच्या जावयांस वाटले.

15दुसऱ्या दिवशी पहाटे ते दूत लोटाला घाईकरून म्हणालें, "उठ, ह्या नगराला ताडण होणार आहे; तेव्हा तू तुझी बायको व तुझ्या जवळ असलेल्या तुझ्या दोन मुली यांस घेऊन ताबडतोब येथून नीघ; म्हणजे मग या नगराबरोबर तुमचा नाश होणार नाही, तर तुम्ही आपले जीव वाचवाल."

16परंतु लोट एकदम गोंधळून गेला व दिरंगाई करु लागला; तेव्हा त्या दोन पुरुषांनी (देवदूतांनी) लोट, त्याची बायको आणि त्याच्या दोन मुली यांचे हात धरुन त्यांस सुरक्षितपणे नगराबाहेर नेले. परमेश्वराने अशा रीतीने लोट व त्याच्या कुटुंबियावर दया केली. 17नगराबाहेर आल्यावर त्या देवदूतापैकी एक जण म्हणाला, "आता पळा व तुमचे जीव वांचवा, नगराकडे मागे वळून पाहू नका आणि या खोऱ्यात कोणत्याही ठिकाणी थांबू नका; पर्वतावर जाईपर्यंत पळत राहा जर का मधे कोठे थांबला, तर नगराबरोबर तुमचाही नाश होईल."

18परंतु लोट त्या दोन देवदूतांना म्हणाला, "प्रभू! इतके दूर पळत जाण्याची माझ्यावर सक्ती करु नका,

19मी तर तुमच्या दासासारखा आहे; पण मला वांचविण्यासाठी तुम्ही माझ्यावर खूप दया केली आहे. मी डोंगरापर्यंत पळत जाऊ शकणार नाहीं; जर मी अगदी सावकाश पळू लागलो तर काहीतरी विपरीत व वाईट घडेल व मी मरुन जाईन. 20परंतु पाहा, येथे जवळच फार लहान गांव आहे; तेथे जाण्याची मला परवानगी असावी, त्या गावापर्यंत पळत जाऊन मी सुरक्षित राहू शकतो."

21तेव्हा देवदूत लोटाला म्हणाला, "ठीक आहे, मी तसेही करण्यास तुला परवानगी देतो; मी त्या नगराचा नाश करणार नाही;

22पण तेथे लवकर पळत जा. तू तेथे सुरक्षितपणे जाऊन पोहोंचेपर्यंत मला सदोम नगराचा नाश करता येणार नाही." (लहान असल्यामुळे त्या गांवाला तेव्हापासून सोअर असे नांव पडले.)

सदोम व गमोरा नगरांचा नाश

23लोट सोअर गांवात पाऊल टाकीत असताना सकाळ झाली व सूर्य तेजाने प्रकाशू लागला, 24आणि परमेश्वराने सदोम व गमोरा या नगरांचा नाश करायला सुरूवात केली; त्याने आकाशातून त्या नगरावर गंधक व अग्नी यांचा वर्षाव केला; 25अशा रीतीने परमेश्वराने सदोम व गमोरा या नगरांचा तसेच त्या सगळ्या खोऱ्याचा म्हणजे त्या तळवटीत राहाणाऱ्या सगळ्या माणसांचा, पशूंचा व वनस्पतींचा नाश केला.

26लोट व त्याचे कुटुंबीय नगरातून पळून जात असताना लोटाच्या बायकोने मागे वळून जळणाऱ्या नगराकडे पाहिले तेव्हा तत्काळ ती मिठाचा खांब झाली.

27त्याच दिवशी पहाटे अब्राहाम उठला आणि आदल्या दिवशी तो परमेश्वरासमोर ज्या ठिकाणी उभा राहिला होता तेथे गेला. 28त्याने तेथून सदोम व गमोरा नगराकडे व संबंध खोऱ्यातील तळवटीच्या प्रदेशाकडे नजर टाकली तेव्हा तो अवघा प्रदेश म्हणजे भल्यामोठ्या अग्नीच्या ज्वालांनी व धुराच्या लोटांनी भरलेला त्याला दिसला.

29देवाने त्या खोऱ्यातील नगरांचा अशा रीतीने नाश केला परंतु तो करीत असताना, अब्राहामाने त्याला विचारलेल्या गोष्टींची त्याने आठवण ठेवली; लोट (अब्राहामचा पुतण्या) दरीतील नगरांत राहात होता. पण नगरांचा नाश करण्यापूर्वी देवाने लोटाला तेथून दूर पाठवून दिले होते.

लोट व त्याच्या मुली

30या नंतर अधिक काळ सोअरात राहण्यास लोटाला भीती वाटली; तेव्हा तो त्याच्या मुलींना घेऊन डोंगरात एका गुहेत जाऊन राहिला. 31एके दिवशी वडील मुलगी धाकटीला म्हणाली, "पृथ्वीवर जिकडे तिकडे स्त्री पुरुष लग्न करून राहतात, आपले वडील म्हातारे होत राहिले आहेत; आणि या भागात आपल्याबरोबर लग्न करण्यास एकही पुरुष नाही; 32तर आता आपणाला मुले होण्याकरिता आपण आपल्या वडिलांचा उपयोग करु, तेव्हा आपण आपल्या वडिलाकडे जाऊन त्यांना भरपूर द्राक्षमद्य पाजू आणि मग त्यांच्यापाशी निजू म्हणजे मग त्यामुळे आपला वंश चालू राहील."

33त्याच रात्री त्या दोघी मुली वडिलांकडे गेल्या आणि त्यांना त्यानी द्राक्षमद्य पाजले; नंतर वडील मुलगी आपल्या वडिलांच्या बिछान्यात गेली व त्यांच्याजवळ निजली; पण द्राक्षमद्याच्या नशेमुळे ती आपल्याजवळ निजली हे लोटाला कळले नाही.

34दुसऱ्या दिवशी वडील बहीण धाकट्या बहिणीला म्हणाली, "मी काल रात्री आपल्या वडिलाजवळ निजले, तर आज रात्री पुन्हा आपण वडिलांना द्राक्षमद्य पाजू या, मग रात्री तू वडिलांच्या बिछान्यात जाऊन त्याच्याजवळ नीज. अशा प्रकारे आपण त्याना मुले होऊ देऊ व आपल्या

वडिलांचा वंश चालविण्यास त्यांचा उपयोग करु." [35]तेव्हा त्या रात्री त्या दोन मुर्लींनी आपल्या वडिलानां द्राक्षमद्य पाजला; नंतर धाकटी मुलगी आपल्या वडिलांच्या बिछान्यात गेली व त्यांच्याजवळ निजली; यावेळी ही नशेमुळे आपली मुलगी आपल्याजवळ निजली हे लोटाला समजले नाहीं.

[36]अशा रीतीने लोटाच्या दोन्हीही मुली गरोदर राहिल्या. त्यांचे वडीलच त्यांच्या बांळांचे वडील होते. [37]थोरल्या मुलीला मुलगा झाला, तेव्हा तिने त्याचे नांव मवाब ठेवले; आजतागायत राहात असलेल्या मवाबी लोकांचा हा मूळ पुरुष, [38]धाकट्या मुलीलाही मुलगा झाला; तिने त्याचे नांव बेनअम्मी असे ठेवले; आजमितीला जे अम्मोनी लोक आहेत त्यांचा हा मूळ पुरुष.

अब्राहाम गरारास जातो

20 अब्राहामाने ते ठिकाण सोडले व तो नेगेबकडे म्हणजे यहूदा प्रांताच्या दक्षिणेकडील वाळवंटाच्या भागाकडे प्रवास करीत गेला, आणि कादेश व शूर यांच्या दरम्यान असलेल्या गरार नगरात त्याने वस्ती केली; गरारात असताना [2]अब्राहामाने सारा आपली बहीण असल्याचे लोकांना सांगितले. गराराचा राजा अबीमलेख याने हे ऐकले. त्याला सारा हवी होती म्हणून त्याने काही माणसे पाठवून तिला राजवाड्यात आणले. [3]परंतु रात्री देव अबीमलेखाच्या स्वप्नात येऊन म्हणाला, "तू आता नक्की मरशील कारण तू आणलेली स्त्री विवाहित आहे."

[4]अबीमलेखाने अद्याप साराला स्पर्श केला नव्हता. तेव्हा अबीमलेख म्हणाला, "प्रभु, मी दोषी नाही, मग एका निरपराध माणसाला तू मारुन टाकणार काय? [5]कारण अब्राहामाने स्वत: मला सांगितले की, 'ही स्त्री माझी बहीण आहे,' आणि त्या स्त्रीने ही सांगितले की, 'हा माझा भाऊ आहे,' तेव्हा मी निरपराधी आहे; मी काय करीत होतो हे मला कळले नाही."

[6]मग देव अबीमलेखाला स्वप्नात म्हणाला, "होय! मला माहीत की तू निरपराधी आहेस आणि तसेच तू काय करत होता हे तुला कळले नाहीं; म्हणूनच मी तुला वाचविले आणि माझ्या विरुद्ध तू पाप करु नयेस म्हणून मी तुला आवरले; आणि मीच तुला साराला स्पर्श करु दिला नाही. [7]तेव्हा आता तू अब्राहामाची बायको त्याची त्याला परत दे; अब्राहाम माझ्या वतीने बोलणारा संदेष्टा आहे; तो तुझ्यासाठी प्रार्थना करील व तू वाचशील; परंतु तू सारेला अब्राहामाकडे परत पाठवले नाहीस तर मग मी सांगतो की तू आणि तुझ्या बरोबर तुझे सर्व कुटुंबीय खात्रीने मराल."

[8]दुसऱ्या दिवशी पहाटे अबीमलेखाने आपल्या सर्व सेवकांना बोलावून त्याने स्वप्नात पाहिलेल्या सर्वगोष्टी त्यांना सांगितल्या; ते सर्वजण फार घाबरले. [9]मग अबीमलेखाने अब्राहामास बोलावून आणले व म्हटले, "तू हे असे आम्हाला का केलेस? मी तुझे काय वाईट केले? मी तुझ्याविरुद्ध काय गैर वागलो? तू असे खोटे का बोललास की ती तुझी बहीण आहे? तू माझ्या राज्यावर मोठे संकट आणलेस; तू माझ्याशी अशा गोष्टी करायच्या नव्हत्या. [10]तुला कशाची भीती वाटली? अशा रीतीने तू माझ्याशी का वागलास?"

[11]मग अब्राहाम म्हणाला, "मला भीती वाटली येथील कोणीही लोक देवाचे भय धरीत नाहीत असे मला वाटले आणि म्हणून माझी बायको सारा मिळविण्यासाठी कोणीही मला ठार मारील असे मला वाटले. [12]ती माझी बायको आहे हे खरे आहे, तरी पण ती माझी नात्याने बहीण लागते हे ही तितकेच खरे आहे; कारण ती माझ्या बापाची मुलगी आहे पण माझ्या आईची ती मुलगी नाही. [13]देवाने मला माझ्या बापाच्या घरापासून दूर नेले आणि बऱ्याच वेगवेगळ्या ठिकाणी भटकायला लावले; आणि असे झाले तेव्हा मी साराला सांगितले, 'माझ्यासाठी एवढे कर की आपण जिकडे जाऊ तिकडे तू माझी बहीण आहेस असे लोकांना सांग.'"

[14]हे समजल्यावर अबीमलेखाने अब्राहामाला सारा परत दिली; तसेच त्याने त्याला मेंढरे, बैल व दास दासीही दिल्या. [15]अबीमलेख म्हणाला, "तुझ्या अवती भोवती चौफेर नजर टाक; हा सर्व माझा देश आहे; तुला पाहिजे तेथे तू राहा."

[16]अबीमलेख सारेला म्हणाला, "तुझा भाऊ अब्राहाम याला मी एक हजार चांदीची नाणी दिली आहेत; यासाठी की तेणेकडून, ह्या ज्या गोष्टी घडल्या त्या सर्वाबद्दल मला दु:ख होत आहे, हे इतरास समजावे आणि माझा न्यायीपणा व निरपराधीपणा व तुझी शुद्धता सर्व लोकांना कळावीत."

[17–18]परमेश्वराने अबीमलेखाच्या कुटुंबातील सर्व स्त्रियांची गर्भाशये त्यांना मुले होऊ नयेत म्हणून बंद केली होती; देवाने हे केले कारण अबीमलेखाने अब्राहामाची बायको सारा हिला त्याच्या घरी नेले होते; परंतु अब्राहामाने देवाची प्रार्थना केली आणि देवाने अबीमलेख, त्याची बायको आणि त्याच्या दासी यांना मुले न होण्याच्या दोषापासून बरे केले.

शेवटी साराला मूल

21 परमेश्वराने साराला दिलेले वचन पाळले व पूर्ण केले. [2]सारा गरोदर राहिली आणि अब्राहामाच्या म्हातारपणी तिने त्याला मुलगा दिला. ह्या सगळ्या गोष्टी परमेश्वराने वचन दिल्याप्रमाणे अगदी जशाच्या तशाच घडून आल्या. [3]अब्राहामापासून साराला मुलगा झाला आणि त्याने त्याचे नांव इसहाक ठेवले. [4]परमेश्वराच्या आज्ञेप्रमाणे अब्राहामाने इसहाक आठ दिवसांचा झाल्यावर त्याची सुंता केली. [5]इसहाक जन्मला तेव्हा अब्राहाम शंभर वर्षांचा होता. [6]आणि सारा म्हणाली, "परमेश्वर देवाने मला हास्य म्हणजे आनंदीआनंद दिला आहे. ज्या कोणाला हे समजेल

त्या प्रत्येकाला माझ्याबरोबर आनंद होईल. 7मला आता
ह्या वयात अब्राहामापासून मूल होईल असे कोणाला वाटले
असते काय? परंतु अब्राहाम म्हातारा झाला असताना
देखील मी त्यास मुलगा दिला आहे."

घरात संकट

8इसहाक वाढत राहिला, तो दुधाऐवजी जेवण
घेण्याइतक्या वयाचा झाला तेव्हा त्याचे दूध तोडण्याच्या
प्रसंगी अब्राहामाने मोठी मेजवानी दिली. 9ह्याच्या आधी
साराची मिसर देशाची दासी हागार हिने अब्राहामापासून
एका मुलाला जन्म दिला होता; अब्राहाम त्याचाही बाप
होता. परंतु आता साराने पाहिले की तो आधीचा मुलगा
इसहाकाला चिडवत होता. 10तेव्हा सारा अब्राहामाला
म्हणाली, "त्या दासीला व तिच्या मुलाला येथून बाहेर
घालवून द्या; आपल्या मरणानंतर आपल्या मालमत्तेचा
वारस इसहाक होईल; या दासीचा मुलगा इसहाकाबरोबर
आपल्या मालमत्तेचा वाटेकरी व तुमचा वारस होणार
नाही."

11ह्या गोष्टीमुळे अब्राहामाला वाईट वाटले व त्याला
इश्माएलाची चिंता वाटू लागली; 12परंतु देव अब्राहामाला
म्हणाला, "त्या मुलाबद्दल बिलकूल चिंता करु नकोस,
तसेच त्या दासीचीही चिंता करु नकोस. साराच्या इच्छेप्रमाणे
कर. इसहाकच तुझा एकटाच वारस होईल. 13परंतु मी
त्या दासीच्या मुलालाही आशीर्वाद देईन; तो तुझा मुलगा
आहे म्हणून त्याच्या कुटुंबांपासूनही मी एक मोठे राष्ट्र
निर्माण करीन."

14दुसऱ्या दिवशी सकाळी अब्राहामाने भाकरी व पाण्याची
पिशवी आणून हागारेला दिली; ती शिदोरी व आपला
मुलगा घेऊन हागार तेथून निघाली आणि अब्राहामाने
तिची रवानगी केली; हागार तेथून निघून बैर-शेबाच्या
वाळवंटात भटकत राहिली.

15काही वेळाने पिशवीतील सर्व पाणी संपले, एक थेंबही
पिण्यासाठी राहिला नाही; तेव्हा हागारेने आपल्या मुलाला
एका झुडपाखाली ठेवले; 16आणि तेथून काही अंतर ती
चालून गेली व थांबून तेथे बसली. आपला मुलगा
पाण्यावाचून मरेल असे तिला वाटले; त्याचा मृत्यू
आपल्याला पाहवणार नाही असे समजून ती तेथे दूर
अंतरावर बसली, व हंबरडा फोडून रडू लागली.

17देवाने मुलाच्या रडण्याचा आवाज ऐकला; आणि
देवाचा दूत स्वर्गातून हागारेला हाक मारुन म्हणाला, "हागारे,
तुला काय झाले? भिऊ नकोस; तुझ्या मुलाचे रडणे
परमेश्वराने ऐकले आहे 18ऊठ मुलाला उचलून घे;
त्याचा हात धर व त्याला घेऊन पुढे चल; मी त्याच्या
पासून एक मोठे राष्ट्र निर्माण करीन."

19मग देवाने हागारेला पाण्याची विहीर दिसू दिली. तेव्हा
हागार त्या विहिरीपाशी गेली आणि तिने मसक पाण्याने
भरली, नंतर आपल्या तहानलेल्या मुलाला तिने पाणी
पाजिले.

20तो मुलगा वाढत असताना देव सतत त्याच्याबरोबर
राहिला; इश्माएल वाळवंटात लहानाचा मोठा होऊन
शिकारी झाला; तो धनुष्यबाण मारावयास शिकला व
तरबेज तिरंदाज झाला; 21नंतर त्याच्या आईने त्याला
मिसर देशातील मुलगी बायको करून दिली. ते पारानच्या
वाळवंटात राहिले.

अब्राहामाचा अबीमलेखाशी करार

22त्यानंतर अबीमलेख व त्याचा सेनापति पीकोल यांनी
अब्राहामाशी बोलणी केली; ते अब्राहामास म्हणाले, "तू जे
काही करतोस त्यात देव तुझ्याबरोबर असतो; 23तेव्हा
आता देवासमोर येथे मला वचन दे की तू माझ्याशी व
माझ्यामागे माझ्या संतानाशी न्यायनीतीने वागशील असा
माझ्याशी करार कर; तू माझ्याशी व ज्या ह्या माझ्या
देशात तू राहिलास त्या देशाशी दयाळूपणे राहशील, असे
वचन दे, तसेच मी जसा तुझ्याशी दयाळूपणाने वागलो
तसाच तूही माझ्याशी दयाळूपणाने राहशील असे वचन तू
मला दे, व असा करार तू माझ्याशी कर."

24आणि अब्राहाम म्हणाला, "मी असे वचन देतो की
जसा तू माझ्याशी दयाळूपणे वागलास तसाच मी ही तुझ्याशी
वागेन." 25मग अबीमलेखाच्या सेवकांनी पाण्याची विहीर
बळकावली म्हणून अब्राहामाने अबीमलेखाकडे तक्रार
केली.

26परंतु अबीमलेख म्हणाला, "असे कोणी केले आहे ते
मला माहीत नाही. ह्या पूर्वी तू हे मला कधीही सांगितले
नाहीस."

27अशा रीतीने अब्राहाम व अबीमलेख यांनी आपसात
करार केला. अब्राहामाने अबीमलेखाला काही मेंढरे व
बैल, कराराचा पुरावा म्हणून दिले;

28अब्राहामाने अबीमलेखा पुढे मेंढ्याच्या सात माद्या
ठेवल्या.

29अबीमलेखाने अब्राहामाला विचारले, "या सात मेंढ्या
तू अशा बाजूला का काढल्यास?"

30अब्राहामाने उत्तर दिले, "जेव्हा तू ह्या मेंढया
माझ्याकडून स्वीकारशील तेव्हा ही विहीर मी खणली
असा तो पुरावा होईल."

31तेव्हा त्यानंतर त्या विहिरीला बैर-शेबा असे नाव
पडले, कारण त्या ठिकाणी अब्राहाम व अबीमलेख यांनी
एकमेकांना वचन देऊन करार केला.

32त्यांनी बैर शेबा येथे करार केल्यानंतर अबीमलेख
व त्याचा सेनापती पलिष्ट्यांच्या देशात परत गेले.

33अब्राहामाने बैर-शेबा येथे एक विशेष प्रकारचे झाड
लावले, आणि त्याच जागी, जो निरंतर राहतो अशा
परमेश्वराची प्रार्थना केली; 34आणि तो बराच काळ
पलिष्ट्यांच्या देशात राहिला.

अब्राहामा, तुझ्या पुत्राचे माझ्यासाठी होमार्पण कर

22 या गोष्टी घडल्यानंतर देवाने अब्राहामाच्या विश्वासाची कसोटी घेण्याचे ठरवले. देवाने अब्राहामाला हाक मारली, "अब्राहाम",

आणि अब्राहाम म्हणाला, "मी येथे आहे"

[2]देव म्हणाला, "तुझा एकुलता एक प्रिय पुत्र इसहाक याला घेऊन तू मोरिया देशात जा आणि तेथे, मी सांगेन त्या डोंगरावर माझ्यासाठी त्याचे होमार्पण कर."

[3]तेव्हा अब्राहाम पहाटेस उठला, त्याने खोगीर घालून आपले गाढव तयार केले; इसहाकाला व दोन सेवकांना आपल्या बरोबर घेतले तसेच होमार्पणाकरिता लाकडे घेतली आणि मग ते सर्व देवाने सांगितलेल्या ठिकाणी गेले. [4]तीन दिवस प्रवास केल्यानंतर अब्राहामाने वर पाहिले तेव्हा काही अंतरावर त्याला जेथे जायचे होते ते ठिकाण दिसले. [5]मग अब्राहाम आपल्या सेवकांना म्हणाला, "तुम्ही येथे गाढवा जवळ थांबा; मी माझ्या मुलाला घेऊन त्या समोरच्या जागी जातो, व देवाची उपासना करून आम्ही माघारी येतो."

[6]अब्राहामाने लाकडे घेऊन मुलाच्या खांद्यावर ठेवली; एक खास सुरा (बळी देण्याकरिता) आणि विस्तव घेतला. मग तो व त्याचा मुलगा असे दोघे जण देवाची उपासना करण्यासाठी होमार्पणाच्या जागेकडे संगती निघाले.

[7]इसहाकाने आपल्या बापास हाक मारली, "बाबा!"

अब्राहामाने उत्तर दिले, "काय माझ्या प्रिय मुला?"

इसहाक म्हणाला, "मला लाकडे व विस्तव दिसतात, परंतु होमार्पणासाठी कोंकरू? ते कोठे आहे?"

[8]अब्राहामाने उत्तर दिले, "माझ्या लाडक्या बाळा, होमार्पणासाठी लागणारे कोंकरू देव आपल्याला योग्यवेळी देईल."

इसहाक वाचतो

तेव्हा अब्राहाम व त्याचा मुलगा संगती निघाले [9]व देवाने सांगितलेल्या ठिकाणी ते जाऊन पोहोंचले, तेथे अब्राहामाने एक वेदी बांधली, त्याने वेदीवर लाकडे रचली; नंतर त्याने आपला पुत्र इसहाक याला बांधून वेदीवरील लाकडावर ठेवले; [10]मग अब्राहामाने आपल्या मुलाचा बळी देण्यासाठी हातातील सुरा उंचावला.

[11]परंतु तेवढ्यात, त्याच क्षणाला परमेश्वराच्या दूताने त्याला थांबवले; तो स्वर्गातून ओरडून त्याला म्हणाला, "अब्राहामा! अब्राहामा!"

अब्राहामाने उत्तर दिले, "मी येथे आहे."

[12]देवदूत म्हणाला, "तू आपल्या मुलाला मारु नकोस, किंवा त्याला कोणत्याही प्रकारची इजा करु नकोस; कारण आता मला खात्रीने समजले की तू देवाला घाबरतोस आणि त्याचा आदर करतोस; कारण तू माझ्यासाठी आपल्या एकुलत्या एका लाडक्या पुत्रालाही, अर्पण करावयास मागेपुढे न पाहता तयार झालास."

[13]आणि मग अब्राहामाने वर दृष्टि करून सभोंवार पाहिले तेव्हा त्याला एका झुडपात शिंगे अडकलेला एक एडका दिसला; मग त्याने जाऊन तो घेतला व परमेश्वराला होमार्पणासाठी त्याचा बळी दिला. अशा रीतीने अब्राहामाचा मुलगा इसहाक वांचला. [14]तेव्हा अब्राहामाने त्या जागेला, "याव्हे यिरे" असे नांव दिले; आणि आजवर देखील, "या डोंगरावर परमेश्वर दिसू शकतो असे लोक बोलतात."

[15]नंतर स्वर्गातून परमेश्वराच्या दूताने अब्राहामास दुसऱ्यांदा हाक मारली. [16]तो म्हणाला, "परमेश्वर म्हणतो की तू माझ्यासाठी तुझ्या एकुलत्या एका लाडक्या मुलाचा बळी द्यावयांस मागे पुढे न पाहता तयार झालास म्हणून मी परमेश्वर स्वत:ची शपथ घेऊन तुला वचन देतो की [17]मी खरोखर तुला आशीर्वाद देईन व तुझी वाढ करीन; मी तुला असंख्य वंशज देईन; तुझी संतती आकाशातील ताऱ्याइतकी, समुद्रकिनाऱ्यावरील वाळू इतकी होईल असे मी करीन; आणि तुझी संतती आपल्या सर्व शत्रुंचा पराभव करून त्यांना जिंकेल.

[18]पृथ्वीवरील प्रत्येक राष्ट्र तुझ्या वंशजाद्वारे आशीर्वाद पावेल; तू माझ्या सर्व आज्ञा पाळल्यास म्हणून मी हे करीन."

[19]मग अब्राहाम आपल्या सेवकाकडे मागे आला आणि अब्राहाम, इसहाक व त्याचे सेवक असे सर्व मिळून प्रवास करीत मागे बैरशेबाला गेले; आणि अब्राहामाने बैर-शेबा येथे वस्ती केली.

[20]या सर्व गोष्टी घडल्यानंतर अब्राहामाला असा निरोप आला, "पाहा तुझा भाऊ नाहोर व त्याची बायको मिल्का यांनाही आता मुले झाली आहेत; [21]त्यांच्या पहिल्या मुलाचे नांव ऊस, दुसऱ्याचे बूज, तिसऱ्याचे कमुवेल-हा आरामाचा बाप; [22]त्यानंतर केसेद, हजो, पिलदाश, यिदलाप आणि बथुवेल अशी त्यांची नांवे आहेत" [23]बथुवेल रिबकाचा बाप होता. अब्राहामाचा भाऊ नाहोर याजपासून मिल्केला हे आठ मुलगे झाले;

[24]आणि त्याची स्त्रीगुलाम रेऊमा हिलाही त्याच्या पासून तेबाह, गहाम, लहश व माका हे चार मुलगे झाले.

सारेचा मृत्यु

23 सारा एकशें सत्तावीस वर्षे जगली; [2]ती कनान देशातील किर्याथ-आरबा (म्हणजे होब्रोन) येथे मरण पावली; तेव्हा अब्राहाम फार दु:खी झाला व त्याने तिच्यासाठी रडून खूप शोक केला. [3]मग अब्राहाम आपल्या मृत बायको जवळून उठला व तो हेथी लोकांस भेटण्यास गेला. तो म्हणाला, [4]"मी या देशाचा रहिवासी नाही, तर परदेशी आहे; म्हणून माझ्या बायकोला पुरण्यासाठी मला जागा नाही; तेव्हा मला जागेची गरज आहे,ती मला द्या."

[5]ते हेथी लोक अब्राहामाला म्हणाले, [6]"स्वामी, परमेश्वराच्या महान नेत्यांपैकी आपण एक आम्हामध्ये

आहा; आम्हाकडे असलेल्या जागांपैकी चांगल्यातली चांगली जागा आपल्या मयतासाठी आपण घेऊ शकता; आमच्या कफनाच्या जागांपैकी तुम्हाला हवी ती जागा तुम्ही घेऊ शकता. अशा ठिकाणी आपल्या पत्नीला पुरण्यास आम्ही कोणीही मना करणार नाही."

7अब्राहाम उठला व अदबीने त्या लोकांना नमन करून
म्हणाला, 8"तुम्हाला जर माझ्या मयत बायकोला पुरण्यासाठी खरोखर मला मदत करावी असे वाटत असेल तर मग माझ्यातर्फे सोहराचा मुलगा एफ्रोन याच्याकडे शब्द टाका;

9त्याच्या मालकीच्या शेताच्या एका टोकाला असलेली मकपेला येथील गुहा विकत घेणे मला आवडेल; मी तिची पुरेपूर किंमत त्याला देतो, व ती माझ्या मालकीची स्मशानभुमि म्हणून विकत घेतो; त्या बद्दल तुम्ही सर्वजण साक्षी असावे."

10त्या वेळी तेथे एफ्रोन हित्ती हा हेथी लोकात बसलेला
होता; तो त्या सर्वांच्या देखत अब्राहामाला म्हणाला, 11"नाही,
नाही! माझे स्वामी, मी पैसे घेणार नाही; येथे माझ्या लोकांसमक्ष ते शेत व ती गुहा मी तुम्हाला देतो; तुम्ही तुमच्या बायकोला तेथे पुरा."

12मग अब्राहामाने हेथी लोकांस नमन केले; 13अब्राहाम
सर्व लोकांसमक्ष एफ्रोनास म्हणाला, "परंतु मला त्या शेताची पूर्ण किंमत तुला देऊन ते विकत घ्यायचे आहे; त्याचे पैसे माझ्याकडून घे आणि मग मी आपल्या मयतास तेथे मूठमाती देईन."

14एफ्रोनाने अब्राहामास उत्तर दिले, 15"माझे स्वामी,
माझे जरा ऐका; जमिनीची किंमत 10 पौंड* चांदी आहे ही किंमत तुम्हाला व मला म्हणजे काय मोठे? तेव्हा त्यापेक्षा सरळ माझे शेत ताब्यात घ्या व तेथे तुमच्या बायकोला मूठमाती द्या."

16अब्राहामाने ही किंमतच असल्याचे समजून घेतले व त्याने एफ्रोनाला त्यांच्या पद्धतीप्रमाणे चांदीची दहा नाणी (म्हणजे चारशे शेकेल भार रुप्याची नाणी) तोलून दिली.

17या प्रमाणे मम्रेच्या पूर्वेला असलेले मकपेला येथील शेत, गुहा व त्यातील सर्व झाडी यांवरील एफ्रोनाचा मालकी हक्क बदलून तो अब्राहामाला मिळाला; 18एफ्रोन व
अब्राहाम यांच्यामध्ये ही मालकी हक्काची अदलाबदल नगरातील सर्व लोकांसमक्ष झाली;

19त्यानंतर मम्रे (म्हणजे कनान देशातील हेब्रोन) जवळील त्या शेतातील गुहेत अब्राहामाने आपली बायको सारा हिला पुरले. याप्रमाणे ते शेत, गुहा इत्यादि हित्तीकडून विकत घेतल्यामुळे ती 20अब्राहामाची मालमत्ता झाली आणि
त्याने त्या जागेचा आपल्या मयतासाठी स्मशानभूमि म्हणून उपयोग केला.

10 पौंड म्हणजे "400 शेकेल."

इसहाकासाठी पत्नी

24 अब्राहाम आता फार म्हातारा झाला होता; परमेश्वराने अब्राहामाला व त्याने जे जे केले त्या सर्व गोष्टीना आशीर्वादित केले होते. 2अब्राहामाचा
सर्वात म्हातारा सेवक होता; तो त्याच्या सर्व मालमत्तेचा व घरदाराचा कारभार पाहणारा मुख्य कारभारी होता. एकदा अब्राहामाने त्याला बोलावून म्हटले, "तू आपला हात माझ्या मांडीखाली ठेव 3आणि आकाश व पृथ्वी यांचा निर्माणकर्ता
परमेश्वर याजसमोर मला वचन दे की माझा मुलगा इसहाक याला तू कनान देशातील कोणत्याच मुलीबरोबर लग्न करु देणार नाहीस; आपण या कनान देशात राहतो हे खरे परंतु या देशातील कोणत्याच मुलीबरोबर त्याला लग्न करु देणार नाहीस. 4माझ्या देशाला, माझ्या लोकांकडे
जा आणि तेथून माझा मुलगा इसहाक याच्यासाठी नवरी शोधून तिला येथे आण."

5त्याचा सेवक त्याला म्हणाला, "यदा कदाचित ती स्त्री
माझ्याबरोबर या देशात येण्यास तयार होणार नाही, तर मग माझ्याबरोबर तुमच्या मुलास ज्या देशातून तुम्ही आला त्या देशात घेऊन जाऊ काय?"

6अब्राहाम त्याला बजावून म्हणाला, "नाही, नाही, माझ्या
मुलास त्या देशाला घेऊन जाऊ नकोस. 7स्वर्गाच्या ज्या
परमेश्वराने मला माझ्या बापाच्या घरातून व आमच्या वंशजांच्या जन्मभूमीतून काढून वचन देऊन येथे आणले व ही येथील नवीन भूमि मला व माझ्या वंशजास वतन म्हणून दिली तो परमेश्वर तू तेथे जाऊन पोहोंचण्यापूर्वी त्याचा दूत पाठवील आणि तू तेथून माझ्या मुलाकरीता नवरी आणशील. 8परंतु ती मुलगी तुझ्याबरोबर येथे येण्यास
कबूल झाली नाही तर मग तू माझ्या शपथेतून मोकळा होशील; परंतु काहीही झाले तरी माझ्या मुलाला तिकडे बिलकूल घेऊन जाऊ नकोस. 9तेव्हा त्याच्या सेवकाने
आपल्या धन्याच्या मांडीखाली हात ठेवून तशी शपथ घेतली.

शोध सुरु होतो

10अब्राहामाचे दहा उंट घेऊन त्याचा सेवक निघाला;
त्याने आपल्याबरोबर वेगवेगळ्या प्रकारच्या सुंदर व मोलवान वस्तू देणग्या देण्यासाठी घेतल्या; तो अराम-नहाराईम मेसोपोटेमीयातील (म्हणजे मसोपटेम्या) नाहोर राहात असलेल्या नगरात गेला. 11तो सेवक
नगराबाहेरच्या विहिरीजवळ गेला संध्याकाळी पाणी नेण्यासाठी बायका तेथे येत असत. त्याने उटांना विसावा घेण्यासाठी तेथे बसवले.

12सेवक म्हणाला, "हे परमेश्वर देवा, तू माझा स्वामी
अब्राहाम याचा परमेश्वर आहेस,; आजच त्याच्या मुलासाठी मला मुलगी सापडावी असे कर; कृपया, माझा मालक अब्राहाम ह्याच्यावर एवढी दया कर. 13मी येथे या
विहिरीजवळ उभा राहात आहे. 14मी तर इसहाकासाठी
योग्य मुलगी निवडण्याकरिता काही विशेष खुणेचा शोध

करीत आहे; तर असे घडू दे, की मी ज्या मुलीस म्हणेन, 'मुली तुझी पाण्याची घागर उतरुन मला प्यायला पाणी दे,' आणि ती जर असे म्हणेल, 'प्या बाबा, आणि मी तुमच्या उंटांसही पाणी पाजते;' जर असे घडून येईल तर मग तीच इसहाकासाठी योग्य नवरी असल्याचे तू सिद्ध केले आहेस असे होईल आणि तू माझ्या स्वामीवर दया केली आहेस असे मला कळेल."

नवरी सांपडते

15मग त्या सेवकाची प्रार्थना संपली नाहीं तोंच अब्राहामाचा भाऊ नाहोर याजपासून मिल्केला झालेल्या बथुवेलाची कन्या, रिबका नांवाची एक तरुणी खांद्यावर घागर घेऊन विहिरीपाशी आली; 16ती फार देखणी व सुंदर मुलगी होती; ती कुमारी होती; ती पुरुषाबरोबर कधीच निजली नव्हती. विहिरीत उतरुन तिने घागर भरली. 17तेव्हा सेवक धावत जाऊन तिला म्हणाला, "मुली, तुझ्या घागरीतून मला थोडे पाणी पाज."

18तेव्हा ताबडतोब रिबकेने आपल्या खांद्यावरील घागर उतरुन त्याला पाणी पाजले; ती म्हणाली, "प्या बाबा;" 19त्याचे पुरेसे पाणी पिऊन झाल्यावर ती म्हणाली, "तुमच्या उंटांनाही भरपूर पाणी पाजते." 20मग तिने लगेच उंटासाठी घागर डोणीत ओतली आणि आणखी पाणी आणण्याकरिता ती धावत विहिरीकडे गेली, या प्रमाणे तिने सगव्व्या उंटांना भरपूर पाणी पाजले.

21तेव्हा तो सेवक अचंबा करून तिच्याकडे पाहात राहिला; परमेश्वराने आपल्या प्रार्थनेचे उत्तर देऊन आपला प्रवास यशस्वी केला की काय अशी खात्री करण्याकरिता तो शांतपणे विचार करीत उभा राहिला. 22उंटाचे पाणी पिणे झाल्यावर त्या सेवकाने रिबकेला पांच औंस भाराची (म्हणजे अर्धा शेकेल भाराची) सोन्याची आंगठी दिली; तसेच त्याने प्रत्येकी पाच शेकेल भाराच्या दोन (म्हणजे दहा शेकेल भाराच्या दोन) सोन्याच्या बांगड्या तिला दिल्या. 23त्याने तिला विचारले, "मुली, तू कोणाची मुलगी आहेस? तुझ्या बापाचे नांव काय? तुझ्या बापाच्या घरी आम्हा सर्वांना उतरुन रात्री मुक्काम करावयास जागा आहे काय?"

24रिबकेने उत्तर दिले, "नाहोर व मिल्का यांचा मुलगा बथुवेल याची मी कन्या;" आणखी ती पुढे म्हणाली, 25"हो, तुमच्या उंटासाठी आमच्यापाशी भरपूर गवत व पेंढा आहे आणि तुमच्या सर्वांसाठी मुक्काम करण्यास माझ्या बापाच्या घरी भरपूर जागा आहे."

26तेव्हा सेवकाने नमन करून परमेश्वराची उपासना केली. 27तो म्हणाला, "माझ्या स्वामीचा, अब्राहामाचा परमेश्वर धन्यवादित आहे; त्याची माझ्या स्वामीवर प्रेमदया आणि निष्ठा आहे, माझ्या स्वामीच्या, पुत्रासाठी योग्य अशा मुलीकडेच परमेश्वराने मला नेले आहे."

28नंतर रिबका धावत घरी गेली व तिने या सर्व गोष्टी आपल्या आईस व घरच्या सर्वांस सांगितल्या; 29–30रिबकेला लाबान नांवाचा भाऊ होता; सेवक तिच्याशी ज्या गोष्टी बोलला त्या तिने त्याला सांगितल्या; या सगव्व्या तो शांतपणे ऐकत होत; आणि जेव्हा त्याने आपल्या बहिणीच्या बोटातील सोन्याची आंगठी, व हातातील सोन्याच्या बांगड्या पाहिल्या तेव्हा तो घरातून निघून पळत विहिरीकडे गेला; तेव्हा उंटा जवळ उभा असलेला तो सेवक त्याला विहिरीपाशी दिसला. 31लाबान त्याला म्हणाला, "स्वामी येथे बाहेर याप्रमाणे उभे राहाण्याची गरज नाही; परमेश्वरचे आशीर्वादित स्वामी, आम्ही तुमचे स्वागत करतो, तुम्ही सर्व आमच्या घरी या. मी तुमच्या मुक्कामासाठी खोली तयार करून ठेवली आहे; तसेच तुमच्या उंटांसाठी ही जागा केली आहे."

32तेव्हा अब्राहामाचा सेवक त्याच्या घरी गेला; लाबानाने उटांना सोडवीण्यास त्याला मदत केली आणि गवत व पेंढा दिले; 33आणि त्याच्या पुढे जेवण वाढले; परंतु अब्राहामाच्या सेवकाने जेवण घेण्याचे नाकारले; तो म्हणाला, "मी येथे येण्याचे कारण तुम्हाला सांगितल्याशिवाय जेवणार नाही."

तेव्हा लाबान म्हणाला, "ठीक आहे, तुम्ही येथे कशासाठी आला ते आम्हाला सांगा."

रिबकेसाठी सौदा

34तो सेवक म्हणाला, "मी अब्राहामाचा सेवक आहे; 35परमेश्वराने माझ्या स्वामीला सर्व बाबतीत आशीर्वाद देऊन त्याचे कल्याण केले आहे. माझा स्वामी आता एक थोर माणूस झाला आहे; परमेश्वराने त्याला मेंढरांचे कळप, गुराढोरांची खिल्लारे तसेच खूप सोने. चांदी, दासदासी, उंट व गाढवे दिली आहेत. 36सारा, ही माझ्या स्वामीची पत्नी, स्वामीने त्याची सगळी मालमत्ता आपल्या मुलास दिली आहे. 37माझ्या स्वामीने सक्तीने माझ्याकडून वचन घेतले; तो म्हणाला, 'आपण या कनान देशात राहतो खरे, परंतु माझ्या मुलासाठी येथील कनानी मुलीतून कोणतीच मुलगी बायको करून देऊ नकोस; 38माझ्या स्वामीने मला शपथ घ्यावयास लावले व सांगितले, तू माझ्या बापाच्या देशात माझ्या आप्ता कडे, गणगोताकडे जा व तेथून माझ्या मुलाकरिता तू नवरी शोधून आण.' 39मी माझ्या स्वामीला म्हणालो, 'यदा कदाचित तर नवरी मुलगी माझ्याबरोबर या देशात येण्यास कबूल झाली नाही तर?' 40परंतु स्वामी, म्हणाले, 'ज्या परमेश्वराची मी सेवा करतो तो त्याच्या दूताला तुझ्याबरोबर पाठवील व तो तुला मदत करील आणि तेथील माझ्या आप्तांतून तू माझ्या मुलाकरिता नवरी आणशील; 41परंतु माझ्या बापाच्या देशात त्याच्या घरी तू जाशील आणि ते माझ्या मुलाकरिता नवरी मुलगी द्यावयाचे नाकारतील तर मग तू माझ्या शपथेतून मोकळा होशील.'

42"आज मी या विहिरीपाशी आलो आणि परमेश्वराला प्रार्थना केली, 'हे माझ्या स्वामीच्या अब्राहमच्या परमेश्वरा, ही माझ्या प्रवासाची फेरी सफळ कर; 43पाहा, मी येथे या

विहिरीजवळ उभा राहतो; येथे पाणी भरण्यास येणाऱ्या
तरुण मुलीची वाट पाहतो; ती आल्यावर मी तिला विचारीन,
“मुली, कृपा करून तुझ्या घागरीतून मला थोडे पाणी
पाज!” 44तेव्हा ती योग्य मुलगी विशेष प्रकारे असे उत्तर
देईल, ती म्हणेल, “प्या बाबा! आणि मी तुमच्या उंटासाठी
ही पाणी आणते,” असे घडेल तेव्हा ती मुलगी माझ्या
धन्याच्या मुलाकरिता परमेश्वराने निवडलेली नवरी आहे
असे मी समजेन.’

45“माझी प्रार्थना संपण्याच्या आत रिबका खांद्यावर घागर
घेऊन पाणी भरण्यास विहिरीवर आली; तिने विहिरीत
उतरुन पाणी आणले; मी तिला म्हणालो, ‘मुली, कृपा
करून मला थोडे पाणी प्यावयाला दे.’ 46तेव्हा तिने लगेच
खांद्यावरुन घागर उतरवली आणि माझ्यासाठी पाणी ओतीत
ती म्हणाली, ‘बाबा, हे पाणी प्या आणि तिने माझ्या उंटांनाही
पाणी पाजले;’ 47मग मी तिला विचारिले, ‘तू कोणाची
मुलगी आहेस? तुझ्या बापाचे नांव काय?’ तिने उत्तर
दिले, ‘नाहोरापासून मिल्केला झालेल्या बथुवेलाची मी
कन्या;’ तेव्हा मग मी तिला सोन्याची आंगठी आणि हातात
घालण्यासाठी सोन्याच्या दोन बांगडयादिल्या; 48त्यावेळी मी
मस्तक लववून माझ्या धन्याच्या परमेश्वराची
उपकारस्तुति केली, कारण त्याने मला माझ्या स्वामीच्या
भावाच्या मुलीला त्याच्या मुलाकडे नेण्याचा योग्य मार्ग
दाखवला; 49तेव्हा आता तुम्ही मला सांगा; तुम्ही माझ्या
धन्याशी खरेपणाने आणि दयाळूपणाने वागाल का? आणि
तुमची मुलगी त्याला देता का? की मुलगी देण्यास नकार
देता? बोला, काय करता हे मला नक्की सांगा म्हणजे मग
मी काय करावे हे मला समजेल.”

50मग लाबान व बथुवेल यांनी उत्तर दिले, “आपण
परमेश्वराच्या प्रेरणेने आला आहा हे आम्ही समजतो; जे
त्याच्या इच्छेप्रमाणे घडलेच पाहिजे ते आम्ही बदलू शकत
नाही; 51पाहा, रिबका तुमची आहे; तिला तुम्ही घेऊन जा
आणि तिला तुमच्या स्वामीच्या मुलाशी लग्न करु द्या.”

52अब्राहामाच्या सेवकाने हे शब्द ऐकले आणि भूमिपर्यंत
लवून परमेश्वराला नमन केले; 53त्याने नवरीसाठी
आणलेल्या मोलवान भेटवस्तू म्हणजे हिरेमाणके यांनी
मढवलेले सोन्याचांदीचे दागदागिने व बरीच सुंदर वस्त्रे
रिबकेला दिली; त्याचप्रमाणे त्याने तिचा भाऊ व तिची
आई यांना ही मोलवान देणग्या दिल्या. 54मग त्याने व
त्याच्या बरोबरच्या माणसांनी त्यांचे खाणेपिणे झाल्यावर
रात्री तेथेच मुक्काम केला; दुसऱ्या दिवशी उठल्यावर ते
म्हणाले, “आता आम्ही आमच्या स्वामीकडे माघारी जाण्यास
निघतो.” 55तेव्हा रिबकेची आई व भाऊही म्हणाला,
“रिबकेला आमच्याजवळ थोडे दिवस म्हणजे निदान दहा
दिवस तरी राहू द्या; मग ती येईल.”

56परंतु तो सेवक त्यांना म्हणाला, “कृपा करून मला
थांबवून घेऊ नका; परमेश्वराने ही माझी फेरी सफळ
केली आहे, तेव्हा आता मला धन्याकडे परत जाऊ द्या.”

57तेव्हा रिबकेचा भाऊ व आई म्हणाली, “आम्ही
रिबकेला बोलावून तिची काय इच्छा आहे ते विचारतो;”
58मग त्यांनी तिला बोलावून विचारिले, “अब्राहामाच्या या
सेवकाबरोबर तू आता जाण्यास तयार आहेस काय?”

ती म्हणाली, “होय, मी तयार आहे.”

59तेव्हा त्यांनी रिबकेला अब्राहामाचा सेवक व त्याची
माणसे यांच्या सोबत जाण्यास परवानगी दिली; रिबकेचा
लहानपणापासून सांभाळ करणारी तिची दाईही
त्यांच्याबरोबर गेली; 60ते सर्व जाण्यास निघाले तेव्हा त्यांनी
तिला निरोप देताना आशीर्वाद देऊन म्हटले,

“आमचे भगिनी, तू लाखो लोकांची माता हो; तुझी
संतती त्यांच्या शत्रुंचा बिमोड करून त्यांची नगरे जिकूंन
त्यांचा ताबा घेवोत.”

61मग रिबका व तिच्या दाई-दासी उंटावर बसल्या
आणि अब्राहामाचा सेवक व त्याची माणसे यांच्या मागे
निघाल्या; अशा रीतीने तो सेवक रिबकेला घेऊन माघारे
आपल्या घराकडे प्रवासास निघाला.

62ह्या वेळी इसहाक बैर-लहाय-रोई सोडून नेगेबात
राहात होता. 63तो एका संध्याकाळी ध्यानमनन करण्यास
शेतात गेला असता त्याने नजर वर करून पाहिले तेव्हा
त्याला दूर अंतरावरुन उंट येताना दिसले;

64रिबकेने नजर वर करून इसहाकाला पाहिले तेव्हा
ती उंटावरुन खाली उतरली. 65तिने सेवकाला विचारले,
“शेतातून आपल्याला भेटावयास सामोरा येत असलेला
तरुण पुरुष कोण आहे?”

सेवकाने उत्तर दिले, “तो माझ्या स्वामीचा पुत्र आहे.”
तेव्हा रिबकेने बुरख्याने आपले तोंड झाकून घेतले.

66सेवकाने इसहाकाला काय काय घडले त्याविषयी
सविस्तर सांगितले; 67मग इसहाकाने मुलीला आपल्या
आईच्या तंबूत आणले; त्या दिवशी रिबका त्याची बायको
झाली; इसहाकाचे रिबकेवर फार प्रेम जडले; त्यामुळे
आपल्या आईच्या मरणानंतर रिबकेमुळे त्याला समाधान
मिळाले.

अब्राहामाचे कुटुंब

25 अब्राहामाने पुन्हा लग्न केले, त्याच्या दुसऱ्या
बायकोचे नांव कटूरा होते. 2कटूरेला जिम्रान,
यक्षान, मदान, मिद्यान, इश्बाक व शुह ही मुले झाली;
3यक्षानास शबा व ददान ही दोन मुले होती; अश्शूरी व
लऊमी लदूशी लोक हे ददानाचे वंशज होते; 4एफा, एफर,
हनोख, अबीदा व एल्दा हे मिद्यानाचे मुलगे होते; ही सर्व
मुले अब्राहामापासून कटूरेला झाली. 5-6मरण्यापूर्वी
अब्राहामाने आपल्या गुलाम स्त्रियांच्या मुलांसाठी काही
देणग्या दिल्या; त्याने या मुलांना इसहाकापासून वेगळे

करून दूर पूर्वेकडील देशात पाठवून दिले; नंतर त्याने आपली सगळी मालमत्ता इसहाकाला दिली.

7अब्राहाम एकशे पंच्याहत्तर वर्षे जगला; 8त्याला दीर्घकाळ सुखी व समाधानी जीवन लाभले; मग तो अशक्त होऊन मरण पावला व आपल्या पूर्वजास जाऊन मिळाला; 9इसहाक व इश्माएल या त्याच्या मुलांनी त्याला सोहराचा मुलगा एफ्रोन हित्ती याच्या मम्रेच्या पूर्वेकडे असलेल्या शेतातील मकपेला गुहेत सारेच्या जवळ पुरले; 10अब्राहामाने हित्ती लोकांकडून विकत घेतलेली हीच ती गुहा. 11अब्राहामाच्या मृत्यूनंतर परमेश्वराने त्याचा मुलगा इसहाक याला आशीर्वादित केले आणि त्यानंतर ही इसहाक बैर-लहाय-रोई येथेच राहू लागला.

12अब्राहामापासून सारेची दासी हागार हिला झालेल्या इश्माएलाची ही वंशावळ; 13इश्माएलाच्या मुलांची नांवे अशी. नबायाथ हा त्याचा पहिला मुलगा; नंतर केदार जन्मला, मग अदबील, मिबसाम, 14मिश्मा, दुमा, मस्सा, 15हदद, तेमा, यतूर, नापीश व केदमा; 16अशी इश्माएलाच्या पुत्रांची नांवे होती; प्रत्येक मुलाच्या परिवार गटाचा एक तळ होता; पुढे त्याचेच एक गांव बनले; हे बारा पुत्र आपापल्या लोकासहीत बारा वंशाचे संस्थापक सरदार झाले. 17इश्माएल एकशें सदतीस वर्षे जगला नंतर तो मेला आणि आपल्या पूर्वजांमध्ये गोळा झाला; 18त्याचे वंशज सर्व वाळवंट भागात तळ देत राहिले; हा भाग मिसर जवळील हवीलापासून शूरपर्यंत आहे आणि तो शूरपासून पार अश्शूरपर्यंत जातो. अश्शूर इश्माएलाचे वंशज अधूनमधून आपल्याच भाऊबंदावर हल्ला करीत असत.

इसहाकाचा वंश

19इसहाकाची घराणी अशी:-अब्राहामाला इसहाक नांवाचा मुलगा होता. 20तो चाळीस वर्षांचा झाला तेव्हा त्याने पदन अराम येथील अरामी बथुवेलाची कन्या व लाबान याची बहीण रिबका इजशी लग्न केले. 21इसहाकाच्या बायकोला मूलबाळ होईना म्हणून इसहाकाने रिबकेसाठी परमेश्वराची प्रार्थना केली; परमेश्वराने इसहाकाची प्रार्थना ऐकली आणि रिबका गर्भवती झाली.

22ती गरोदर असताना तिच्या उदरातील दोन मुले एकमेकांशी झगडू लागली; तेव्हा परमेश्वराची प्रार्थना करून ती म्हणाली, "परमेश्वरा, मला हे असे का होत आहे?" 23परमेश्वर तिला म्हणाला, "दोन राष्टांचे राज्यकर्ते तुझ्या उदरातून जन्म घेतील; एक मुलगा दुसऱ्यापेक्षा बलवान होईल; वडील मुलगा धाकट्याची सेवा करील." 24मग रिबकेची प्रसूतीची वेळ आली तेव्हा तिला जुळी मुले झाली; 25पहिला मुलगा तांबूस रंगाचा होता, त्याचे अंग जणूकाय केसाळ झग्यासारखे होते; म्हणून त्याचे नांव एसाव (म्हणजे केसाळ) असे ठेवले. 26पाठोपाठ दुसरा मुलगा जन्मला तेव्हा त्याने एसावाची टाच हाताने घट्ट धरली होती; म्हणून त्याचे नांव याकोब असे ठेवले. रिबकेला ही जुळी मुले झाली तेव्हा इसाहक साठ वर्षांचा होता.

27ही जुळी मुले वाढत जाऊन मोठी झाली तेव्हा एसाव तरबेज शिकारी झाला; शेताशेतातून व रानावनातून फिरण्याची त्याला आवड होती. पण याकोब शांत होता तो त्याच्या तंबूत राहिला. 28एसाव इसहाकाचा आवडता होता; त्याने शिकार करून आणलेल्या प्राण्यांचे मांस खाणे इसहाकाला आवडत असे; परंतु याकोब रिबकेचा आवडता होता.

29एके दिवशी एसाव शिकारीहून परत आला; तो फार थकलेला होता व भुकेने अगदी गळून गेला होता. याकोब मसुरीच्या लाल डाळीचे वरण शिजवीत होता. 30तेव्हा एसाव याकोबाला म्हणाला, "मी भुकेने व्याकूळ झालो आहे तर मला थोडे तांबड्या डाळीचे वरण खावयास घेऊ दे;" यावरुन लोक त्याला अदोम (म्हणजे तांबडा) म्हणत.

31परंतु याकोब म्हणाला, "त्याबद्दल तू मला आजच तुझा ज्येष्ठपणाचा हक्क दिला पाहिजेस."

32एसाव म्हणाला, "भुकेने माझा प्राण चालला आहे, मी जर मेलो तर माझ्या बापाची मालमत्ता मला काय उपयोगाची? तेव्हा मी माझा ज्येष्टपणाचा हक्क तुला देतो."

33परंतु याकोब म्हणाला, "तर प्रथम, तू तुझा ज्येष्ठपणाचा वारसा हक्क मला देशील अशी शपथ माझ्याशी वाहा." तेव्हा एसावाने तशी शपथ वाहिली; अशा रीतीने एसावाने आपल्या बापाकडून मिळणाऱ्या सगव्व्या मालमत्तेचा व ज्येष्टपणाचा आपला वारसा हक्क आपला धाकटा भाऊ याकोब याला मोबदला म्हणून दिला. 34मग याकोबाने त्याला भाकर व मसुरीच्या डाळीचे वरण दिले. एसावाने ते खाल्ले व पाणी पिऊन झाल्यावर तो तेथून निघून गेला. अशा रीतीने आपल्या बापाकडून मिळणाऱ्या ज्येष्ठपणाच्या हक्काची एसावाने बेपर्वाईने कदर केली नाहीं.

इसहाक अबीमलेखाशी खोटे बोलतो

26 पूर्वी अब्राहामाच्या काळात मोठा दुष्काळ पडला होता त्यासारखा दुसरा दुष्काळ आताही पडला; तेव्हा इसहाक पलिष्ट्यांचा राजा अबीमलेख याजकडे गरार नगरात गेला. 2परमेश्वराने त्याला दर्शन देऊन म्हटले, "तू मिसर देशात जाऊ नकोस; तर मी सांगितलेल्या देशातच राहा; 3तू तेथे राहा आणि मी तेथे तुझ्याबरोबर असेन; मी तुला आशीर्वादित करीन; ही सर्व भूमी मी तुला आणि तुझ्या वंशजांना देईन; तुझा बाप अब्राहाम याला मी जे जे देण्याचे वचन दिले आहे ते सर्व मी पूर्ण करीन. 4मी तुमची संतती आकाशातील ताऱ्यांइतकी करीन आणि हे सर्व देश मी तुमच्या वंशजांस देईन; तुमच्या वंशजांमुळे

पृथ्वीवरील सर्व राष्ट्रे मी आशीर्वादित करीन; 5कारण
तुझा बाप अब्राहाम याने माझ्या आज्ञा, नियम व कायदे
पाळले आणि मी सांगितलेल्या गोष्टी केल्या."

6म्हणून मग इसहाक गरार नगरातच वस्ती करून
राहिला. 7इसहाकाची बायको रिबका अतिशय देखणी
होती. तेथील लोकांनी रिबके विषयी इसहाकाला विचारले
तेव्हा, "ती माझी बहीण आहे," असे त्याने उत्तर दिले; "ती
माझी बायको आहे," असे सांगण्याची इसहाकाला भीती
वाटली कारण रिबका मिळविण्यासाठी कोणीही त्याचा
घात केला असता.

8बराच काळ तेथे राहिल्यावर एकदा खिडकीतून बाहेर
पाहताना इसहाक रिबकेशी प्रेमाचे खेळ खेळण्यात रंगल्याचे
अबीमलेखाला दिसले. 9तेव्हा त्याने इसहाकाला बोलावून
विचारले, "ही स्त्री तुझी बायको आहे ना? मग ती तुझी
बहीण आहे असे तू आम्हाला का सांगितलेस?"

इसहाक म्हणाला, "मला अशी भीती वाटली की तिला
मिळविण्याकरिता तुम्ही कोणीही मला मारुन टाकाल."

10अबीमलेख म्हणाला, "तू आम्हाशी असे वागून ही
वाईट गोष्ट केलीस; कारण आमच्या लोकातून कोणीही
तुझ्या बायको बरोबर निजला असता आणि त्यामुळे त्याच्या
माथी मोठे पाप लागून तो अपराधी ठरला असता."

11म्हणून अबीमलेखाने सर्व लोकांना हुकूम देऊन
बजावून ठेवले; तो म्हणाला, "या माणसाला किंवा याच्या
बायकोला कोणीही हात लावू नये आणी जर कोणी तसे
करील तर त्याला जिवे मारण्यात येईल."

इसहाक श्रीमंत होतो

12इसहाकाने त्या देशात धान्य पेरले; आणि त्या वर्षी
त्याला भरमसाट पीक आले. परमेश्वराने त्याला भरपूर
आशीर्वाद दिला. 13इसहाकाने भरपूर संपत्ती मिळवली
आणि तो खूप श्रीमंत झाला; 14त्याच्याकडे शेरड्यामेंढ्यांचे
कळप व गुराढोरांची खिल्लारे पुष्कळ होती; तसेच त्याच्या
पदरी अनेक दासदासी होत्या; त्यावरुन पलिष्टी लोक
त्याचा हेवा करु लागले; 15म्हणून त्याचा बाप अब्राहाम
याच्या हयातीत पूर्वी त्याच्या नोकरांचाकरानी खणलेल्या
सर्व विहिरी पलिष्टी लोकांनी मातीने बुजवून सपाट केल्या;
16तेव्हा अबीमलेख इसहाकास म्हणाला, "आता तू आमचा
देश सोडून निघून जा कारण आमच्यापेक्षा तू अधिक
शक्तीमान झाला आहेस."

17म्हणून इसहाकाने तो देश सोडला व गराराच्या एका
लहान नदीजवळ त्याने तळ दिला आणि तेथेच त्याने
वस्ती केली. 18याच्या बरेच वर्षे आधी अब्राहामाने आपल्या
हयातीत बऱ्याच विहिरी खणल्या होत्या; परंतु अब्राहामाच्या
मरणानंतर त्या पलिष्टी लोकांनी मातीने बुजविल्या होत्या;
त्यामुळे इसहाकाने मागे जाऊन त्या परत खणून घेतल्या
त्या विहिरींना त्याच्या वडीलांनी दिलेली नांवेच पुन्हा त्याने
दिली. 19त्याच्या नोकरांनी एक विहीर नदीजवळ खणली;
तेव्हा त्या विहिरीत त्यांना एक जीवंत पाण्याचा झरा लागला;
20परंतु गरार खोऱ्यातील गुराख्यांनी इसहाकाच्या
गुराख्यांशी हुज्जत घातली; ते म्हणाले, "हे पाणी आमचे
आहे." त्या लोकांनी आपल्याशी त्या जागी भांडण केले
म्हणून इसहाकाने त्या विहिरीचे नांव 'एसेक' ठेवले.

21मग इसहाकाच्या नोकरांनी दुसरी विहीर खणली;
तेथील लोकही तिच्यावरुन भांडले म्हणून इसहाकाने त्या
विहिरीचे नांव 'सितना' ठेवले.

22इसहाक तेथुन पुढे गेला आणि त्याने आणखी एक
विहीर खणली; तेव्हा मात्र कोणीही भांडण करावयास
आले नाही म्हणून इसहाकाने तिचे नांव 'रहोबोथ' ठेवले.
इसहाक म्हणाला, "आता मात्र परमेश्वराने आम्हासाठी
जागा शोधून दिली आहे; आता या देशात आमची भरभराट
होईल; आणि आम्हाला यश मिळेल."

23तेथून इसहाक बैर-शेबा येथे गेला; 24त्याच रात्री
परमेश्वराने इसहाकाला दर्शन देऊन म्हटले, "इसहाका,
तुझा बाप अब्राहाम याचा देव मी आहे; तर भिऊ नकोस,
कारण मी तुझ्याबरोबर आहे; मी आपला सेवक अब्राहाम
याच्याकरिता तुला आशीर्वादित करीन." आणि तुझा वंश
खूप वाढवीन.

25तेव्हा इसहाकाने परमेश्वरा करिता तेथे एक वेदी
बांधली व परमेश्वराची उपासना व उपकार स्तुती केली;
व त्याने तेथे आपला तळ दिला; तेथेच त्याच्या नोकरांनी
एक विहीर खणली.

26त्यानंतर एके दिवशी अबीमलेख राजा आपला
सल्लागार अहुज्जाथ व आपला सेनापती पीकोल यांना
बरोबर घेऊन गरार येथून इसहाकाला भेटावयास आला.

27इसहाकाने विचारले, "तुम्ही या अगोदर माझ्याशी
मित्रासारखे वागला नाही, एवढेच नव्हे तर माझ्यावर जोर
करून तुम्ही मला तुमचा देश सोडणे भाग पाडले; मग
आता माझ्याकडे का आलात?"

28त्यांनी उत्तर दिले, "परमेश्वर तुझ्याबरोबर आहे हे
आम्हाला आता पूर्णपणे समजले आहे; आम्हाला असे
वाटते की आपण आता आपल्यामध्ये एक करार करावा;
तू आम्हाला वचन द्यावे अशी आमची इच्छा आहे; 29आम्ही
तुला त्रास दिला नाही त्याच प्रमाणे आता तुही आम्हाला
त्रास देणार नाही असा तू आमच्याशी करार करावा;
आम्ही तुला घालवून दिले हे खरे आहे, परंतु तुला आम्ही
शांतीने जाऊ दिले; परमेश्वराने तुला आशीर्वादित केले
आहे ही गोष्ट आता स्पष्ट झाली आहे."

30तेव्हा इसहाकाने त्यांना मेजवानी दिली; त्यांनी आनंदाने
भरपूर खाणे पिणे केले, 31दुसऱ्या दिवशी सकाळी त्या
प्रत्येकाने वचन दिले आणि शपथ वाहिली; नंतर ते लोक
शांतीने आपल्या घरी गेले.

32त्याच दिवशी इसहाकाच्या नोकरांनी येऊन त्यांनी
खणलेल्या विहिरी विषयी त्याला सांगितले. ते म्हणाले,
"त्या विहिरीत आम्हांस मुबलक पाणी लागले आहे;"

33तेव्हा इसहाकाने त्या विहिरीचे नांव 'शेबा' ठेवले; आणि
त्या नगराला अजूनही 'बैर शेबा' म्हटले जाते.

एसावाच्या बायका

34एसाव चाळीस वर्षांचा झाल्यावर त्याने दोन हेथी
स्त्रियांशी लग्ने केली, एकीचे नांव होते यहूदीथ, ही बैरी
हित्तीची मुलगी, आणि दुसरीचे नांव होते बासमथ, ही
एलोन हित्तीची मुलगी; 35हेथी बायकांमुळे इसहाक व
रिबका दु:खाने अस्वस्थ झाले.

वारसा हक्का संबंधी प्रश्न

27 इसहाक म्हातारा झाल्यावर त्याची दृष्टि मंद
झाली व त्याला स्पष्ट दिसेनासे झाले; एके दिवशी
त्याने आपला वडील मुलगा एसाव याला बोलावून म्हटले,
"एसावा, माझ्या मुला;"
आणि एसाव म्हणाला, "मी येथे आहे"
2इसहाक म्हणाला, "पाहा, मी आता म्हातारा झालो
आहे, कदाचित लवकरच मी मरेन; 3तेव्हा तू तुझे धनुष्य
व बाणांचा भाता घेऊन शिकारीस जा आणि माझ्यासाठी
शिकार घेऊन ये. 4आणि त्या शिकारीचे मला आवडणारे
रुचकर जेवण तयार करून माझ्याकडे आण म्हणजे मग
मी ते खाईन व मरण्यापूर्वी तुला आशीर्वाद देईन."
5त्याप्रमाणे एसाव शिकारीस गेला.

याकोब इसहाकाला युक्तीने फसवतो

इसहाक एसावाला या गोष्टी सांगत असताना रिबका
ऐकत होती. 6ती आपला मुलगा याकोब याला म्हणाली,
"नीट लक्ष देऊन ऐक; तुझा बाप एसावाशी बोलताना मी
एकले; 7तुझा बाप म्हणाला, 'माझ्यासाठी शिकार घेऊन
ये आणि त्याचे रुचकर जेवण करून माझ्याकडे घेऊन ये
म्हणजे मी ते खाईन आणि मरण्यापूर्वी तुला आशीर्वाद
देईन.' 8तेव्हा ऐक, आणि मी सांगते ते कर; 9चटकन
आपल्या कळपाकडे जा आणि त्यातून दोन चांगले करडे
घेऊन मला आणून दे; मी त्यांचे तुझ्या बापाच्या आवडीचे
जेवण तयार करते, 10मग ते जेवण तुझ्या बापाकडे घेऊन
जा, म्हणजे मग ते खाऊन तुझा बाप मरण्यापूर्वी तुला
आशीर्वाद देईल."
11परंतु याकोब आपली आई रिबका हिला म्हणाला,
"माझा भाऊ केसाळ अंगाचा आहे; मी त्याच्या सारखा
केसाळ अंगाचा नाही; 12माझ्या बापाने जर मला चाचपून
पाहिले तर मग मी एसाव नाही हे त्यांना समजेल आणि
मग फसवणूक केल्याबद्दल माझा बाप मला आशीर्वादाच्या
ऐवजी शाप देईल."
13तेव्हा रिबका त्याला म्हणाली, "जर काही गडबड
झाली तर त्याबद्दलचा दोष मी माझ्या स्वत:वर घेईन, मी
सांगते ते कर; लवकर जाऊन दोन करडे माझ्याकडे
घेऊन ये."
14तेव्हा त्याने जाऊन ते करडे आईकडे आणले; मग
तिने त्यांचे त्याच्या बापाच्या विशेष आवडीचे रुचकर
जेवण तयार केले; 15नंतर तिने एसावाच्या आवडीचे कपडे
काढले आणि ते धाकट्या मुलाच्या म्हणजे याकोबाच्या
अंगावर चढवले; 16तसेच तिने करडांचे कातडे याकोबाच्या
हातावर व मानेवर लावले; 17मग तिने स्वत: इसहाकासाठी
तयार केलेले विशेष रुचकर जेवण आणून याकोबाला
दिले; 18ते घेऊन याकोब आपल्या बापाकडे गेला आणि
त्याने बापाला हाक मारली, "बाबा!"
त्याचा बाप म्हणाला, "काय मुला; तू कोण आहेस?"
19याकोब म्हणाला, "मी तुमचा वडील मुलगा एसाव
आहे; तुम्ही सांगतिल्याप्रमाणे सर्वकाही करून मी
तुमच्यासाठी जेवण घेऊन आलो आहे; तेव्हा आता उठून
जेवावयास बसा व तुमच्यासाठी शिकार करून आणलेले
मांस खा आणि मग मला आशीर्वाद द्या."
20परंतु इसहाक आपल्या मुलाला म्हणाला, "एवढया
लवकर तुला शिकार कशी काय मिळाली?"
याकोब म्हणाला, "कारण तुमच्या परमेश्वराने मला
लवकर शिकार मिळू दिली."
21मग इसहाक आपल्या मुलाला म्हणाला, "माझ्या मुला,
जरा माझ्याजवळ ये,म्हणजे मी तुला चाचपून पाहतो, मग
चाचपण्यावरुन तू खरेच एसाव आहेस का? ते मला समजेल"
22तेव्हा याकोब आपल्या बापाजवळ गेला; त्याला चाचपून
इसहाक म्हणाला, "तुझा आवाज तर याकोबाच्या
आवाजासारखा आहे परंतु तुझे हात मात्र एसावाच्या
हातासारखे केसाळ आहेत." 23तो याकोब आहे असे
इसहाकाला समजले नाही कारण त्याचे हात एसावाच्या
हाता सारखे केसाळ होते; म्हणून त्याने याकोबाला आशीर्वाद
दिला.
24तो म्हणाला, "तू खरेच माझा मुलगा एसावच आहेस
काय?"
याकोबाने उत्तर दिले, "होय बाबा, मी एसावच आहे."

याकोबाला दिलेला आशीर्वाद

25मग इसहाक म्हणाला, "तू जेवण माझ्याकडे आण,
मी ते खाईन, मग तुला आशीर्वाद देईन." तेव्हा याकोबाने
आपल्या बापाला जेवण दिले; ते त्यानी खाल्ले, त्याने
त्यांना द्राक्षमद्यही दिले, आणि ते ते प्यायले.
26मग इसहाक त्याला म्हणाला, "माझ्या मुला जरा
माझ्याजवळ ये व मला मुका दे." 27मग याकोब आपल्या
बापाजवळ गेला आणि त्याने बापाचे चुंबन घेतले;
इसहाकाला एसावाच्या कपडयांचा वास आला; तेव्हा त्याने
त्याला आशीर्वाद दिला; तो म्हणाला,

परमेश्वराने आशीर्वाद दिलेल्या, पिकाने भरलेल्या
शेताच्या सुगंधासारखा माझ्या मुलाचा सुगंध दरवळत
आहे.

28परमेश्वर तुला भरपूर पाऊस देवो म्हणजे हंगामाच्या
वेळी तुझी सुपीक शेते तुला भरपूर धान्य व द्राक्षारस
देतील.
29सर्व लोक तुझी सेवा करोत; राष्ट्रे तुझ्यापुढे नमोत;
तू तुझ्या भावांवर राज्य करशील; ते तुला वंदन करतील
व तुझ्या आज्ञा पाळतील; तुला शाप देणारे शापित होतील
आणि तुला आशीर्वाद देणारे आशीर्वादित होतील."

एसावाला दिलीला आशीर्वाद

30इसहाकाने याकोबाला आशीर्वाद देण्याचे संपविले.
त्यानंतर याकोब आपल्या बापापासून निघून गेला तोंच
एसाव शिकारीहून आला. 31त्याने आपल्या बापाच्या विशेष
आवडीचे रुचकर भोजन तयार केले, व तो ते घेऊन
आपल्या बापाकडे आला, तो बापाला म्हणाला, "बाबा,
उठा आणि तुमच्या मुलाने शिकार करून आणलेल्या
मृग मांसाचे हे रुचकर जेवण खा; आणि मग मला आशीर्वाद
द्या."
32परंतु इसहाक त्याला म्हणाला, "तू कोण आहेस?"
त्याने उत्तर दिले,"बाबा, मी तुमचा मुलगा, वडील मुलगा
एसाव आहे."
33मग इसहाक अतिशय अस्वस्थ झाला; तो म्हणाला,
"तर मग तू येण्याअगोदर ज्याने जेवण तयार करून मला
आणून दिले तो कोण होता? मी ते सर्व जेवण खाल्ले
आणि त्याला आशीर्वादही दिला. तो आशीर्वाद मागे घेण्यास
आता फार उशीर झाला आहे; तो त्याला मिळणार."
34एसावाने आपल्या बापाचे शब्द ऐकले तेव्हा त्याला
फार राग आला व तो खिन्न झाला; हंबरडा फोडून तो
बापाला म्हणाला, "तर मग मला ही आशीर्वाद द्या हो
बाबा!"
35इसहाक म्हणाला, "तुझ्या भावाने मला फसवले; तो
आला व तुझा आशीर्वाद घेऊन गेला."
36एसाव म्हणाला, "त्याचे नांव याकोब (म्हणजे
युक्तीबाज, किंवा युक्तीने हिरावून घेणारा) असे आहे ते
त्याला योग्यच आहे; त्याने मला दोनदा फसवले; आहे
त्याने माझा ज्येष्ठपणाचा हक्क हिरावून घेतला आणि
आता त्याने माझा आशीर्वादही काढून घेतला आहे." मग
एसाव पुढे म्हणाला, "बाबा माझ्याकरिता तुम्ही काही
आशीर्वाद राखून ठेवला आहे काय?"
37इसहाकाने उत्तर दिले, "नाही बाळा, आता फार उशीर
झाला आहे; मी याकोबाला तुझ्यावर धनीपणा करण्याचा
अधिकार दिला आहे, आणि तुझे बंधू तुझे सेवक होतील
असाही आशीर्वाद दिला आहे; त्याच प्रमाणे त्याला भरपूर
धान्य व द्राक्षारस मिळावा असाही आशीर्वाद दिला आहे;
तेव्हा माझ्या बाळा, आता तुला द्यावयाला काही राहिले
नाही."
38परंतु एसाव आपल्या बापाला विनवणी करीतच
राहिला; तो म्हणाला, "बाबा तुमच्याकडे एकच आशीर्वाद
होता काय? बाबा, माझे बाबा, मलाही आशीर्वाद द्या हो!"
असे म्हणत तो टाहो फोडून रडू लागला!
39तेव्हा इसहाक म्हणाला,

"तुला चांगल्या सुपीक जमिनीवर राहावयास मिळणार
नाही व तुला भरपूर पाऊसही मिळणार नाही;
40जगण्यासाठी तुला झगडावे लागेल; आणि तू तुझ्या
भावाचा गुलाम होशील, परंतु तू स्वतंत्र होण्यासाठी लढशील
आणि तुझ्या भावाचे नियंत्रण झुगारुन देशील व त्याच्या
पासून वेगळा होशील."

41त्यानंतर आपला आशीर्वाद हिरावून घेतल्याबद्दल
एसाव याकोबाचा द्वेष करु लागला; एसाव विचार करून
स्वत:शीच म्हणाला, "लवकरच माझा बाप मरुन जाईल
आणि बापाच्या वियोगामुळे मला दु:ख होईल; परंतु त्यानंतर
मात्र मी याकोबाला ठार मारीन."
42याकोबाला ठार मारण्याच्या बेताचा रिबकेला सुगावा
लागला; तेव्हा तिने त्याला बोलावून घेतले; मग ती त्याला
म्हणाली, "माझ्या बाळा, ऐक, तुझा भाऊ तुला ठार
मारण्याचा बेत करीत आहे; 43तेव्हा बाळा, मी सांगते ते
कर; हारान प्रांतात माझा भाऊ लाबान राहत आहे,
त्याच्याकडे जाऊन तू लपून राहा. 44तुझ्या भावाचा राग
शांत होईपर्यंत थोडा काळ त्याजकडे राहा. 45तू त्याला
काय केलेस हे थोडया काळाने तो विसरुन जाईल; मग
सेवक पाठवून मी तुला मागे बोलावून घेईन एकाच दिवशी
मी माझ्या दोन्हीही मुलांना अंतरावे असे न होवो."
46मग रिबका इसहाकाला म्हणाली, "तुमचा मुलगा
एसाव याने हेथी स्त्रीयांशी लग्न केले, मला त्यांच्यामुळे
जीव नकोसा झाला आहे, कारण त्या काही आपल्यापैकी
नाहीत; जर याकोबाने ही यांच्या सारख्या स्थानिक स्त्रीयांशीं
लग्न केले तर मात्र मी मेलेलीच बरी."

याकोब स्वत:साठी बायको शोधतो

28 नंतर इसहाकाने याकोबाला बोलावून त्याला
आशीर्वाद दिला; नंतर त्याने त्याला बजावून
आज्ञा दिली; तो म्हणाला, "तू कनानी मुलीपैकी कोणत्याच
मुलीशी लग्न करता कामा नये; 2तेव्हा तू आता येथून
नीघ, व पदन अरामात बथुवेल तुझ्या आईचे वडील
बथुवेल याच्या कडे जा. तुझ्या आईचा भाऊ लाबान तेथे
राहातो आणि त्याच्या मुलीपैकीच एकीशी लग्न कर. 3मी
सर्वसमर्थ देव* याची प्रार्थना करतो की त्याने तुला
आशीर्वादित करावे; आणि तुला खूप मुले द्यावीत तू महान
राष्ट्राचा पिता व्हावे अशी प्रार्थना करतो. 4तसेच
परमेश्वराने अब्राहामाला व त्याच्या संततीला जसा
आशीर्वाद दिला तसाच आशीर्वाद त्याने तुला व तुझ्या

सर्वसमर्थ देव म्हणजे अक्षरश: "एल शद्दाय."

संततीलाही द्यावा अशी मी प्रार्थना करतो; आणि मी आणखी
अशी ही प्रार्थना करतो की जो हा देश परमेश्वराने
अब्राहामाला दिला व ज्यात तू राहातोस त्या देशाचा त्याने
तुला मालक करावे.”

5अशी रीतीने इसहाकाने याकोबाला पदन अराम येथे
पाठवले; तेव्हा याकोब पदन अराम येथील अरामी
बथुवेलाचा मुलगा व आपली आई रिबका हिचा भाऊ,
लाबान याच्याकडे गेला.

6एसावाला कळले की आपला बाप इसहाक याने
याकोबाला आपला आशीर्वाद दिला, व याकोबाने
कोणत्याच कनानी स्त्रिशी लग्न करु नये अशी आज्ञा
दिली, तसेच बायको शोधण्यासाठी त्याने याकोबाला पदन
अराम येथे पाठवून दिले; 7आणि याकोबही आपल्या
आईबापाची आज्ञा मानून पदन अरामास गेला ह्या ही
गोष्टी एसावास कळाल्या; 8या सर्व गोष्टींवरून आपल्या
बापाला आपल्या मुलांनी कोणत्याच कनानी मुलीशी लग्न
करु नये असे वाटते हे एसावाला उमगले 9एसावाला
अगोदरच दोन कनानी बायका होत्या, म्हणून तो
इश्माएलाकडे गेला आणि त्याने आणखी एका स्त्रीशी
म्हणजे इश्माएलाची मुलगी महलथ हिच्याशी लग्न केले,
इश्माएल अब्राहामाचा मुलगा होता आणि महलथ
नबायोथाची बहीण.

परमेश्वराचे निवासस्थान-बेथेल

10याकोबाने बैर-शेबा सोडले व तो हारानाला गेला;
11प्रवास करताना सूर्य मावळला म्हणून त्याने एके जागी
रात्रीं मुक्काम केला; तेथे रात्रीं झोंपताना त्याला एक
धोंडा दिसला तो उशास घेऊन तो रात्रीं तेथेच झोंपला;
12तेव्हा त्याला एक स्वप्न पडले; स्वप्नात एक उंच शिडी
आहे, तिचे एक टोक जमिनीवर व दुसरे टोक वर स्वर्गापर्यंत
पाहोचलेले आहे असे त्याने पाहिले; 13याकोबाने पाहिले
की देवदूत शिडीवर चढत व उतरत आहेत. शिडीवरती
परमेश्वर उभा असल्याचे त्याला दिसले; परमेश्वर त्याला
म्हणाला, “तुझे आजोबा अब्राहाम व तुझे वडील इसहाक
यांचा मी परमेश्वर व देव आहे; तू ज्या भूमिवर झोंपला
आहेस ती भूमि म्हणजे तो देश मी तुला व तुझ्या वंशजांना
देईन

14तसेच मी तुला भरपूर वंशज देईन; तुझे वंशज
पृथ्वीवरील मातीच्या कणाइतके अगणित होतील; ते उत्तर
व दक्षिण, पूर्व व पश्चिम या दिशांकडील देशात पसरतील;
तुझ्यामुळे व तुझ्या वंशजांमुळे पृथ्वीवरील सर्व लोक
आशीर्वादित होतील.

15“मी सतत तुझ्याबरोबर आहे आणि तू ज्या ज्या ठिकाणी
जाशील त्या प्रत्येक ठिकाणी मी तुझे रक्षण करीन आणी
तुला या देशात परत आणीन; मी हे माझे वचन पूर्ण
करीपर्यंत तुला अंतर देणार नाही.”

16मग याकोब झोपेतून जागा झाला व म्हणाला, “खरोखर
या ठिकाणी परमेश्वर आहे हे मला समजले आहे; परंतु
झोंपून उठेपर्यंत ते मला कळले नाही.”

17याकोबाला भीती वाटली, तो म्हणाला, “हे फार महान
ठिकाण आहे, हे देवाचे निवासस्थान, त्याचे घर व स्वर्गाचे
दार आहे.”

18याकोब पहाटे लवकर उठला; त्याने उशास घेतलेला
धोंडा एका टोकावर उभा करून जमिनीत रोवला; मग
त्याने त्यावर तेल ओतले. अशा प्रकारे त्याने त्या धोंड्याचे
देवाचे स्मारक केले. 19त्या ठिकाणाचे नांव लूज होते
परंतु याकोबाने त्याचे नांव बेथेल ठेवले.

20मग याकोबाने शपथ वाहून नवस केला; तो म्हणाला,
“जर देव माझ्याबरोबर राहील; आणि जेथे जेथे मी जाईन
तेथे तो माझे रक्षण करील; आणि जर तो मला खावावयास
अन्न व ल्यावयास वस्त्र पुरवील; 21आणि जर मी शांतीने
माझ्या बापाच्या घरी परत येईन जर देव या सर्वगोष्टी
करील तर मग तो माझा परमेश्वर होईल;

22मी हा धोंडा या ठिकाणी स्मारकस्तंभ म्हणून उभा
करून ठेवतो, त्यावरुन परमेश्वराकरिता हे पवित्र ठिकाण
आहे असे दिसेल आणि देवाने मला दिलेल्या सर्वाचा
दशांश म्हणजे दहावा भाग मी देवाला अर्पण करीन.”

याकोब राहेलला भेटतो

29 नंतर याकोबाने आपला प्रवास पुढे चालून ठेवला.
तो पूर्वेकडील प्रदेशात गेला. 2त्याने समोर पाहिले
तेव्हा त्याला एका शेतात एक विहीर दिसली; त्या विहिरी
जवळ शेरडामेंढराचे तीन कळप बसलेले होते; ही विहीर
त्यांची पाणी पिण्याची जागा होती.या विहिरीचे तोंड एका
मोठया दगडाने झाकलेले होते; 3जेव्हा सर्व कळप तेथे
जमत तेव्हा मेंढपाळ विहिरीच्या तोंडावरील मोठा दगड
ढकलून बाजूला सारीत मग सर्व कळपांचे पाणी पिऊन
झाल्यावर ते तो दगड परत त्याच जागेवर ठेवीत.

4याकोब त्या मेंढपाळांना म्हणाला, “माझ्या बंधूंनो, तुम्ही
कोठून आलात?”

ते म्हणाले, “आम्ही हारानाहून आलो आहोत.”

5मग याकोब म्हणाला, “नाहोराचा मुलगा लाबान याला
तुम्ही ओळखता का?”

ते म्हणाले, “होय, आम्ही त्याला ओळखतो.”

6याकोबाने त्यांना विचारले, “तो बरा आहे काय?”

त्यांनी उत्तर दिले, “तो बरा व खुशाल आहे आणि
त्याचे सर्वकाही चांगले आहे. ती पाहा त्याची मुलगी राहेल,
त्याची मेंढरे घेऊन इकडे येत आहे.”

7याकोब म्हणाला, “हे पाहा, अद्याप दिवस बराच आहे
आणि सूर्य मावळण्यास अजून बराच वेळ आहे; तसेच
रात्रीसाठी कळपांना गोळा करण्यास अजून बराच अवकाश
आहे; तेव्हा त्यांना पाणी पाजा, आणि चरण्यासाठी त्यांना
परत शेतात जाऊद्या.”

8परंतु ते म्हणाले, “आम्हाला तसे करता येत नाही,
कारण सर्व कळप एकत्र आल्यावरच आम्ही विहिरीवरील
दगड बाजूला सारतो व मग सर्व कळपांना पाणी पाजतो.”

9याकोब मेंढपाळांशी बोलत असतानाच राहेल आपल्या
बापाची मेंढरे घेऊन आली; (कारण शेरडा मेंढराना
चारण्याचे व त्यांची निगा राखण्याचे काम ती करीत
असे.) 10राहेल ही याकोबाच्या मामाची म्हणजेच याकोबाची
आई रिबका हिचा भाऊ लाबान याची मुलगी होती.
याकोबाने जेव्हा राहेलीस पाहिले तेव्हा त्याने जाऊन
विहिरीच्या तोंडावरील दगड लोटला आणि आपल्या
मामाच्या मेंढरास पाणी पाजले. 11नंतर त्याने राहेलीचे
चुंबन घेतले आणि तो खूप रडला; 12आपण तिच्या बापाच्या
आप्तातील असल्याचे म्हणजे तिच्या बापाची धाकटी बहीण
रिबका हिचा मुलगा असल्याचे त्याने राहेलीस सांगितले;
तेव्हा राहेल धावत घरी गेली आणि या गोष्टी तिने आपल्या
बापाला सांगितल्या.

13आपला भाचा याकोब आल्याचे वर्तमान लाबानाने
ऐकले तेव्हा लाबान धावत त्याला भेटावयास गेला; त्याने
याकोबाला मिठी मारली व त्याची चुंबने घेतली आणि
त्याला आपल्या घरी आणले;मग याकाबाने घडलेल्या सर्व
गोष्टी आपला मामा लाबान याला सांगितल्या.

14मग लाबान म्हणाला, “हे आश्चर्य आहे की आपले
रक्ताचे नाते आहे;” तेव्हा त्यानंतर याकोब एक महिनाभर
लाबानापाशी राहिला.

याकोब फसवला जातो

15एके दिवशी लाबान याकोबाला म्हणाला, “तू माझ्या
घरी, काही मोबदला न घेता गुलामासारखे काम करीत
राहावेस हे योग्य नाही; तू माझा नातलग आहेस; तर तुला
मी काय वेतन द्यावे ते सांग.”

16लाबानाला दोन मुली होत्या; थोरल्या मुलीचे नांव
होते लेआ आणि धाकटीचे राहेल.

17लेआचे डोळे अधू आणि निस्तेज होते. परंतु राहेल
सुडौल बांध्याची व दिसावयास सुंदर होती; 18याकोबाचे
राहेलीवर प्रेम जडले होते; म्हणून याकोब लाबानमामास
म्हणाला, “तुम्ही मला तुमच्या धाकट्या मुलीशी राहेलीशी
लग्न करण्याची परवानगी देणार असाल तर मी तुमच्या
घरी सात वर्षे तुमची सेवाचाकरी करीन.”

19लाबान म्हणाला, “परक्या कोणापेक्षा तिने तुझ्याशी
लग्न करावे हे तिच्यासाठी चांगले आहे; म्हणून तू आता
माझ्यापाशी राहा.” 20म्हणून मग याकोब आपल्या
मामापाशी राहिला आणि त्याने सात वर्षे त्याची सेवाचाकरी
केली; परंतु राहेलीवरील गाढ प्रेमामुळे ती वर्षे त्याला
फार थोड्या दिवसासारखी वाटली.

21सात वर्षानंतर याकोब लाबानाला म्हणाला, “आता
मला राहेल द्या म्हणजे मी तिच्याशी लग्न करीन कारण
तुमच्या सेवा चाकरीचा माझा वेळ संपलेला आहे.”

22तेव्हा लाबानाने तेथील सर्वलोकांस मेजवानी दिली;
23त्या रात्री लाबानाने आपली थोरली मुलगी लेआ
याकोबाच्या स्वाधीन केली; त्या रात्री याकोब व त्याची
बायको लेआ यांनी एकत्र निजून विवाहाच्या जीवनाचा
आनंद उपभोगला; 24(लाबानाने आपली दासी जिल्पा
आपल्या मुलीची दासी म्हणून तिला दिली.) 25दुसऱ्या
दिवशी सकाळी याकोबाने लेआला पाहिले तेव्हा आपण
रात्री लेआबरोबर एकत्र निजलो असे त्याला समजले;
मग याकोब लाबानाला म्हणाला, “तुम्ही मला फसवले;
मला राहेलीशी लग्न करता यावे म्हणून मी अतिशय
काबाडकष्ट केले; तुम्ही मला असे का फसवले?”

26लाबान म्हणाला, “आमच्या देशातील रीतीरिवाजा
प्रमाणे आधी थोरल्या मुलीचे लग्न झाल्या शिवाय आम्ही
धाकटया मुलीचे लग्न करून देत नाहीं; 27तरी परंतु हा
लग्न विधी सप्ताह सोहळा साजरा करण्यात सहभागी हो
म्हणजे मग मी तुला लग्न करण्यासाठी राहेलही देतो;
परंतु त्यासाठी तू आणखी सात वर्षे माझी सेवाचाकरी
केली पाहिजेस.”

28त्याप्रमाणे याकोबाने आठवडाभर तो सर्व लग्न सोहळा
पूर्ण केला; मग लाबानाने त्याची धाकटी कन्या राहेल
त्याला बायको करून दिली; 29(लाबानाने आपली दासी
बिल्हा, आपली कन्या राहेल हिला दासी म्हणून दिली.)
30तेव्हा मग याकोब राहेलीशीही एकत्र निजला; आणि
याकोबाचे लेआपेक्षा राहेलीवर अधिक प्रेम होते, म्हणून
लाबानाकडे याकोबाने राहेलीसाठी आणखी सात वर्षे सेवा
चाकरी केली.

याकोबाची वंशावळ वाढली

31परमेश्वराने पाहिले की याकोबाचे लेआपेक्षा
राहेलीवर अधिक प्रेम आहे, म्हणून परमेश्वराने लेआला
मुले होऊ दिली परंतु राहेलीस मूलबाळ दिले नाही;

32लेआला मुलगा झाला; तिने त्याचे नांव रऊबेन ठेवले;
कारण ती म्हणाली, “परमेश्वराने माझे दुःख पाहिले आहे;
कारण माझा नवरा माझ्यावर प्रेम करीत नाही; परंतु
आता कदाचित तो माझ्यावर प्रेम करील.”

33लेआ पुन्हा गरोदर राहिली आणि तिला आणखी एक
मुलगा झाला; ह्या मुलाचे नांव तिने शिमोन ठेवले, कारण
ती म्हणाली, “माझ्या नवऱ्याचे माझ्यावर प्रेम नाही हे
परमेश्वराने ऐकले आहे म्हणून त्याने मला हा मुलगा
दिला आहे.”

34लेआ आणखी गर्भवती झाली व तिला मुलगा झाला;
तेव्हा तिने त्याचे नांव लेवी असे ठेवले; कारण ती म्हणाली,
“आता मात्र माझा नवरा माझ्यावर नक्की प्रेम करील
कारण मी त्यांना तीन मुलगे दिले आहेत.”

35त्यानंतर लेआला आणखी एक मुलगा झाला; तिने
त्याचे नांव यहूदा ठेवले; कारण ती म्हणाली, “आता मी
परमेश्वराची स्तुति करीन.” नंतर तिचे जनन थांबले.

30 याकोबापासून आपल्याला मुले होत नाहीत हे
पाहिल्यावर राहेल आपली बहीण लेआ हिचा
मत्सर करु लागली; तेव्हा राहेल याकोबाला म्हणाली,
“मला मुले देणारी करा नाही तर मी मरेन.”
2याकोब राहेलीवर रागावला; तो म्हणाला, “तुला पुत्रवती
करायला मी काय देव आहे? देवानेच तुला मुले होऊ
नयेत असे करून ठेवले आहे.”
3मग राहेल म्हणाली, “तुम्ही माझी दासी बिल्हा उपपत्नी
म्हणून घ्या; तुम्ही तिच्याजवळ निजा; मग ती माझ्या
मांडीवर बाळंत होईल व तिजपासून मला मूल मिळेल;
तिच्यामुळे मग मलाही मुलगा होईल आणि मी आई होईन.”
4तेव्हा राहेलीने बिल्हा आपला नवरा याकोब ह्याला
उपपत्नी म्हणून दिली; आणि याकोब तिजपाशी गेला;
5तेव्हा बिल्हा याकोबापासून गरोदर राहिली व तिला मुलगा
झाला. 6राहेल म्हणाली, “देवाने माझी प्रार्थना ऐकली
आहे. त्याने मला मुलगा देण्याचे ठरवले;” म्हणून तिने
त्याचे नांव दान ठेवले.
7बिल्हा पुन्हा गर्भवती झाली व तिला याकोबापासून
दुसरा मुलगा झाला; 8राहेल म्हणाली, “मी माझ्या बहिणीशी
जिद्दीने स्पर्धा करून कठीन लढा दिला आहे व जय
मिळवला आहे.” तेव्हा तिने त्याचे नांव नफताली ठेवले.
9लेआने असे पाहिले की, आता आपल्याला आणखी मुले
होणार नाहीत; तेव्हा तिने आपली दासी जिल्पा हीला
आपला नवरा याकोब याला उपपत्नी म्हणून दिली. 10नंतर
जिल्पाला मुलगा झाला; 11तेव्हा लेआ म्हणाली, “मी
कितीतरी भाग्यवान आहे;” तेव्हा तिने त्याचे नांव गाद
ठेवले. 12जिल्पाला आणखी एक मुलगा झाला; 13तेव्हा
लेआ म्हणाली, “आता मला खूप आनंद झाला आहे!
इतर स्त्रिया मला धन्य म्हणतील” मग तिने त्याचे नांव
आशेर ठेवले.
14गव्हाच्या हंगामाच्या दिवसात रुबेन शेतात गेला असता
त्याला काही विशेष प्रकारची फुले सांपडली* त्याने ती
फुले आपली आई लेआ हिच्याकडे आणून दिली; परंतु
राहेल लेआला म्हणाली, “तुझा मुलगा रुबेन याने
आणलेल्या पुत्रदात्रीच्या फुलातून काही फुले कृपा करून
मला दे.”
15लेआने उत्तर दिले, “अगोदरच तू माझा नवरा घेतलास
तर घेतलास, आणि आता माझ्या मुलाने आणलेली
पुत्रदात्रीची फुलेही तू माझ्याकडून घेण्याचा प्रयत्न करतेस
काय?”
परंतु राहेल म्हणाली, “जर तुझ्या मुलाने आणलेली
पुत्रदात्रीची फुले मला देशील तर त्यांच्या मोबदल्यात आज
रात्री तुला याकोबापाशी निजावयाला मिळेल.”
16याकोब शेतावरुन त्या रात्री घरी आला; लेआने त्याला
पाहिले व ती त्याला भेटावयास बाहेर गेली; व ती म्हणाली,
“आज रात्री तुम्ही माझ्याजवळ निजणार आहात कारण
माझ्या मुलाने आणलेली पुत्रदात्रीची फुले राहेलीस देऊन
मी त्यांचा मोबदला भरुन दिला आहे.” तेव्हा याकोब त्या
रात्रीं लेआपाशी निजला.
17तेव्हा देवाने लेआची कूस फलदायी केली व ती
पुन्हा गर्भवती होऊन तिला पाचवा मुलगा झाला; 18लेआ
म्हणाली, “देवाने माझ्या कृत्याचे मला बक्षीस दिले आहे
कारण मी माझी दासी माझ्या नवऱ्याला दिली.” तेव्हा
लेआने आपल्या मुलाचे नांव इस्साखार ठेवले.
19लेआ पुन्हा गरोदर राहिली व तिला सहावा मुलगा
झाला. 20ती म्हणाली, “देवाने मला उत्तम देणगी दिली
आहे; आता मात्र माझा नवरा प्रेमाने माझा स्वीकार करील
कारण मी त्याला सहा मुलगे दिले आहेत;” म्हणून लेआने
त्याचे नांव जबुलून ठेवले. 21त्यानंतर लेआला एक मुलगी
झाली; तिने तिचे नांव दीना ठेवले
22मग देवाने राहेलीची प्रार्थना ऐकली; देवाने तिला
मुल होणे शक्य केले; 23म्हणून राहेल गर्भवती झाली व
तिला मुलगा झाला; 24राहेल म्हणाली, “देवाने माझी
लाजीरवाणी स्थिती दूर करून मला मुलगा दिला आहे;”
म्हणून राहेलीने त्याचे नांव योसेफ ठेवले.

याकोब लाबानास फसवितो

25मग योसेफाच्या जन्मानंतर याकोब लाबानाला
म्हणाला, “आता मला माझ्या स्वत:च्या घरी जाऊ द्या.
26मला माझ्या बायका व माझी मुले द्या; मी कष्टाने
तुमची सेवाचाकरी करून ती मिळवली आहेस, मी चौदा
वर्षे तुमची चांगली सेवा केली आहे हे तुम्ही जाणता.”
27लाबान म्हणाला, “थांब, तुझी इच्छा असेल तर मला
थोडे बोलू दे. परमेश्वराने केवळ तुझ्यामुळे मला
आशीर्वादित केले आहे हे मी जाणतो. 28तर मी तुला
काय वेतन देऊ हे मला सांग म्हणजे ते मी तुला देईन.”
29याकोबाने उत्तर दिले, “मी अतिशय कष्टाने तुमची
सेवाचाकरी केली आहे हे तुम्ही जाणता; आजपर्यंत मी
काळजी घेतल्यामुळे तुमचे कळप वाढले आहेत व ते
चांगले पोसलेले आहेत; 30मी जेव्हा तुमच्याकडे आलो
तेव्हा तुम्हापाशी फार थोडी शेरडेमेंढरे होती; परंतु आता
तुम्हापाशी किती तरी कळप आहेत; ज्या ज्या वेळी मी
तुमच्यासाठी काही केले त्या प्रत्येक वेळी परमेश्वराने
तुम्हाला आशीर्वादित केले आहे. आता मात्र मी स्वत:साठी
काही करण्याची व माझ्यासाठी घर बांधण्याची वेळ आली
आहे. 31लाबानेने विचारले, “तर मग मी तुला काय देऊ?”
याकोबाने उत्तर दिले, “तुम्ही मला काही द्यावे असे
मला नको आहे. मला फक्त मी केलेल्या सेवाचाकरीचा
मोबदला पाहिजे; एवढी एकच गोष्ट करा, म्हणजे मग मी
पूर्वीप्रमाणे आपले कळप चारीन व सांभाळीन; 32परंतु

सांपडली ही फुले खाल्ल्यावर वांझ स्त्रियांना मुले होतात अशी लोकांची समजूत होती; त्यांनाच दुसरे नांव “प्रेमाचे रोपटे” किंवा “पुत्रदात्री.”

आजच मला तुमच्या सगळ्या कळपात जाऊ द्या म्हणजे त्यांच्यात फिरून त्यातील मेंढरापैकी ठिबकेदार व पट्टे असलेली मेंढरे व बकरे आणि काळ्या रंगाची मेंढरे तसेच शेरडांपैकी ठिबकेदार व पट्टे असलेली शेरडे मी बाजूला करीन; हेच माझे वेतन असेल. 33त्यानंतर कधीही तुम्ही पाहाल तर मी प्रामाणिक आहे किंवा नाही हे सहज तुम्हाला दिसेल, तुम्ही कधीही येवून माझे कळप पाहू शकता; जर त्यात तुम्हाला ठिबकेदार व पट्टे नसलेली शेरडे व काळी नसलेली मेंढरे आढळली तर ती मी चोरली असे तुम्हाला समजेल."

34लाबानाने उत्तर दिले, "ठीक आहे, हे मी मान्य करतो; तू म्हणतोस तसे आपण करु;" 35परंतु त्याच दिवशी लाबानाने ठिबकेदार व बांडे एडके तसेच ठिबकेदार व बांड्या शेळ्या आणि मेंढरापैकी काळी मेंढरे कळपातून काढून लपवली; गुपचूप ती आपल्या मुलांच्या हवाली केली व त्यांवर लक्ष ठेवून त्यांना सांभाळण्यास सांगितले; 36तेव्हा त्याच्या मुलांनी ती ठिबकेदार व पट्टे असलेली सर्व जनावरे घेऊन मजला करीत तीन दिवसांच्या अंतरावरील दुसऱ्या जागी नेली; याकोब मात्र मागे राहून उरलेली म्हणजे ठिबके पट्टे व काळी नसलेली जनावरे सांभाळीत राहिला.

37मग याकोबाने हिवर व बदाम या झाडांच्या हिरव्या कोवळ्या फांद्या कापून घेतल्या; त्याने त्यांच्या साली, त्यांचे आतील पांढरे पट्टे दिसेपर्यंत त्या सोलून काढल्या; 38त्याने त्या पांढऱ्या काळ्या किंवा पांढरे फोक कळपांच्या समोर पाणी पिण्याच्या पन्हाळात व कुंड्यात ठेवले जेव्हा शेळ्या मेंढ्या पाणी पिण्यास तेथे येत तेव्हा त्यांच्यावर त्याचे नर उडत व त्या फळत 39तेव्हा त्यांना ठिबकेदार, पांढऱ्या पट्ट्यांची किंवा काळी करडे कोकरे होत असत.

40याकोब कळपातील इतर जनावरातून ठिबकेदार, पांढऱ्या पट्ट्यांची व काळी करडे कोंकरे लाबानाच्या कळपापासून वेगळी करून ठेवत असे. 41जेव्हा जेव्हा कळपातील चांगली पोसलेली जनावरे फळत असत तेव्हा तेव्हा याकोब त्या पांढऱ्या फांद्या त्यांच्या नजरे समोर ठेवी आणि मग ती जनावरे त्या फांद्या समोर फळत; 42परंतु जेव्हा दुर्बल, अशक्त जनावरे फळत तेव्हा याकोब त्यांच्या नजरे समोर त्या झाडांच्या फांद्या ठेवत नसे; म्हणून मग अशक्त नरमाद्यापासून झालेली करडी कोंकरे लाबानाची होत; आणि सशक्त नरमाद्यापासून झालेली करडी कोंकरे लाबानाची होत; 43अशा प्रकारे याकोब अतिशय श्रीमंत झाला; त्याच्यापाशी शेरडेमेंढरे, उंट, गाढवे व दासदासी हे सर्व भरपूर होते.

निघण्याची वेळ–याकोब पळून जातो

31 एके दिवशी लाबानाचे मुलगे आपसात बोलत असताना याकोबाने ऐकले; ते म्हणाले, "आपल्या बापाच्या मालकीचे सर्वकाही याकोबाने घेतले आहे आणि ती धनदौलत घेतल्यामुळे तो श्रीमंत झाला आहे." 2तेव्हा लाबान पूर्वी आपल्याशी जसा मित्राप्रमाणे प्रेमाने वागत आला होत तसा तो आता वागत नसल्याचे याकोबाच्या लक्षात आले; 3परमेश्वर याकोबाला म्हणाला, "तुझे पूर्वज ज्या देशात राहिले त्या तुझ्या देशास तू परत जा, आणि मी तुझ्याबरोबर असेन."

4तेव्हा याकोबाने राहेल व लेआ यांना, तो आपले शेरडामेंढरांचे कळप राखीत होता तो तेथे येऊन त्याला भेटण्यास सांगितले; 5याकोब, राहेल व लेआ यांना म्हणाला, "तुमचा बाप माझ्यावर रागावला असल्याचे मला समजले आहे; पूर्वी तुमचा बाप माझ्याशी नेहमी मित्राप्रमाणे फार प्रेमाने वागत होता, परंतु आता ते तसे वागत नाहीत; परंतु माझ्या वडिलांचा देव माझ्याबरोबर आहे. 6तुम्हां दोघींनाही माहीत आहे की जेवढे कष्ट घेणे मला शक्य होते तेवढे कष्ट घेऊन मी तुमच्या बापासाठी काम केलेले आहे; 7परंतु तुमच्या बापाने मला फसवले; त्यानी माझ्या वेतनात दहा वेळा बदल केलेला आहे; परंतु या सर्व काळात लाबानाच्या फसवणूकीच्या कारवाया पासून देवाने माझे रक्षण केले.

8"एकदा लाबान म्हणाला, 'सर्व ठिबकेदार शेळ्या तू ठेवून घे, त्या तुला वेतनादाखल होतील,' त्याने असे म्हटल्यानंतर सर्व शेळ्यांना ठिबकेदार करडे होऊ लागली; तेव्हा अर्थात् ती सर्व माझी झाली; परंतु मग लाबान म्हणाला, 'तू बांड्या बकऱ्या घे; त्या तुला वेतना दाखल होतील;' त्याने असे म्हटल्यानंतर सर्व बकऱ्यांना बांडी करडे होऊ लागली, 9तेव्हा अशा रीतीने देवाने तुमच्या बापाच्या कळपातून जनावरे काढून घेऊन ती मला दिलेली आहेत.

10"जेव्हा माद्यावर नर उडत होते त्या ऋतूत मला स्वप्न पडले त्यात मी असे पाहिले की फक्त ठिबकेदार व बांडे असलेलेच नर उडत होते; 11देवदूत माझ्याशी बोलला; त्याने मला, 'याकोब' म्हणून हाक मारली.

मी उत्तर दिले, 'काय आज्ञा आहे?'

12"देवदूत म्हणाला, 'पाहा, फक्त ठिबकेदार व बांडे असलेलेच नर माद्यांवर उडत आहेत! हे मी घडवून आणीत आहे. लाबान तुझ्याशी अन्यायाच्या गोष्टी कशा करीत आहे ते मी पाहिलेले आहे; म्हणूनच मी हे करीत आहे की त्यामुळे तुला नवीन जन्मलेली सर्व करडे मिळावीत. 13बेथेलमध्ये जो मी तुझ्याकडे आला तो मी देव; आहे; त्या ठिकाणी तू वेदी बांधलीस, तिच्यावर तेल ओतलेस आणि तू मला वचन दिलेस आता तू ज्या देशात जन्मलास त्या आपल्या मायदेशी परत जाण्यास तयार असावेस अशी माझी इच्छा आहे.'"

14राहेल व लेआ यांनी याकोबाला उत्तर दिले, "आमच्या बापाच्या मरणानंतर आम्हास वारसा म्हणून मिळण्याकरिता त्यांच्याजवळ काही नाही; 15आम्ही परक्या असल्यासारखे त्यानी आम्हाला वागवले त्याने आम्हांस तुम्हाला विकून

टाकले आहे आणि आमचे सर्व पैसे खर्च करून टाकले.
16देवाने ही सर्व संपत्ती आमच्या बापाकडून घेतली आणि
आता ती आपली व आपल्या मुळाबाळांची संपत्ती झाली
आहे; तेव्हा देवाने तुम्हास जे करावयास सांगितले आहे ते
करा!”

17तेव्हा याकोबाने आपल्या प्रवासाची तयारी केली;
त्याने आपल्या बायकामुलांना उंटावर बसवले; 18नंतर
आपला बाप राहात होता त्या कनान देशास परत जाण्यासाठी
त्यांनी प्रवास सुरु केला; याकोबाच्या मालकीच्या जनावरांचे
कळप त्यांच्यापुढे चालले, पदन अराम येथे राहात असताना
त्याने मिळवलेली सर्व मालमत्ता त्याने आपल्या बरोबर
नेली.

19त्याच वेळी लाबान आपल्या मेंढरांची लोकर
कातरण्यास गेला होता; तो गेला असताना राहेल त्याच्या
घरात गेली आणि तिने आपल्या बापाच्या कुलदेवतांच्या
मूर्ती चोरल्या.

20याकोबाने अरामी लाबानास फसवले; कारण आपण
येथून निघून आपल्या देशाला जात आहो हे त्याने लाबानास
सांगितले नाही; 21याकोब आपली बायकांमुले व सर्व
चीजवस्तू घेऊन ताबडतोब निघाला; त्यांनी फरात नदी
ओलांडली आणि ते गिलाद डोंगराळ प्रदेशाकडे निघाले.

22तीन दिवसानंतर याकोब पळून गेल्याचे लाबानास
कळाले. 23तेव्हा त्याने आपली माणसे एकत्र जमवली
आणि याकोबाचा पाठलाग सुरु केला. सात दिवसानंतर
गिलादाच्या डोंगराळ प्रदेशाजवळ त्याला याकोब सापडला.
24त्या रात्री देव लाबानाच्या स्वप्नात येऊन म्हणाला,
“लाबाना, सावधान! तू याकोबाशी बोलताना प्रत्येक शब्द
संभाळून वापर.”

चोरलेल्या कुलदेवतांचा शोध

25दुसऱ्या सकाळी लाबानाने याकोबाला गाठले;
याकोबाने डोंगरावर आपला तळ दिला होता म्हणून
लाबानानेही आपल्या बरोबरच्या माणसासह गिलादाच्या
डोंगराळ भागात आपला तळ दिला.

26लाबान याकोबाला म्हणाला, “तू मला का फसवलेस?
युद्धात धरुन नेलेल्या स्त्रियां प्रमाणे तू माझ्या मुलींना का
घेऊन आलास? 27तू मला न सांगता का पळून गेलास?
तुला जायचे आहे असे तू मला सांगितले असतेस तर
नाचगाणी बजावणी व संगिताची धामधूम या सहित मी
तुला मेजवानी दिली असती; 28अरे, तू मला माझ्या लाडक्या
नातवांचा व माझ्या प्रिय मुलींचा निरोप घेण्याची संधी ही
दिली नाहीस की त्यांची चुंबने घेण्यास सवड दिली नाहींस!
तू हा अगदी मूर्खपणा केलास! 29खरे तर अपाय करण्याची
माझ्यात ताकद आहे परंतु गेल्या रात्री तुझ्या बापाचा देव
माझ्या स्वप्नात आला आणि मी तुला कोणत्याच प्रकारे
अपाय करु नये म्हणून त्याने मला ताकीद दिली आहे;
30तुला तुझ्या बापाच्या घरी जायचे आहे हे मला माहीत
आहे आणि म्हणूनच तू जाण्यास निघालास परंतु तू माझ्या
घरातील कुलदेवता का चोरल्यास?”

31याकोबाने उत्तर दिले, “मी तुम्हाला न सांगता निघालो
कारण मला भीती वाटली; मला विचार आला की तुम्ही
तुमच्या मुली माझ्यापासून घेऊन जाल; 32परंतु मी तुमच्या
कुलदेवता मुळीच चोरल्या नाहीत. जर येथे माझ्याबरोबर
असणाऱ्या कोणी तुमच्या कुलदेवता घेतल्या आहेत असे
तुम्हाला आढळले तर ती व्यक्ती ठार केली जाईल; तुमची
माणसे या बाबतीत माझे साक्षी असतील; तुमच्या कोणत्याही
चीजवस्तूसाठी तुम्ही झडती घेऊ शकता; जे काही तुमचे
असेल ते घेऊन जा.” (राहेलीने लाबानाच्या कुलदेवता
चोरल्या होत्या ते याकोबास माहीत नव्हते.) 33म्हणून मग
लाबानाने याकोबाच्या छावणीची झडती घेतली; त्याने
याकोबाच्या तंबूची व नंतर लेआच्या तंबूची झडती घेतली;
त्यानंतर त्याच्या घरातील कुलदेवता सापडल्या नाहीत.
त्यानंतर लाबान राहेलीच्या तंबूत गेला. 34राहेलीने त्या
कुलदेवता आपल्या उंटाच्या कंठाळीत लपवून ठेवल्या
होत्या आणि ती त्यांच्यावर बसली होती. लाबानाने सगळा
तंबू शोधून पाहिला परंतु त्या कुलदेवता कोठेही सापडल्या
नाहीत. 35आणि राहेल आपल्या बापाला म्हणाली, “बाबा,
मी आपल्यासमोर उभी राहू शकत नाही म्हणून माझ्यावर
रागावू नका, कारण माझा मासिक धर्म आला आहे.”
अशी रीतीने लाबानाने तळाची कसून तपासणी केली
परंतु त्याला कुलदेवता सापडल्या नाहीत.

36मग याकोबाला फार राग आला. तो म्हणाला, “मी
काय वाईट केले आहे? मी कोणता करार मोडला आहे?
माझा पाठलाग करण्याचा आणि मला थांबविण्याचा तुम्हाला
काय अधिकार आहे? 37माझ्या मालकीच्या सर्व चीजवस्तू
तुम्ही तपासून पाहिल्या आहेत आणि तुम्हाला तुमच्या
मालकीची एकही चीजवस्तू आढळली नाही; जर तुम्हाला
तुमचे काही मिळाले असेल तर ते मला दाखवा; ते या
ठिकाणी समोर ठेवा म्हणजे तुमची आमची माणसे ते
बघतील. तुमच्या व माझ्यामध्ये कोण खरा आहे हे या
माणसांना ठरवू द्या.38मी तुमची वीस वर्षे सेवाचाकरी
केलेली आहे. त्या सर्व काळात एकही करडू किंवा कोकरु
मेलेले जन्मले नाहीं; आणि तुमच्या कळपातील एकही
एडका मी खाल्ला नाही.39एखाद्या वेळी जर एखादी मेंढी
जनावरांनी ठार मारली तर ती मी नेहमीच माझ्या कळपातून
भरुन दिली. मी कधीही मेलेले जनावर तुमच्याकडे घेऊन
आलो नाही आणि यात माझा काही दोष नाही असे म्हणालो
नाही. दिवसा व रात्री मी तुमच्या कळपाची काळजी घेतली.
40दिवसा सूर्याच्या उन्हातापाने माझी शक्ती क्षीण होई व
रात्री थंडीगारठ्यामुळे माझ्या डोळ्यातील झोंप काढून घेतली
जाई. 41वीस वर्षे एखाद्या गुलामासारखी मी तुमची
सेवाचाकरी केली; पहिली चौदा वर्षे तुमच्या दोन मुली
जिंकण्यासाठी आणि शेवटची सहा वर्षे तुमचे कळप वाढावेत
म्हणून मी कष्ट केले; आणि त्या काळात दहा वेळा तुम्ही

माझ्या वेतनात फेरबदल केला; 42परंतु माझ्या पूर्वजांचा
देव, अब्राहामाचा देव आणि इसाहाकाचा देव (म्हणजे
‘भय’) माझ्या संगती होता. जर देव माझ्याबरोबर नसता
तर तुम्ही मला रिकामेच माझ्या घरी पाठवले असते;
परंतु देवाने मला झालेला त्रास पाहिला; देवाने मी कष्टाने
केलेले काम पाहिले आणि काल रात्री देवाने सिद्ध करून
दाखवले की मी रास्त माणूस आहे.”

याकोब व लाबान यांच्यामधील करार

43लाबान याकोबाला म्हणाला, “ह्या मुली माझ्या कन्या
आहेत आणि त्यांची मुले माझ्या ताब्यात आहेत आणि ही
जनावरेही माझीच आहेत; येथे तू जे पाहतोस ते सर्व माझे
आहे; परंतु माझ्या मुली व त्यांची मुले यांना ठेवून
घेण्यासंबंधी मी काही करु शकत नाही. 44म्हणून मी
तुझ्याशी करार करण्यास तयार आहे. आपण करार
केला आहे हे दाखविण्यासाठी खूण म्हणून येथे दगडांची
रास रचू.”

45तेव्हा याकोबास एक मोठा धोंडा सापडला. तो त्याने
करार केला होता हे दाखविण्यासाठी तेथे ठेवला. 46त्याने
त्याच्या माणसांना आणखी काही दगड शोधून त्यांची रास
करण्यास सांगितले. नंतर त्या दगडांच्या राशीशेजारी बसून
ते जेवले. 47लाबानाने त्या जागेचे नांव यगर सहादूथा
ठेवले; परंतु याकोबाने त्या जागेचे नांव गलेद ठेवले.
(गलेद हे गिलादाचे दुसरे नांव, हिब्रू भाषेत
‘कराराची-दगडांची रास’)

48लाबान याकोबास म्हणाला, “ही दगडांची रास आपण
केलेल्या कराराची आठवण ठेवण्यास आपणा दोघास मदत
करील.” म्हणूनच याकोबाने त्या जागेचे नांव गलेद ठेवले.

49मग लाबान म्हणाला, “आपण एकमेकापासून अलग
होत असताना परमेश्वर आपणावर लक्ष ठेवो.” म्हणून
त्या जागेचे नांव मिस्पा ठेवण्यात आले.

50नंतर लाबान म्हणाला, “जर का तू माझ्या कन्यांना
दुःख देशील तर देव तुला शिक्षा करील हे लक्षात ठेव.
जर का तू इतर स्त्रियांशी लग्न करशील तर देव पाहात
आहे हे लक्षात ठेव. 51आपणामध्ये येथे साक्षी म्हणून मी
ही दगडांची रास ठेवली आहे आणि हा येथे विशेष स्तंभ
आहे त्यावरुन आपण येथे करार केला हे दिसेल. 52ही
रास व हा स्तंभ ही दोन्ही आपल्यातील कराराची आपणास
आठवण देण्यास मदत करोत ही ओलांडून मी तुझ्या
विरुद्ध भांडणतंटा करण्यास तुझ्याकडे कधीही जाणार
नाही आणि तू ही माझ्याविरुद्ध भांडणतंटा करण्यास माझ्या
बाजूकडे, ही ओलांडून कधीही येऊ नये. 53जर आपण हा
करार मोडल्याचा दोष करु तर अब्राहामाचा देव, नाहोराचा
देव आणि त्यांच्या पितरांचा देव आमचा न्याय करो व
आम्हास दोषी ठरवो.”

याकोबाचा बाप, इसहाक देवाला “भय” म्हणत असे
म्हणून याकोबाने “भय” हे नांव वापरुन शपथ घेतली.

54मग याकोबाने त्या डोंगरावर एक पशू मारला व तो
देवाला देणगी म्हणून अर्पण केला आणि त्याने आपल्या
सर्व माणसांना भोजनासाठी येऊन सहभागी होण्याचे
आमंत्रण दिले. भोजन संपल्यावर त्यांनी ती रात्र डोंगरावरच
घालवली. 55दुसऱ्या दिवशी लाबान पहाटेस उठला.
त्याने आपल्या कन्या व आपली नातवंडे यांची चुंबने
घेऊन त्यांचा निरोप घेतला. त्याने त्यांना आशीर्वाद दिला
आणि मग तो आपल्या घरी परत गेला.

एसावाशी पुनर्भेट

32 याकोबानेही ते ठिकाण सोडले. तो प्रवास करीत
असताना त्याला देवदूत भेटले. 2जेव्हा याकोबाने
त्यांना पाहिले तेव्हा तो म्हणाला, “हा देवाचा तळ आहे.”
म्हणून त्याने त्या जागेचे नांव ‘महनाइम’ ठेवले.

3याकोबाचा भाऊ एसाव सेइर नांवाच्या देशात राहात
होता. हा देश म्हणजे अदोमाचा डोंगराळ प्रांत होता. याकोबाने
एसावाकडे निरोपे पाठवले. 4त्याने त्यांना सांगितले “तुम्ही
या सर्व गोष्टी माझे स्वामी एसाव यांना सांगा, ‘आपला
सेवक याकोब असे म्हणतो की आजपर्यंत अनेक वर्षे मी
लाबानाकडे राहिलो; 5माझ्यापाशी पुष्कळ गाईगुरे, गाढवे,
शेरडामेंढराचे कळप आणि दास व दासी आहेत. महाराज,
आपण आमचा स्वीकार करावा अशी विंनती करण्यासाठी
मी आपणाकडे हा निरोप पाठवीत आहे.’”

6निरोपे याकोबाकडे मागे आले आणि म्हणाले, “आम्ही
आपला भाऊ एसाव याजकडे गेलो व त्यांस भेटलो तो
आपणाला भेटावयास येत आहे; त्याच्या बरोबर चारशे
माणसे आहेत.”

7त्या निरोपामुळे याकोब घाबरला. आपल्या जवळच्या
लोकांच्या त्याने दोन टोळ्या केल्या. तसेच शेरडेमेंढरे,
गुरेढोरे आणि उंट गाढवे यांच्याही त्याने दोन टोळ्या केल्या.
8त्याने विचार केला, “जर एसाव आला व त्याने एका
टोळीचा नाश केला तर दुसरी टोळी पळून जाईल व
वाचवली जाईल.”

9याकोब म्हणाला, “माझे वडील अब्राहाम, इसहाक
यांच्या देवा! परमेश्वरा! तू मला माझ्या देशात व माझ्या
कुटुंबात परत येण्यास सांगितलेस; तसेच तू माझे कल्याण
करशील असेही तू म्हणालास. 10तू माझ्यावर दया केली
आहेस आणि माझ्या करिता अनेक चांगल्या गोष्टी केल्या
आहेस हे मी जाणतो. मी पहिल्याच वेळी यार्देन नदी उतरून
प्रवास केला तेव्हा माझ्याजवळ एका काठी शिवाय माझ्या
मालकीचे काहीही नव्हते; परंतु आता माझ्या मालकीच्या,
भरपूर वस्तूंच्या व माणसांच्या पूर्ण दोन टोळ्या आहेत.
11मी तुझी प्रार्थना करतो की कृपाकरून तू माझा भाऊ
एसाव याच्यापासून मला वाचव; मला त्याची भीती वाटते,
की तो येऊन आम्हा सर्वांस ठार मारील; मुलांच्या मातांनाही
लेंकरासकट तो मारुन टाकील. 12परमेश्वरा! तू मला
वचन दिलेस, ‘मी तुझे भले करीन; मी तुझी संतती वाढवीन

आणि ती समुद्राच्या वाळू इतकी करीन; त्याची गणती
करता येणार नाही एवढी ती करीन.'"
13त्या रात्री याकोब त्या ठिकाणी राहिला. त्याने एसावाला
देणगी म्हणून देण्यासाठी काही गोष्टींची भेट तयार केली.
14त्याने दोनशे शेळ्या व वीस बोकड, दोनशें मेंढ्या व
वीस एडके, 15तसेच तीस साडणी व त्यांची बछडी, चाळीस
गाई व दहा खोंड, वीस गाढवी व दहा गाढवे घेतली व
एवढ्यांचे वेगवेगळे कळप केले. 16त्याने प्रत्येक कळप
एकेका नोकराच्या ताब्यात दिला; मग तो नोकरांना
म्हणाला, "प्रत्येक कळप वेगळा करा आणि कळपाकळपात
थोडे अंतर ठेवून माझ्यापुढे चाला." 17याकोबाने चाकरांना
आज्ञा दिल्या; जनावरांच्या पहिल्याच टोळीच्या चाकराला
तो म्हणाला, "जेव्हा माझा भाऊ एसाव तुझ्याकडे येईल व
विचारील, 'ही कोणाची जनावरे आहेत? तू कोठे चाललास?
तू कोणाचा नोकर आहेस?' 18तेव्हा तू त्याला असे उत्तर
दे, 'ही जनावरे आपला सेवक याकोब याच्या मालकीची
आहेत. याकोबाने ही स्वामी आपल्याला भेट म्हणून
पाठवली आहेत आणि याकोब आमच्या पाठोपाठ येत
आहे.'"
19याकोबाने दुसऱ्या तिसऱ्या आणि इतर सर्व चाकरांना
अशीच आज्ञा करून अशाच प्रकारे उत्तर देण्यास सांगितले.
तो म्हणाला, "तुम्हाला जेव्हा एसाव भेटेल तेव्हा तुम्ही
असेच करावे. 20तुम्ही म्हणावे, 'ही आपणाकरिता भेट
आहे आणि आपला दास याकोब आमच्या मागून येत
आहे.'"
याकोबाने विचार केला, "जर मी ही माणसे भेटीसह
पुढे पाठवली तर कदाचित एसाव मला क्षमा करील व
माझा स्वीकार करील." 21म्हणून त्याप्रमाणे याकोबाने
भेट पुढे पाठवली परंतु तो त्या रात्री तळावरच मागे राहिला.
22मग याकोब रात्रीचाच उठला. त्याने आपल्या दोन्ही
बायका, दोन्ही दासी आणि अकरा मुले यांस बरोबर घेतले
आणि तो यब्बोक नदीच्या उतारापाशी नदी पार करून
गेला. 23त्याने आपल्या कुटुंबातील सर्वांस नदी पार करून
पाठवले; नंतर त्याचे जे काही होते तेही सर्व त्याने नदी
पार करून पलीकडे पाठवले.

देवाशी झोंबी

24नदी उतरुन पलीकडे जाण्यात याकोब सर्वात शेवटी
होता; परंतु नदी उतरुन जाण्यापूर्वी तो अद्याप एकटाच
असताना एक पुरुष आला व त्याने याकोबाशी झोंबी
केली. सूर्य उगवेपर्यंत त्याने त्याच्याशी झोंबी केली 25त्या
माणसाने पाहिले की आपण याकोबावर मात करून त्याचा
पराभव करु शकत नाही म्हणून त्याने याकोबाच्या जांघेस
स्पर्श केला तेव्हा याकोबाचा पाय जांघेच्या सांध्यातून
निखळला.
26मग तो पुरुष याकोबास म्हणाला, "आता मला जाऊ
दे कारण सूर्य वर येत आहे."
परंतु याकोब म्हणाला, "तू मला आशीर्वाद दिलाच
पाहिजेस नाहीतर मी तुला जाऊ देणार नाही."
27तो पुरुष त्याला म्हणाला, "तुझे नांव काय आहे?"
आणि याकोब म्हणाला, "माझे नांव याकोब आहे."
28तेव्हा तो पुरुष म्हणाला, "तुझे नांव याकोब असणार
नाही. येथून पुढे तुझे नांव इस्राएल असेल. मी हे नांव
तुला देत आहे कारण तू देवाशी व माणसांशी झोंबी केली
आहेस आणि तू हरला नाहीस तर जिंकलास."
29मग याकोबाने त्याला विचारले, "कृपया तुझे नांव
मला सांग."
परंतु तो पुरुष म्हणाला, "तू माझे नांव का विचारतोस?"
त्यावेळी तेथेच त्या पुरुषाने याकोबाला आशीर्वाद दिला.
30म्हणून याकोबाने त्या जागेचे नांव पनीएल ठेवले.
याकोब म्हणाला, "ह्या ठिकाणी मी देवाला तोंडोतोंड पाहिले
आहे परंतु माझा जीव वाचवला गेला." 31मग पनीएलाहून
तो पुढे निघाला तेव्हा सूर्य उगवला. याकोब आपल्या
पायामुळे लंगडत चालत होता. 32म्हणून आजपर्यंत इस्राएल
लोक जनावरांच्या जांघेच्या सांध्याजवळचा स्नायू खात
नाहीत कारण याच स्नायूपाशी याकोबाला दुखापत झाली
होती.

याकोब आपले शौर्य दाखवितो

33 याकोबाने वर पाहिले आणि त्याला एसाव येताना
दिसला; त्याच्या बरोबर चारशे माणसे होती. तेव्हा
याकोबाने आपल्या कुटुंबाचे चार गट पाडले. लेआ व
तिची मुले यांचा एक गट, राहेल व योसेफ यांचा आणखी
एक गट, आणि त्याच्या दोन दासी व त्यांची आपली मुले
यांचे वेगळे दोन गट होते. 2याकोबाने त्याच्या दासी व
त्यांची मुले यांना आघाडीला त्यानंतर त्याच्यामागे लेआ व
तिची मुले आणि राहेल व योसेफ यांना सर्वात शेवटी
ठेवले.
3याकोब स्वत: एसावा पुढे सामोरा गेला म्हणून एसावा
समोर पुढे आलेला तोच पहिला होता; आपला भाऊ
एसाव याला सामोरा जात असताना त्याने सात वेळा भूमिपर्यंत
लवून त्याला नमन केले.
4एसावाने जेव्हा याकोबाला पाहिले तेव्हा त्याला भेटण्यास
तो धावत गेला आणि आपल्या बाहुंचा विळखा त्याच्या
भोवती टाकून त्याने गळ्यात गळा घालून याकोबाला मिठी
मारली. त्याचे चुंबन घेतले, आणि ते दोघे रडले. 5एसावाने
आपल्या समोरील स्त्रिया व मुले पाहून विचारले, "तुझ्या
बरोबर ही कोण मंडळी आहे?"
याकोबाने उत्तर दिले, "देवाने मला दिलेली ही मुले
आहेत, देवाने माझे कल्याण केले आहे."
6मग याकोबाच्या दोन दासी आपल्या मुलांबरोबर पुढे
गेल्या आणि त्यांनी एसावाला लवून नमन केले. 7त्यानंतर
लेआ व तिची मुले, मग राहेल व योसेफ, एसावापुढे गेली
आणि त्यांनी त्याला लवून नमन केले.

8एसावाने विचारले, “इकडे येताना मला दिसले ते लोक कोण? व त्यांच्या बरोबरची जनावरे कशासाठी?”

याकोबाने उत्तर दिले, “आपण माझा स्वीकार करावा म्हणून देणगी दाखल मी आपणाला दिलेली ही भेट आहे.”

9परंतु एसाव म्हणाला, “माझ्या बंधो, तू मला काही भेट द्यावयाची नाही, मला माझ्याकरिता भरपूर आहे.”

10याकोब म्हणाला, “नाही नाही; मी आपणाला आग्रहाची विनंती करतो, आपण जर खरोखर माझा स्वीकार करिता तर मग कृपाकरून मी आपणाला देतो त्या भेटीचा स्वीकार करा; आपले तोंड मला पुन्हा पाहावयास मिळाले म्हणून मला फार आनंद होत आहे; जणू काय मला देवाचे मुख पाहावयास मिळाले आहे. आपण माझा स्वीकार करिता म्हणूनही मला अतिशय आनंद वाटतो;

11म्हणून मी आग्रहाची विनंती करतो की मी आपणाला भेट देतो तिचा स्वीकार करा. देवाने माझे कल्याण केले आहे. माझ्यापाशी माझ्या गरजा पुरुन उरेल एवढे आहे.” या प्रमाणे भेटी दाखल दिलेल्या देणग्या घेण्यासाठी याकोबाने एसावास आग्रहाची विनवणी केली म्हणून मग एसावाने त्या देणग्यांचा स्वीकार केला.

12मग एसाव म्हणाला, “आता तू वाटेस लाग व तुझा प्रवास पुढे चालू ठेव; मीही तुझ्याबरोबर चालतो.”

13परंतु याकोब त्याला म्हणाला, “माझी मुले नाजुक आहेत हे आपणाला माहीत आहे; आणि माझ्या कळपातली दुभती जनावरे व त्यांची कच्ची बच्ची, करडे कोंकरे, वासरे यांची मला काळजी घेतली पाहिजे. मी जर त्यांच्यावर एकाच दिवशी अधिक दौड लादली तर सगळी जनावरे मरुन जातील; 14तर माझे स्वामी आपण पुढे निघा; मी माझी गायीगुरे, शेरडेमेंढरे इत्यादी जनावरांना जितके चालवेल आणि माझी लहानमुलेही थकणार नाहीत अशा चालीने चालेन व आपणास सेईर येथे येऊन भेटेन.”

15तेव्हा एसाव म्हणाला, “मग मी माझ्या माणसातून काही माणसे तुला मदत करण्यासाठी मागे ठेवितो;”

परंतु याकोब म्हणाला, “ही तर माझ्या स्वामीची माझ्यावर कृपा आहे; परंतु माणसे ठेवण्याची तशी गरज नाही.” 16तेव्हा त्याच दिवशी एसाव सेईरास परत जाण्यास निघाला. 17याकोब गांवास गेला; तेथे त्याने स्वत:साठी घर बांधले आणि गुरांढोरांसाठी खोपट्या बांधल्या म्हणून त्या ठिकाणाचे नांव सुक्कोथ पडले. 18याकोबाने पदन आरामपासून सुरु केलेला प्रवास कनान देशातील शखेमला सुखरुपपणे संपवला व त्या नगराजवळील एका शेतात आपला तळ दिला. 19ते शेत त्याने शखेमाचा बाप हमोर याच्या वंशजाकडून शंभर कसिटा (चांदीची नाणी) देऊन विकत घेतले;

20देवाची उपासना करण्यासाठी त्याने तेथे एक वेदी बांधली. त्याने त्या ठिकाणाचे नांव “एल, इस्राएलाचा देव ठेवले.”

दीनावर बलात्कार

34 दीना ही लेआ व याकोब यांची मुलगी होती. एके दिवशी ती त्या देशाच्या स्त्रियांना पाहाण्यास बाहेर गेली. 2तेव्हा त्या देशाचा राजा हमोर याचा मुलगा शखेम याने दीनाला पाहिले आणि तो तिला बळजबरीने घेऊन गेला व तिच्या बरोबर निजून त्याने तिला भ्रष्ट केले. 3शखेमाचे दीनावर प्रेम जडले आणि तिने त्याच्याशी लग्न करावे म्हणून त्याने तिची मनधरणी केली. 4शखेमाने आपल्या बापास सांगितले, “कृपा करून ही मुलगी मला मिळवून द्या; मला तिच्याशी लग्न करावयाचे आहे.”

5आपल्या मुलीशी त्या मुलाने भयंकर वाईट कर्म करून तिला भ्रष्ट केले हे याकोबास समजले परंतु त्याची सर्व मुले गुरांढोरांबरोबर रानात होते म्हणून ते घरी येईपर्यंत त्याने या बाबतीत काहीही केले नाही. 6त्याच वेळी इकडे शखेमाचा बाप हमोर संबंधीत बोलणी करण्यासाठी याकोबाकडे गेला.

7नगरात जे काही घडले त्या विषयीची बातमी याकोबाच्या मुलांनी शेतात ऐकली तेव्हा त्यांचा राग भयंकर भडकला, इतका की ते रागाने वेडे झाले, कारण याकोबाच्या मुलीशी केलेल्या वाईट कर्मामुळे शखेमाने इस्त्राएलाची अब्रू घेतली होती; म्हणून मग ते सगळे भाऊ शेतातून घरी आले.

8परंतु हमोर त्या भावांशी बोलला. तो म्हणाला, “माझा मुलगा शखेम दीनाशी लग्न करावयास फार आतुर झाला आहे. 9ह्या लग्नामुळे तुमच्या आमच्यामध्ये विशेष करार झाल्याचे दिसून येईन. मग त्यामुळे आमचे पुरुष तुमच्या स्त्रियांशी व तुमचे पुरुष आमच्या स्त्रियांशी लग्ने करु शकतील. 10तसेच त्यामुळे तुम्ही ह्याच देशात आमच्या बरोबर राहू शकाल; येथील जमीनजुमला विकत घेऊन येथे वतन मिळविण्यास व येथेच व्यापार उदीम करण्यास तुम्हाला मोकळीक मिळेल.”

11शखेम देखील याकोबाशी व दीनाच्या भावांशी बोलला; तो म्हणाला, “कृपा करून माझा स्वीकार करा; तुम्ही जे काही करण्यास मला सांगाल ते मी जरुर करीन; 12तुम्ही मला फक्त दीनाशी लग्न करण्यास परवानगी द्या मग तुम्हाला पाहिजे ते म्हणजे रीतीप्रमाणे बायको साठी द्यावयाचे ते किंवा तुम्ही जे काही मागाल ते मी जरुर देईन.”

13याकोबाच्या मुलांनी शखेम व त्याचा बाप यांच्याशी खोटेपणाने वागावयाचे ठरवले. आपल्या बहिणीला भ्रष्ट केल्यामुळे ते भाऊ अद्याप संतापाने वेडे झाले होते. 14तेव्हा ते भाऊ त्याला म्हणाले, “आम्ही तुला आमच्या बहिणीशी लग्न करु देणे शक्य नाही कारण अद्याप तुझी सुंता झालेली नाहीं. आमच्या बहिणीने तुझ्याशी लग्न करणे चुकीचे, अनीतीचे व कलंक लावणारे होईल; 15पण तू जर एवढी एक गोष्ट करशील तर मग आम्ही तुला तिच्याशी लग्न करु देऊ : ह्या नगरातील सगळ्या पुरुषांची आमच्या प्रमाणे सुंता झाली पाहिजे; 16मग तुमचे पुरुष आमच्या स्त्रियांशी व आमचे पुरुष तुमच्या स्त्रियांशी लग्न

करु शकतील आणि मग आपण सर्व एक राष्ट्र होऊ. 17पण जर तुम्ही सुंता करावयास नकार द्याल तर मग मात्र आम्ही दीनाला घेऊन जाऊ." 18ह्या करारामुळे हमोर व शखेम यांना फार आनंद झाला. 19दीनाच्या भावांनी जे सांगितले ते लवकर करण्यास शखेमाला तर फारच उत्साह व आनंद वाटला.

सूड

शखेम त्यांच्या घराण्यात सर्वांत आदरणीय होता. 20हमोर व शखेम त्या नगरातील वेशीपाशी गेले व नगरातील लोकांशी बोलले. ते म्हणाले, 21"ह्या इस्राएल लोकांची आपल्याशी मैत्रीचे संबंध ठेवावयाची खरोखरच इच्छा आहे. त्यांना आपणामध्ये आपल्या देशात राहू द्यावे. व व्यापार करु द्यावा. त्यांनी आमच्याशी शांततेने राहावे असे आपल्यालाही वाटते; आपल्या सर्वांना पुरेल एवढा आपला देश मोठा आहे. त्यांच्या स्त्रियांशी लग्ने करण्यास आपणास मोकळीक आहे आणि आपल्या स्त्रिया त्यांना लग्नात देण्यात आपल्यालाही आनंद आहे. 22परंतु त्यांची एक अट पूर्ण करण्याचे आपण सर्वांनी कबूल केले पाहिजे; ती म्हणजे आपण सगव्व्या पुरुषांनी या इस्राएल लोकांप्रमाणे सुंता करून घेण्याचे मान्य केले पाहिजे. 23जर हे आपण करु तर मग त्यांची शेरडेमेंढरे गुरेढोरे व संपत्ती आपल्याला मिळाल्याने आपण श्रीमंत होऊ; म्हणून आपण त्यांच्याशी असा करार केला पहिजे मग ते आपल्या बरोबर येथेच वस्ती करून राहतील." 24तेव्हा वेशीतून येणाऱ्या सर्वांनी हे ऐकले व हमोर आणि शखेम यांचे म्हणणे मान्य केले; आणि त्यावेळी तेथील सर्व पुरुषांनी सुंता करून घेतली.

25तीन दिवसानंतर सुंता केलेले लोक जखमांच्या वेदनांनी बेजार झालेले असताना, याकोबाची दोन मुले शिमोन व लेवी यांना माहीत होते की ते लोक आता दुर्बल व कमकुवत असणार म्हणून मग ते नगरात गेले व त्यांनी तेथील सर्व पुरुषांना ठार मारले. 26दीनाच्या त्या दोन भावांनी शिमोन आणि लेवी यांनी हमोर व त्याचा मुलगा शखेम यांनाही ठार मारले. नंतर दीनाला शखेमाच्या घरातून बाहेर काढून ते तिला घेऊन तेथून निघाले. 27नंतर याकोबाची सर्व मुले नगरात गेली आणि त्यांनी तेथील सर्व चीज वस्तू लुटल्या, कारण त्यांच्या बहिणीला शखेमाने भ्रष्ट केल्याने त्यांच्या रागाचा पारा अद्याप खूपच चढलेला होता. 28तेव्हा त्यांनी त्या लोकांची शेरडेमेंढरे, गुरेढोरे, गाढवे इत्यादी सर्व जनावरे आणि घरातील व शेतातील सर्व वस्तू लुटल्या; 29तसेच त्यांनी तेथील लोकांच्या मालकीची धनदौलत, मालमत्ता व सर्व चीजवस्तू आणि त्यांच्या बायका व मुलेबाळे देखील घेतली. 30परंतु याकोब, शिमोन व लेवी यांना म्हणाला, "तुम्ही मला खूप त्रास देऊन संकटात टाकले आहे; आता या देशाचे रहिवासी कनानी व परिज्जी माझा द्वेष करतील व माझ्या विरुद्ध उठतील; आपण थोडकेच लोक आहोत. या देशातील सर्वलोक एकत्र होऊन आपल्या विरुद्ध जर लढावयास आले तर मग माझ्याजवळच्या आपल्या सर्वांचा माझ्याबरोबर नाश केला जाईल."

31परंतु ते भाऊ म्हणाले, "आम्ही त्या लोकांना आमच्या बहिणीशी एखाद्या वेश्येप्रमाणे वागू द्यावे काय? नाही, कदापि नाही! त्या लोकांनी आमच्या बहिणीशी असे वागणे चुकीचे व अनीतीचे होते!"

बेथेलमध्ये याकोब

35 देव याकोबाला म्हणाला, "तू बेथेल या नगरात जाऊन राहा; आणि तुझा भाऊ एसाव याजपासून तू पळून जात असताना त्या ठिकाणी ज्याने तुला दर्शन दिले त्या 'एल' (म्हणजे इस्राएलाचा देव) याची आठवण कर व त्याच देवाची उपासना करण्यासाठी तेथे एक वेदी बांध."

2तेव्हा याकोब आपल्या घरच्या मंडळीस व आपल्याबरोबरच्या सगव्व्या दासांना म्हणाला, "तुमच्या जवळ असलेले लाकडांचे व धातूंचे परके देव फोडून तोडून टाका; तुम्ही स्वत:ला शुद्ध करा; स्वच्छ कपडे घाला; 3आपण येथून निघून बेथेलास जाऊ; मी त्रासात व संकटात असताना ज्याने मला मदत केली त्या देवासाठी मी तेथे एक वेदी बांधीन; आणि तोच देव मी जेथे जेथे गेलो तेथे तेथे माझ्याबरोबर असत आला आहे."

4तेव्हा त्या लोकांनी त्यांच्या जवळ असलेले सर्व परके देव आणून याकोबाला दिले आणि त्यांनी आपल्या कानातील कुंडलेही काढून दिली; तेव्हा याकोबाने त्या सर्व वस्तू शखेम नांवाच्या नगराजवळील एका एला झाडाच्या खाली पुरुन टाकल्या.

5याकोब व त्याची मुले यांनी ठिकाण सोडले. त्या भागात राहाणाऱ्या लोकांना त्याचा पाठलाग करून त्यांना ठार मारावयास पाहिजे होते परंतु त्यांना फार भीती वाटली* म्हणून त्यांनी याकोबाचा पाठलाग केला नाही. 6अशा रीतीने याकोब व त्याचे लोक कनान देशात लूज येथे पोहोंचले; त्यालाच आता बेथेल म्हणतात.

7याकोबाने तेथे एक वेदी बांधली, व त्या ठिकाणाचे नांव "एल बेथेल" असे ठेवले; याकोबाने या जागेसाठी हे नांव निवडले कारण आपला भाऊ एसाव याजपासून पळून जाताना ह्याच जागी प्रथम देवाने त्याला दर्शन दिले होते.

8रिबकेची दाई दबोरा ह्या ठिकाणी मरण पावली तेव्हा त्यांनी तिला बेथेल येथे एका एला झाडाच्या खाली पुरले; त्या जागेचे नांव त्यांनी अल्लोन बाकूथ' असे ठेवले.

याकोबाचे नवे नांव

9पदन अराम येथून याकोब परत आल्यावर देवाने त्याला पुन्हा दर्शन देऊन आशीर्वाद दिला. 10देव याकोबाला

भीती वाटली देवाकडच्या भीतीचा त्यांच्यावर वर्षाव झाला.

म्हणाला, “तुझे नांव याकोब आहे मी ते बदलतो; तुला आता याकोब म्हणणार नाहीत तर तुझे नवे नांव इस्राएल' असे असेल;” आणि म्हणून देवाने त्याला इस्राएल हे नांव दिले.

11देव त्याला म्हणाला, “मी सर्व शक्तिमान देव आहे; तुला भरपूर संतती होवो आणि त्यांची वाढ होऊन त्यांचे एक महान राष्ट्र बनो. तसेच तुझ्यातून इतर राष्ट्रे व राजे निर्माण होवोत; 12मी अब्राहाम व इसहाक यांना जो काही विशिष्ट देश दिला, तो आता मी तुला व तुझ्यामागे राहणाऱ्या तुझ्या संततीला देतो.” 13मग देव तेथून निघून गेला. 14–15मग याकोबाने तेथे स्मारक म्हणून दगडाचा एक स्तंभ उभा केला त्याने त्यावर पेयार्पण म्हणून द्राक्षारस व तेल ओतून तो पवित्र केला. तेव्हा हे एक विशेष ठिकाण झाले कारण येथेच देव याकोबाशी बोलला आणि म्हणून याकोबाने त्या ठिकाणाचे नांव बेथेल ठेवले.

प्रसूत होऊन राहेल मरते

16याकोब व त्याच्या बरोबरचा लवाजमा म्हणजे त्याची, घरची मंडळी व इतर माणसे हे सर्व बेथेल येथून निघाले, ते इफ्राथ (म्हणजे बेथलहेम) गांवाच्या अगदी जवळ आले असताना तेथे पोहोंचण्यापूर्वी राहेलीस प्रसूती वेदना सुरु झाल्या. 17परंतु राहेलीस यावेळी प्रसूती वेदनांचा अतिशय त्रास होत होता; त्याचवेळी राहेलीची सुईण तिची कठीण अवस्था पाहून तिला म्हणाली, “भिऊ नकोस राहेल, तू आणखी एका मुलास जन्म देत आहेस.”

18त्या मुलास जन्म देताना राहेल मरण पावली परंतु मरण्यापूर्वी तिने त्याचे नांव बेनओनी' असे ठेवले; परंतु याकोबाने त्याचे नांव बन्यामीन' असे ठेवले. 19एफ्राथ (म्हणजे बेथलहेम) गांवाला जाणाऱ्या वाटेजवळ राहेलीस पुरले 20आणि याकोबाने तिच्या सन्मानाकरिता तिचे स्मारक म्हणून तिच्या कबरेवर एक दगडी स्तंभ उभा केला; तो स्तंभ आजपर्यंत तेथे कायम आहे. 21त्यानंतर इस्राएलाने (याकोबाने) आपला पुढचा प्रवास चालू केला; आणि एदेर बुरुजाच्या अगदी दक्षिणे कडे आपला तळ दिला.

22इस्राएल तेथे थोडा काळ राहिला, त्यावेळी रऊबेन, इस्राएलाची म्हणजे आपल्या बापाची उपपत्नी बिल्हा हिच्यापाशी निजला या विषयी इस्राएलाने ऐकले तेव्हा तो अतिशय संतापला.

इस्राएलाचे कुटुंब

याकोब (इस्राएल) यास बारा मुलगे होते.

23लेआ हिचे मुलगे–याकोबाचा पाहिला मुलगा रऊबेन आणि

शिमोन, लेवी, यहुदा, इस्साखार व जबुलून;

24राहेल हिचे मुलगे–योसेफ व बन्यामीन;

25राहेलीची दासी बिल्हा हिचे मुलगे–दान व नफताली;

26आणि लेआची दासी जिल्पा हिचे मुलगे गाद आशेर पदन अरामात झाले.

27याकोब मग ‘किर्याथ अरबा' (म्हणजे ‘हेब्रोन) येथीन मम्रे या ठिकाणी आपला बाप इसहाक याजकडे गेला. येथेच अब्राहाम व इसहाक हे राहिले होते. 28इसहाक एकशे ऐंशी वर्षे जगला. 29आणि दीर्घ आयुष्यानंतर तो अशक्त होऊन मरण पावला. त्याचे मुलगे एसाव व याकोब यांनी त्याला त्याच्या बापाला पुरले होते त्याच जागी पुरले.

एसावाचे वंशज

36 एसाव (म्हणजे ‘अदोम') याची वंशावळ

2एसावाने कनानी मुलींशी लग्ने केली; त्याच्या बायका येणे प्रमाणे– एलोन हित्ती याची मुलगी आदा; सिबोन हिव्वी याचा मुलगा अना, त्याची मुलगी ओहोलीबामा

3आणि इश्माएलाची मुलगी नबायोथाची बहीण बासमथ. 4एसावापासून आदेला झालेल्या मुलाचे नांव अलीपाज व बासमथला झालेल्या मुलाचे नांव रेऊल होते.

5आणि ओहोलीबामेस, यऊश, यालाम व कोरह हे तीन मुलगे होते. हे एसावाचे मुलगे; हे त्याला कनान देशात झाले.

6–8याकोब व एसाव यांच्या कुटुंबांची एवढी वाढ झाली की कनान देश सर्वांना पुरेनासा झाला म्हणून एसाव आपला भाऊ याकोब याजपासून बाजूला निघाला; तो आपल्या बायका, मुले, मुली तसेच सर्व नोकर चाकर, गाईगुरे व इतर जनावरे आणि कनान देशात त्याने मिळवलेली धनसंपत्ती व मालमत्ता हे सर्व घेऊन सेईर या डोंगराळ प्रदेशाकडे गेला.

9एसाव हा अदोमी लोकांचा मुळ पुरुष होय. सेईरच्या डोंगराळ प्रदेशात राहाणाऱ्या एसावाची वंशावळ:

10एसावाच्या मुलांची नांवे–एसाव व आदा यांचा मुलगा अलीपाज आणि एसाव व बासमाथ यांचा मुलगा रेऊल.

11अलीपाजाला पांच मुलगे होते; तेमान, ओमार, सपो, गाताम व कनाज; 12अलीपाज याची तिम्ना नांवाची एक गुलामस्त्री होती; तिम्ना व अलीपाज यांना एक मुलगा झाला; त्याचे नांव अमालेक.

13रेऊलास चार मुलगे होते. त्यांची नांवे–नहाथ, जेरह, शाम्मा व मिज्जा ही एसावाची नातवंडे होती.

बासमथाच्या पोटी झालेल्या रगुवेलाची ही मुले.

14सिबोनाचा मुलगा अना याची मुलगी अहलीबामा ही एसावाची तिसरी बायको होती. यऊश, यालाम व कोरह हे एसाव व अहलीबामा यांचे मुलगे होते.

15एसावाचे मुलगे आपापल्या कुळांचे प्रमुख झाले ते हे–

एसावाचा पहिला मुलगा अलीपाज, त्याचे मुलगे; तेमान, ओमार, सपो, कनाज 16कोरह, गाताम व अमालेख;

हे आपापल्या कुळांचे प्रमुख एसावास त्याची बायको आदा हिच्या पोटी झाले.

17एसावाचा मुलगा रेऊल याचे मुलगे हे–नहाथ, जेरह, शाम्मा व मिज्जा;

हे सर्व कूळप्रमुख एसावास त्याची बायको बासमथ हिच्या पोटीं झाले.

18एसावाची बायको अनाची मुलगी अहलीबामा हिचे मुलगे–यऊश, यालाम व कोरह; हे तिघे जण आपापल्या कुळांचे प्रमुख झाले; 19हे सर्व पुरुष एसावापासून (अदोमपासून) झालेल्या कुळांचे नेते होत.

20एसावापूर्वी अदोममध्ये सेईर नांवाचा एक होरी माणूस होता. त्याचे मुलगे हे– लोटन, शोबाल, सिबोन, 21अना, दीशोन, एसर व दिशान; हे सेईराचे मुलगे होरी वंशातील आपापल्या कुळांचे प्रमुख झाले.

22लोटानाचे मुलगे होते होरी व हेमाम. (तिम्ना ही लोटानाची बहीण होती.) 23शोबालाचे मुलगे अलवान, मानहाथ, एबाल, शपो व ओनाम.

24सिबोनाचे दोन मुलगे होते; अय्या व अना (आपला बाप सिबोन याची गाढवे राखीत असता ज्याला डोंगरात गरम पाण्याचे झरे सांपडले तोच हा अना.) 25अनाचा मुलगा दिशोन व अनाची मुलगी अहलीबामा. 26दीशोनाला चार मुलगे होते;हेमदान, एश्बान, यित्रान व करान.

27एसराला बिल्हान, जावान व अकान हे तीन मुलगे होते.

28दीशानाला ऊस व अरान हे दोन मुलगे होते.

29होरी कुळांचे जे प्रमुख झाले त्यांची नांवे अशी–लोटान, शोबाल, सिबोन, अना, 30दीशोन, एसर व दीशान, यहूदा प्रांताच्या पूर्वे कडील सेईर (अदोम) प्रदेशात राहाणाऱ्या आपापल्या कुळांचे हे प्रमुख झाले. 31इस्राएलने राज्य करण्यापूर्वी अदोमला राजे होते.

32बौराचा मुलगा बेला याने अद्रोमावर राज्य केले; दिन्हाबा नगर ही त्याची राजधानी होती. 33बेला मेल्यावर बस्त्रा येथील जेरहाचा मुलगा योबाब हा त्याच्या जागी राजा झाला. 34योबाब मेल्यावर तेमानी लोकांच्या देशाचा हुशाम याने त्याच्या जागी राज्य केले. 35हुशाम मेल्यावर बदाद याचा मुलगा हदाद याने त्याच्या जागी राज्य केले. (यानेच मवाब देशात मिद्यानांचा पराभव केला) अवीत नगर ही त्याची राजधानी होती. 36हदाद मेल्यावर मास्त्रेका येथील साम्ला याने त्या देशावर राज्य केले. 37साम्ला मेल्यावर फरात (युफ्रेटीस) नदीवर असलेल्या रहोबोथ येथील शौल याने त्या देशावर राज्य केले. 38शौल मेल्यावर अकबोराचा मुलगा बाल–हानान याने त्या देशावर राज्य केले.

39बाल–हानान मेल्यावर हदार याने त्या देशावर राज्य केले. पाऊ हा त्याची राजधानी होती. त्याच्या बायकोचे नांव महेटाबेल होते; ही मे–जाहाबाची मुलगी मात्रेद हिची मुलगी होती.

40–43एसावाच्या वंशातील कुळांप्रमाणे त्या त्या कुळांच्या प्रमुखांची नांवे–तिम्ना, आल्वा, यतेथ, अहलीबामा, एला, पीनोन, कनाज तेमान, मिब्सार, माग्दीएल व ईराम हयातील प्रत्येक कूळ त्या कुळाचे नांव दिलेल्या प्रदेशात राहिले.

स्वप्ने पडणारा योसेफ

37

याकोब कनान देशात वस्ती करून राहिला; येथेच त्याचा बापही राहिला होता. 2याकोबाच्या वंशाचा हा वृत्तान्त आहे.

योसेफ सतरा वर्षांचा उमदा तरुण होता. शेळ्यामेंढ्यांचा सांभाळ करणे हे त्याचे काम होते. आपल्या भावांबरोबर (म्हणजे आपल्या बापाच्या बायका बिल्हा व जिल्पा यांच्या मुलांबरोबर) तो हे काम करीत असे; त्या भावांनी केलेल्या वाईट गोष्टीविषयी त्याने आपल्या बापाला सांगितले. 3इस्राएल (याकोब) सर्व मुलांपेक्षा योसेफावर अधिक प्रीती करीत असे कारण तो त्याचा म्हातारपणाचा मुलगा होता. त्याने योसेफाला एक विशेष सुंदर पायघोळ झगा दिला होता.

4आपला बाप आपल्या इतर भावांपेक्षा योसेफावर अधिक प्रीती करतो हे त्याच्या भावांना दिसले म्हणून ते योसेफाचा द्वेष करु लागले. यासेफाशी चांगल्या रीतीने बोलणे देखील त्यांनी सोडून दिले.

5एकदा योसेफास एक विशेष स्वप्न पडले; नंतर त्याने ते स्वप्न आपल्या भावांना सांगितले; त्यानंतर तर त्याचे भाऊ त्याचा अधिक द्वेष करु लागले.

6योसेफ, म्हणाला, “मला असे स्वप्न पडले. 7आपण सर्वजण शेतात गव्हाच्या पेंढ्या बांधण्याचे काम करीत होतो; तेव्हा माझी पेंढी उठून उभी राहिली आणि तुम्हा सर्वांच्या पेंढ्या तिच्या भोवती गोलाकार उभ्या राहिल्या व त्यांनी माझ्या पेंढीला खाली वाकून नमन केले.” 8हे ऐकून त्याचे भाऊ त्याला म्हणाले, “याचा अर्थ तू आमचा राजा होऊन आमच्यावर राज्य करणार असे तुला वाटते काय?” त्याच्या त्यांच्याविषयीच्या या स्वप्नामुळे तर त्याचे भाऊ आता त्याचा अधिकच द्वेष करु लागले.

9नंतर योसेफाला आणखी एक स्वप्न पडले. तेही त्याने आपल्या भावांना सांगितले. तो म्हणाला, “मला आणखी एक स्वप्न पडले; सूर्य चंद्र व अकरा तारे यांनी मला खाली वाकून नमन केलेले पाहिले.” 10योसेफाने आपल्या बापालाही या स्वप्नाविषयी सांगितले; परंतु त्याच्या बापाने त्याबद्दल टीका करून म्हटले, “असले कसले रे स्वप्न आहे हे? तुझी आई, तुझे भाऊ व मी आम्ही भूमीपर्यंत लवून तुला नमन करु असे तुला वाटते काय?”

11योसेफाचे भाऊ त्याचा हेवा करीतच राहिले; परंतु योसेफाच्या बापाने या गोष्टी संबंधी खूप विचार केला आणि या गोष्टींचा काय अर्थ असावा या विषयी आश्चर्य करीत त्याने ते विचार आपल्या मनात ठेवले.

12एके दिवशी योसेफाचे भाऊ आपल्या बापाची मेंढरे चारावयास शखेम येथे गेले. 13याकोब योसेफाला म्हणाला,

"तुझे भाऊ शखेम येथे आपल्या मेंढाराबरोबर आहेत; तू तेथे जा."

योसेफ म्हणाला, "बर, मी जातो."

14योसेफाचा बाप म्हणाला, "शखेमाला जा; आणि तुझे भाऊ सुखरुप आहेत का?; व माझी मेंढरे ठीक आहेत का ते पाहा व मागे येऊन मला त्यांच्या संबंधी सांग." अशा रीतीने योसेफाच्या बापाने त्याला हेब्रोन दरीतून शखेमास पाठवले.

15शखेमाजवळ योसेफ वाट चुकला; तो शेतात इकडे तिकडे भटकताना एका माणसाला आढळला त्या माणसाने त्याला विचारले, "तू कोणाला शोधत आहेस?"

16योसेफाने उत्तर दिले, "मी माझ्या भावांना शोधत आहे; आपल्या मेंढरांबरोबर ते कोठे आहेत ते आपण मला सांगू शकाल का?"

17तो माणूस म्हणाला, "ते अगोदरच येथून गेले आहेत; आपण दोथानास जाऊ असे त्यांस बोलताना मी ऐकले." म्हणून मग योसेफ आपल्या भावांमागे गेला व ते त्याला दोथानात सांपडले.

योसेफ गुलाम म्हणून विकला जातो

18योसेफाच्या भावांनी योसेफाला दुरुन येताना पाहिले आणि कट करून त्याला ठार मारण्याचे ठरवले. 19ते एकमेकांस म्हणाले, "हा पाहा, एकामागे एक स्वप्ने पडणारा योसेफ इकडे येत आहे. 20आता आपल्याला शक्य आहे तोंवर याला आपण ठार मारुन टाकावे त्याचे शरीर एका कोरड्या खाड्यात फेकून देऊ आणि त्याला कोणाएका हिंस्र पशूने मारून टाकले असे आपल्या बापाला सांगू; मग त्याची स्वप्ने काही कामाची नाहीत हे आपण त्याला दाखवून देऊ."

21परंतु रऊबेनास योसेफाला वाचवावयाला पाहिजे होते; म्हणून रऊबेन म्हणाला, "आपण त्याला ठार मारु नये; 22त्याला काहीही इजा न करता, त्याला आपण एखाद्या खाड्यात टाकून देऊ;" आपल्या भावांच्या हातातून सोडवून योसेफाला वाचवावयाचे व त्याच्या बापाकडे परत पाठवून द्यावयाचे असा रऊबेनाचा बेत होता. 23योसेफ त्याच्या भावाजवळ येऊन पोहोंचला तेव्हा त्यांनी त्याच्यावर हल्ला केला; त्यांनी त्याचा विशेष सुंदर पायघोळ झगा फाडून टाकला. 24नंतर त्यांनी त्याला एका खोल कोरड्या खाड्यात टाकून दिले. 25योसेफ खाड्यात असताना त्याचे भाऊ भाकरी खावयास बसले. त्यांनी वर नजर करून पाहिले तेव्हा त्यांना दुरुन एक उंटांचा तांडा दिसला; ते आपल्या, उंटांवर मसाल्याचे अनेक पदार्थ व वनस्पती इत्यादी भारी किंमतीचे पदार्थ लादून गिलादाहून मिसरकडे चालले होते. 26तेव्हा यहूदा म्हणाला, "आपल्या भावाला ठार मारून आणि त्याचा खून लपवून ठेवून आपल्याला काय फायदा? 27आपण त्याला जर ह्या इश्माएली व्यापाऱ्यांना विकून टाकले तर आपल्याला अधिक लाभ होईल; आणि आपल्या स्वत:च्या भावाला ठार मारल्याचा दोषही आपणावर येणार नाहीं;" इतर भावांना हे म्हणणे पटले. 28ते मिद्यानी व्यापारी जवळ आल्यावर त्या भावांनी योसेफाला खाड्यातून बाहेर काढले व त्या इश्माएली व्यापाऱ्यांस वीस चांदीची नाणी घेऊन विकून टाकले. ते व्यापारी योसेफास मिसर देशास घेऊन गेले.

29इतका वेळपर्यंत रऊबेन आपल्या भावाबरोबर तेथे नव्हता, म्हणून त्यांनी योसेफाला विकून टाकल्याचे त्याला माहीत नव्हते; रऊबेन त्या खाड्याकडे परत गेला तेव्हा त्यात त्याला योसेफ दिसला नाही; तेव्हा त्याला अतिशय दु:ख झाले; अतिशोकामुळे त्याने आपली वस्त्रे फाडली; 30तो शोक करीत आपल्या भावांकडे जाऊन म्हणाला, "बंधूनो, आपला धाकटा भाऊ योसेफ खाड्यात नाही, हो! तर आता मी काय करु!" 31त्या भावांनी एक तरुण बकरा मारून त्याचे रक्त योसेफाच्या सुंदर पायघोळ झग्याला लावले. 32नंतर तो रक्ताने भरलेला झगा आपल्या बापाला दाखवून ते म्हणाले, "आम्हाला हा झगा सांपडला; हा झगा योसेफाचा आहे की काय?"

33त्यांच्या बापाने तो झगा पाहिला आणि तो योसेफाचाच आहे हे ओळखले! तेव्हा त्याचा बाप म्हणाला, "होय! मुलांनो, हा त्याचाच झगा आहे! हिंस्र पशूने त्याला खाऊन टाकले असावे. माझा मुलगा योसेफ याला हिंस्त्र पशूने खाऊन टाकले आहे यात संशय नाही." 34याकोबाला आपल्या मुलाबद्दल अतिशय दु:ख झाले, एवढे की त्याने आपली वस्त्रे फाडली आणि कंबरेस गोणताट गुंडाळले आणि कितीतरी दिवस आपल्या मुलासाठी शोक केला. 35याकोबाच्या सर्व मुलांनी व मुलींनीं त्याचे सांत्त्वन करण्याचा खूप प्रयत्न केला खरा परंतु तो कधीही समाधान पावला नाही; तो म्हणाला, "मी मरेपर्यंत माझ्या मुलासाठी शोक करीत राहीन व अधोलोकात माझ्या मुलाकडे जाईन*." असा त्याच्या बापाने योसेफाकरिता अतिशय शोक केला.

36त्या मिद्यानी व्यापाऱ्यांनी योसेफास मिसर देशात नेऊन पोटीफर नांवाचा फारो राजाचा अधिकारी, गारद्यांचा सरदार होता त्यास विकून टाकले.

यहूदा व तामार

38 त्याच सुमारास यहूदा आपल्या भावांना सोडून अदुलाम नगरातील हीरा नांवाच्या माणसाबरोबर त्याच्या घरी राहावयास गेला. 2तेथे यहूदाला शूवा नांवाच्या एक कनानी माणसाची मुलगी भेटली. तेव्हा यहूदाने तिच्याशी लग्न केले. 3त्या कनानी मुलीला एक मुलगा झाला. त्यांने त्याचे नांव एर ठेवले. 4त्यानंतर तिला आणखी एक मुलगा झाला त्यांनी त्याचे नांव ओनान ठेवले.

मी मरेपर्यंत ... जाईन माझ्या दु:खात मी खाली माझ्या मुलाकडे शेओलमध्ये (मृतांच्या जागी) जाईन.

[5]त्यानंतर तिला शेला नांवाचा आणखी एक मुलगा झाला. तिसरा मुलगा झाला तेव्हा यहूदा कजीब येथे राहात होता.

[6]यहूदाने आपला पहिला मुलगा एर याच्यासाठी बायको म्हणून तामार नांवाच्या स्त्रीची निवड केली. [7]परंतु एर याने बऱ्याच वाईट गोष्टी केल्या मुळे परमेश्वर त्याच्यावर खुश नव्हता म्हणून परमेश्वराने त्याला ठार मारले. [8]मग यहूदा, एर याचा भाऊ ओनान याला, म्हणाला, "तू जाऊन तुझ्या मरण पावलेल्या भावाच्या बायकोपाशी नीज; आणि तू तिचा नवरा असल्याप्रमाणे तिच्याशी वाग जर तुझ्यापासून तिला मुले झाली तर ती तुझ्या भावाची मुले समजली जातील व त्याचा वंश पुढे चालवितील;"*

[9]आपल्या भावाजयीपाशी निजल्यावर ह्या मीलनातून होणारी मुले आपले नांव धारण करून चालणार नाहीत हे ओनानला माहीत होते म्हणून जेव्हा तो त्याच्या भावजयीपाशी निजे तेव्हा तो आपले वीर्य बाहेर जमिनीवर पाडत असे. [10]परंतु त्याच्या ह्या वागण्याचा परमेश्वराला राग आला, म्हणून त्याने ओनानलाही मारून टाकले. [11]मग यहूदा आपली सून तामार हिला म्हणाला, "तू तुझ्या बापाच्या घरी जाऊन तेथे राहा, पण माझा मुलगा शेला लग्नाच्या वयाचा होईपर्यंत लग्न करु नको;" कारण शेलाही आपल्या दोन भावाप्रमाणे मारला जाईल अशी यहूदाला भीती वाटली; म्हणून मग तामार आपल्या बापाच्या घरी जाऊन राहिली.

[12]काही काळानंतर यहूदाची बायको म्हणजे शूवाची मुलगी मरण पावली. तिच्यासाठी शोक करण्याचे दिवस संपल्यानंतर तो अदुल्लाम येथील आपला मित्र हिरा याच्याबरोबर [13]आपल्या मेंढरांची लोकर कातरवून घेण्याकरिता तिम्ना येथे जात होता हे तामारला समजले. [14]तामार नेहमीच आपल्या विधवादशेतील वस्त्रे घालीत असे; तेव्हा तिने आता वेगळी वस्त्रे घातली आणि बुरखा घेऊन आपले तोंड झाकले. नंतर तिम्ना जवळच्या एनाईम गांवाला जाणाऱ्या रस्त्याच्याजवळ ती बसून राहिली. यहूदाचा मुलगा शेला आता लग्न करण्याच्या वयाचा झाला आहे हे तामारला माहीत होते; परंतु त्याच्याशी तिचे लग्न लावून देण्याविषयी यहूदा काहीच योजना करीत नव्हता. [15]यहूदा रस्त्याने चालला होता. त्याने तिला पाहिले परंतु ती एक वेश्या असावी असे त्याला वाटले; (कारण वेश्या जसे आपले तोंड झाकतात तसे तिने आपले तोंड बुरख्याने झाकले होते.) [16]तेव्हा यहूदा तिच्या जवळ जाऊन म्हणाला, "मला तुझ्यापाशी निजू दे." (ती तामार आहे, म्हणजे आपली सून आहे हे यहूदाला माहीत नव्हते.)

ती म्हणाली, "तुम्ही मला त्याबद्दल काय मोबदला द्याल?" [17]यहूदा म्हणाला, "मी तुला माझ्या कळपातून एक चांगला तरणाबांड बकरा पाठवून देईन."

ती म्हणाली, "ठीक आहे, मी मान्य करिते, परंतु तो पाठवून देई पर्यंत प्रथम माझ्याजवळ काय हडप ठेवाल?"

[18]यहूदा म्हणाला, "मी तुला बकरा पाठवून देईन त्यासाठी पुरावा म्हणून तुझ्यापाशी मी काय हडप ठेवावे अशी तुझी इच्छा आहे?"

तामार म्हणाली, "तुम्ही कागदपत्रे, करार वगैरेवर उमटवण्यासाठी व सीलबंद करण्यासाठी जो शिक्का व जी दोरी वापरता ती मला द्या." तेव्हा यहूदाने त्या वस्तू तिला दिल्या. मग तो तिजपाशी जाऊन निजला. आणि त्यामुळे ती गरोदर राहिली. [19]मग घरी गेल्यावर तामारने आपले तोंड झाकण्याचा बुरखा काढून टाकला आणि पुन्हा पहिल्या सारखी विधवेची वस्त्रे घातली.

[20]आपण कबूल केल्याप्रमाणे त्या वेश्येला बकरा देण्यासाठी यहुदाने आपला मित्र हीरा याला एनाईम गांवाला त्या वेश्येकडे पाठवले. त्याचप्रमाणे आपण तिला दिलेल्या, शिक्का, दोरी व काही वस्तू तिजकडून घेऊन येण्यास सांगितले, परंतु हीराला ती वेश्या सांपडली नाही. [21]त्याने एनाईम गांवातील काही लोकांना विचारले, "येथे ह्या रस्त्याच्या बाजूला होती ती वेश्या कोठे आहे?"

तेव्हा लोकांनी उत्तर दिले, "येथे कधीच कोणीही वेश्या नव्हती."

[22]तेव्हा यहूदाचा मित्र त्याच्याकडे परत गेला व म्हणाला, "ती वेश्या मला काही सांपडली नाही, तेथे राहाणारे लोक म्हणाले की तेथे कोणीही वेश्या कधीच नव्हती."

[23]तेव्हा यहूदा म्हणाला, "जाऊ दे, त्या वस्तू तिला ठेवून घेऊ दे. अधिक चौकशी केल्यास लोकांकडून आपलीच नालस्ती होईल आणि लोकांकडून आपले हंसे व्हावे अशी माझी इच्छा नाही. मी कबूल केल्याप्रमाणे तिला बकरा देण्याचा प्रयत्न केला, परंतु ती आपणांस सापडली नाही. झाले एवढे पुरे आहे."

तामार गरोदर राहते

[24]या नंतर जवळ जवळ तीन महिन्यांनी कोणीतरी यहूदाला सांगितले, "तुझ्या सुनेने वेश्येप्रमाणे पापकर्म केले आणि त्या जारकर्मामुळे ती आता गरोदर राहिली आहे."

तेव्हा मग यहूदा रागाने म्हणाला, "तिला खेचून बाहेर काढा व जाळून टाका."

[25]त्याप्रमाणे काही लोक तामारला ठार मारण्याकरिता तिजकडे गेले, परंतु तिने आपल्या सासऱ्यासाठी एक निरोप पाठवला. तामार म्हणाली, "मला गर्भवती करणारा पुरुष ह्या वस्तूंचा मालक आहे. या वस्तूंकडे नीट पाहा; कोणाच्या आहेत या वस्तू? कोणाची आहे ही मोहोर व ही दोरी? कोणाची आहे ही काठी? सांगा;" [26]यहूदाने त्या वस्तू

तू जाऊन … चालवितील कारण त्या काळी इस्राएल लोकात अशी रुढी होती की जर एखादा विवाहित माणूस मूल न होता मरण पावला तर भावापैकी एकाने त्याच्या बायकोशी लग्न करावे आणि जर तिला मुले झाली तर ती मुले त्याच्या मरण पावलेल्या भावाची समजावीत.

ओळखल्या आणि तो म्हणाला, “तिचे बोलणे अगदी बरोबर आहे; माझेच चुकले आहे; मी तिला वचन दिल्याप्रमाणे तिचे माझ्या मुलाशी लग्न लावून दिले नाही.” आणि त्यानंतर मात्र त्याने तिच्याशी पुन्हा कधीच शरीर संबंध केला नाही. 27तामार हिची बाळंत होण्याची वेळ जवळ आली. तिला जुळे होणार असे लोकांना वाटले. 28बाळंत होते वेळी एका बाळाचा हात बाहेर आला. तेव्हा सुईणीने त्याच्या हाताला लाल धागा बांधला व ती म्हणाली, “हा आधी जन्मला;” 29परंतु त्या बाळाने आपला हात आखडून घेतला. त्यानंतर मग दुसरे बाळ प्रथम जन्मले; म्हणून मग ती सुईण म्हणाली, “हं! मग तू प्रथम वाट काढून जन्मलास तर!” म्हणून त्यांनी त्याचे नांव पेरेस (म्हणजे हिब्रू भाषेप्रमाणे ‘वाट काढणारा’) असे ठेवले. 30त्यानंतर हाताला लाल धागा बांधलेले ते दुसरे बाळ जन्मले. त्यांनी त्याचे नांव जेरह (म्हणजे हिब्रू भाषेप्रमाणे तेजस्वी किंवा तेजाने प्रकाशणारा) असे ठेवले.

योसेफ मिसरमध्ये पोटीफरला विकला जातो

39 योसेफाला विकत घेतलेल्या व्यापाऱ्यांनी त्याला मिसरला नेले व फारो राजाचा एक अधिकारी गारद्यांचा म्हणजे संरक्षक दलाचा सरदार पोटीफर यास विकले. 2परंतु परमेश्वराने योसेफाला सहाय्य केले म्हणून तो यशस्वी पुरुष झाला. योसेफ आपला स्वामी मिसरचा रहिवासी पोटीफर याच्याच घरी राहात असे.

3परमेश्वर योसेफा बरोबर आहे आणि म्हणून त्याच्या हर एक कामात तो त्याला यश देतो हे पोटीफरला दिसून आले. 4म्हणून पोटीफर योसेफावर फार खुष होता. त्याने योसेफाला आपल्या घरचा कारभार पाहाण्यात मदत करण्यास सांगितले. 5तेव्हा पोटीफराच्या सर्व कारभाराचा अधिकारी नेमल्यावर परमेश्वराने योसेफामुळे पोटीफराचे घरदार, शेतीबाडी इत्यादी त्याच्या मालकीच्या सर्व मालमत्तेस आशीर्वाद दिला. 6याप्रमाणे पोटीफराने आपल्या घरादाराचा सर्व कारभार योसेफाच्या हवाली केला; म्हणून पोटीफर फक्त पुढ्यात वाढलेले भोजन घेई, त्या पलीकडे कशाचीही जबाबदारी त्याच्यावर नव्हती.

योसेफ पोटीफराच्या बायकोला नकार देतो

योसेफ फार देखणा व बांधेसूद तरुण होता. 7काही काळानंतर पोटीफराच्या बायकोला तो आवडू लागला. एके दिवशी ती त्याला म्हणली, “माझ्याबरोबर नीज”

8परंतु तसे करण्यास योसेफाने तिला नकार दिला. तो म्हणाला, “पाहा, या घराच्या सर्व कारभाराबद्दल माझ्या स्वामीचा माझ्यावर पूर्ण विश्वास आहे आणि तुम्हा खेरीज येथील सर्व गोष्टी त्याने माझ्या ताब्यात देऊन त्यांची सर्व जबाबदारी माझ्यावर सोपवली आहे. 9माझ्या स्वामीने मला या घरात जवळ जवळ त्याच्या समान मोठेपणा दिला आहे; असे असताना अशा उदार स्वामीच्या बायकोपाशी निजणे मला योग्य नाही. ते चुकीचे आहे; ते परमेश्वराच्या विरुद्ध घोर पाप आहे!”

10पोटीफराची बायको दररोज योसफाबरोबर बोलत असे परंतु त्याने तिच्याबरोबर निजण्यास स्पष्ट पणे नकार दिला. 11एके दिवशी योसेफ आपले काही काम करण्याकरिता आतल्या घरात गेला. तो तेथे अगदी एकटाच होता व घरात दुसरे कोणीही नव्हते. 12अशावेळी त्याच्या स्वामीच्या बायकोने त्याचे वस्त्र धरून त्याला म्हटले “तू माझ्यापाशी नीज.” परंतु योसेफ ते वस्त्र तिच्या हातात सोडून आतल्या घरातून बाहेर पळून गेला. 13तेव्हा योसेफ आपले वस्त्र आपल्या हाती सोडून पळून गेला हे तिने पाहिले. खोटे बोलून या घटनेचा अर्थ उलट करायचा असे तिने ठरवले. 14आणि तिने आरडा ओरडा करून बाहेरील माणसांना बोलावले. ती म्हणाली, “पाहा, हा इब्री तरुण गुलाम आमच्या घरच्या माणसांची अब्रू घेण्यासाठी येथे आणून ठेवला आहे. त्याने आत येऊन माझ्यावर बळजबरी करण्याचा प्रयत्न केला. परंतु मी मोठयाने आरडा ओरडा केला; 15त्यामुळे घाबरून हे त्याचे वस्त्र माझ्यापाशी टाकून तो पळून गेला.” 16तेव्हा तिने आपला नवरा, योसेफाचा स्वामी घरी येईपर्यंत ते वस्त्र आपल्याजवळ सांभाळून ठेवले. 17आणि आपला नवरा घरी आल्यावर तिने त्याला तीच गोष्ट सांगितली. ती म्हणाली, “तुम्ही हा जो इब्री तरूण गुलाम घरी आणून ठेवला आहे त्याने माझ्यावर बळजबरी करण्याचा प्रयत्न केला. 18परंतु तो माझ्याजवळ आल्यावर मी आरडा ओरडा केला म्हणून तो घाबरून आपले वस्त्र टाकून पळून गेला;”

योसेफ तुरुंगात टाकला जातो

19आपल्या बायकोचे बोलणे ऐकल्यावर योसेफाच्या स्वामीचा राग खूप भडकला. 20राजाच्या शत्रूंना डांबण्यासाठी एक तुरुंग होता. तेव्हा पोटीफराने योसेफाला त्या तुरुंगात टाकले. योसेफ त्या तुरुंगात राहिला.

21परंतु परमेश्वर योसेफाबरोबर होता; आणि योसेफावर परमेश्वराची दया सतत राहिली; काही काळानंतर तुरुंगाच्या अधिकाऱ्यास योसेफ आवडू लागला. 22त्या अधिकाऱ्याने तुरुंगातील सर्व कैद्यांना योसेफाच्या स्वाधीन केले योसेफ; त्यांचा प्रमुख होता तरी पण तोही त्यांच्या सारखेच काम करी. 23तुरुंगाच्या अधिकाऱ्याने तुरुंगातील सर्व गोष्टींसाठी योसेफावर विश्वास ठेवला; परमेश्वर योसेफाबरोबर होता म्हणून हे सर्व काही झाले. योसेफ जे काही करी त्यात परमेश्वर त्याला यश देई.

योसेफ दोन स्वप्नांचा अर्थ सांगतो

40 काही दिवसानंतर फारोच्या नोकराकडून काही अपराध घडला. हे नोकर म्हणजे एक आचारी व दुसरा प्यालेबरदार हे होते. 2म्हणून फारो राजा त्यांच्यावर रागावला. 3तेव्हा फारोने त्यांना योसेफ ज्या तुरुंगात होता

त्यातच डांबून टाकले. फारोच्या गारदयांचा सरदार पोटीफर हा त्या तुरुंगाचा मुख्य अधिकारी होता. 4त्या सरदाराने त्या दोघाही अपराध्यांना योसेफाच्या ताब्यात देऊन त्यांच्यावर लक्ष ठेवण्यास सांगितले. ते दोघे काही काळपर्यंत तुरुंगात अटकेत राहिले. 5एके रात्री त्या दोघांही अपराध्यांना एकेक स्वप्न पडले, आणि प्रत्येकाच्या स्वप्नाचा विशेष अर्थ होता. 6दुसऱ्या दिवशी सकाळी योसेफ त्यांच्याकडे गेला तेव्हा ते त्याला दु:खी व चिंतेत असलेले दिसले. 7तेव्हा योसेफाने त्यांना विचारले, “तुम्ही आज एवढे काळजीत का दिसता?”

8त्या दोघांनी उत्तर दिले, “आम्हा दोघांना रात्री एक एक स्वप्न पडले; परंतु त्यांचा अर्थ आम्हाला समजत नाही; त्यांचा अर्थ सांगणारा किंवा उलगडा करणारा कोणी नाही.” योसेफ त्यांना म्हणाला, “एकच म्हणजे केवळ देवच स्वप्नांचा अर्थ सांगू शकतो किंवा उलगडा करु शकतो; म्हणून मी तुम्हाला विनंती करतो की तुम्ही मला तुमची स्वप्ने सांगा.”

प्यालेबरदाराचे स्वप्न

9तेव्हा प्यालेबरदाराने योसेफाला आपले स्वप्न सांगितले. तो म्हणाला, “मी माझ्या स्वप्नात एक द्राक्षवेल पाहिला. 10त्याला तीन फाटे होते. त्या फाटयांना फुले आली व नंतर त्यातून द्राक्षे तयार झाली असे मी पाहिले. 11मी फारो राजाचा मद्याचा प्याला धरून उभा होतो; तेव्हा मी ती द्राक्षे घेऊन त्या प्यालात पिळली; आणि मग द्राक्षारसाचा तो प्याला मी फारोच्या हातात दिला.”

12नंतर योसेफ म्हणाला, “ह्या तुझ्या स्वप्नाचा अर्थ मी तुला उलगडून सांगतो; ते तीन फाटे म्हणजे तीन दिवस. 13हे तीन दिवस संपण्यापूर्वी फारो राजा तुझ्या अपराधाची तुला क्षमा करील व तुला पुन्हा तुझ्या पूर्वीच्या कामावर परत घेईल. तू आतापर्यंत फारोचे जे काम करीत होतास तेच काम तू करशील. 14परंतु तुला तुरुंगातून सोडल्यावर माझी आठवण कर, व माझ्यावर कृपा करून मला मदत कर. माझ्या संबंधी फारोला सांग म्हणजे मग मी ह्या तुरुंगातून सुटेन. 15मला माझ्या घरातून व माझ्या मायदेशातून म्हणजे माझ्या इब्री लोकांच्या देशातून येथे बळजबरीने आणले गेले; वास्तविक मला येथे तुरुंगात अटकेत राहाण्याची शिक्षा मिळावी असा मी कोणाचा काहीच अपराध केला नाही.”

आचाऱ्याला पडलेले स्वप्न

16आचाऱ्याने पाहिले की दुसऱ्या बंदीवान सेवकाचे स्वप्न चांगले आहे; म्हणून तो योसेफाला म्हणाला, “मला ही एक स्वप्न पडले, ते असे; माझ्या डोक्यावर रोट्यांच्या तीन टोपल्या होत्या. 17सगळ्यात वरच्या टोपलीत फारो राजासाठी सर्व प्रकारची पक्वाने होती; परंतु त्या पक्वान्नातील पदार्थ पक्षी खात होते.”

18योसेफाने उत्तर दिले, “तुझ्या स्वप्नाचा अर्थ मी उलडून सांगतो त्या तीन टोपल्या म्हणजे तीन दिवस. 19तीन दिवस संपण्याच्या आत फारो राजा तुला या बंदीवासातून सोडवील आणि तुझे शीर उडवून टाकील व तुझे धड झाडाला टांगील; आणि पक्षी तुझ्या धडाचे मांस तोडून खातील.”

योसेफाचा विसर पडतो

20तीन दिवसानंतर फारो राजाचा वाढदिवस होता. तेव्हा त्याने आपल्या सर्व सेवक वर्गाला एक मेजवानी दिली; त्यावेळी त्याने त्या आचाऱ्याला व प्यालेबरदाराला तुरुंगातून सोडले. 21फारोने प्यालेबरदाराची सुटका केली व त्याला पुन्हा पूर्वीप्रमाणे त्याच्या कामावर ठेवले; आणि प्यालेबरदाराने मद्याचा प्याला फारो राजाच्या हातात दिला. 22परंतु फारोने आचाऱ्याला फाशी दिले.; तेव्हा जे होईल असे योसेफाने सांगितले होते ते थेट तसेच घडून आले. 23परंतु त्या प्यालेबरदाराने योसेफाला मदत करण्याची आठवण ठेवली नाही; फारोजवळ योसेफासंबंधी तो काहीच बोलला नाही. अशा रीतीने त्या प्यालेबरदाराला योसेफाविषयी विसर पडला.

फारो राजाला पडलेली स्वप्ने

41 दोन वर्षानंतर फारो राजाला स्वप्न पडले;ते असे की तो नाईल नदीच्या काठी उभा राहिला होता. 2तेव्हा त्याने सात गाई नाईल नदीतून बाहेर येताना पाहिल्या. त्या धुष्टपुष्ट व सुंदर होत्या. त्या तेथे उभ्या राहून गवत खात होत्या. 3त्यानंतर आणखी सात रोड व कुरुप गाई नदीतून बाहेर आल्या व त्या सात धष्टपुष्ट व सुंदर गाईच्या बाजूला उभ्या राहिल्या. 4आणि त्या सात दुबळ्या व कुरुप गाईनी त्या सात सुंदर व धष्टपुष्ठ गाईना खाऊन टाकले. त्या नंतर फारो राजा जागा झाला.

5मग फारो राजा पुन्हा झोपल्यावर त्याला दुसऱ्यांदा स्वप्न पडले; त्यात त्याने पाहिले की एकाच ताटाला सात भरदार कणसे आली. 6त्या नंतर त्या ताटाला सात खुरटलेली व करपलेली अशी सात कणसे आली. 7नंतर त्या सात खुरटलेल्या व करपलेल्या कणसांनी ती सात चांगली व टपोऱ्या दाण्यांची भरदार कणसे गिळून टाकली; तेव्हा फारो पुन्हा जागा झाला आणि ते तर स्वप्न असल्याचे त्याला समजले.

8दुसऱ्या दिवशी सकाळ झाल्यावर फारो राजा त्या स्वप्नामुळे चिंतेत पडून बेचैन झाला व त्याने पंडितांना बोलावले; फारोने आपली स्वप्ने त्यांना सांगितली; परंतु त्यांतील कोणालाच त्या स्वप्नांच अर्थ सांगता आला नाही किंवा त्याचा उलगडा करता आला नाही.

प्यालेबरदार योसेफाविषयी फारोला सांगतो

9तेव्हा प्यालेबरदाराला योसेफाची आठवण आली. तो फारोस म्हणाला, “माझ्या बाबतीत जे घडले त्याची मला

आठवण येत आहे; 10आपण माझ्यावर व आचाऱ्यावर
संतापला होता आणि आपण आम्हांस तुरुंगात टाकले
होते. 11तेव्हा तुरुंगात असताना एकाच रात्री आम्हा दोघांना
स्वप्ने पडली. प्रत्येक स्वप्नाचा अर्थ वेगळा होता.
12तेथे कोणी इब्री तरुण आमच्या बरोबर कैदेत होता.
तो गारद्यांच्या सरदाराचा दास होता. त्याला आम्ही आमची
स्वप्ने सांगितली त्याने त्यांचे स्पष्टीकरण केले आणि
त्याने आमच्या स्वप्नांचा अर्थ सांगितला व उलगडा केला.
13आणि त्याने सांगितलेला अर्थ खरा ठरला. तो म्हणाला
की माझी सुटका होईल व मला पूर्वीप्रमाणे माझ्या कामावर
पुन्हा घेतले जाईल आणि अगदी त्याप्रमाणे खरेच घडून
आले; आणि तो म्हणाला की आचारी मरेल आणि त्याप्रमाणे
तेही खरे झाले.”

योसेफाला स्वप्नांचा अर्थ सांगण्यास बोलावले जाते

14मग फारोने योसेफाला तुरुंगातून आणण्यास बोलावणे
पाठवले. तेव्हा गारद्यांनी योसेफाला ताबडतोब तुरुंगातून
बाहेर आणले. योसेफ दाढी करून व स्वच्छ कपडे बदलून
फारोपुढे येऊन उभा राहिला. 15मग फारो योसेफास
म्हणाला, “मला स्वप्न पडले आहे, परंतु त्याचा अर्थ
सांगणारा कोणी नाही. मी तुझ्याविषयी ऐकले की जो
कोणी तुला स्वप्न सांगतो तेव्हा तू लगेच स्वप्नांचा अर्थ
सांगतोस.”

16योसेफ म्हणाला, “मी माझ्या कौशल्याने किंवा
हुशारीने स्वप्नांचा अर्थ सांगतो असे नाही, तर केवळ
देवालाच हे सामर्थ्य आहे आणि तो देवच फारोच्या स्वप्नांचा
अर्थ सांगेल.”

17मग फारो योसेफाला म्हणाला, “स्वप्नामध्ये मी नाईल
नदीच्या काठी उभा होतो. 18तेव्हा नदीतून सात धष्टपुष्ट
व सुंदर गाई बाहेर आल्या व गवत खाऊ लागल्या असे
मी पाहिले. 19त्यानंतर सात रोड व कुरुप गाई नदीतून
बाहेर येताना मी पाहिल्या. त्यांच्या सारख्या दुबळ्या व
कुरुप गाई मी सबंध मिसर देशात कधीच पाहिल्या नव्हत्या.
20त्या रोड व कुरुप गाईनी आधीच्या धष्टपुष्ट व सुंदर
गाई गिळून टाकल्या. 21तरीही त्या रोड व कुरुपच राहिल्या,
त्यांच्याकडे पाहिल्यावर त्यांनी त्या सात गाई गिळून टाकल्या
असे वाटत नव्हते; त्या पूर्वी इतक्याच अशक्त व रोड
दिसत होत्या मग मी जागा झालो.

22“त्यानंतर दुसऱ्या स्वप्नात एकाच ताटाला सात चांगली
भरदार व टपोऱ्या दाण्यांची भरगच्च कणसे आली, 23मग
त्यांच्या मागून त्या ताटाला आणखी दुसरी करपटलेली,
कुरुप व गरम वाऱ्याच्या झळयामुळे करपलेली सात
कणसे आली. 24व त्यांनी ती चांगली सात कणसे गिळून
टाकली.

“ही माझी स्वप्ने मी माझ्या जादुगारांना, ज्योतिष्यांना व
पंडितांना सांगितली; परंतु त्यांचा अर्थ कोणालाही सांगता
आला नाही; तेव्हा त्यांचा अर्थ काय आहे?”

योसेफ स्वप्नांचा अर्थ सांगतो

25मग योसेफ फारोला म्हणाला, “महाराज, ह्या दोन्हीही
स्वप्नांचा अर्थ एकसारखाच आहे; लवकरच काय होणार
आहे हे देव आपणास सांगत आहे; 26त्या सात चांगल्या
गाई आणि ती सात चांगली कणसे म्हणजे सात चांगली
वर्षे. दोन्हीही स्वप्ने सारखीच आहेत; 27त्या दुसऱ्या सात
रोड गाई व ती सात रोड कणसे म्हणजे अवघ्या देशावर
येणाऱ्या दुष्काळाची सात वर्षे. ती सात वर्षे चांगल्या सात
वर्षांनंतर येतील. 28लवकरच काय घडणार आहे हे देवाने
आपणास दाखवले आहे. मी संगितल्याप्रमाणेच हे घडून
येईल. 29सात वर्षांच्या सुबत्तेच्या काळात चांगले व भरपूर
पीक येईल व मिसर देशभर भरपूर खावयास असेल.

30परंतु सुकाळाच्या सात वर्षांनंतर सर्व देशभर
दुष्काळाची अशी सात वर्षे येतील की त्यामुळे मिसर
देशभर पिकलेले धान्य विसरले जाईल; आणि हा दुष्काळ
देशाचा नाश करील. 31आणि भरपूर धान्य असतानाचे
दिवस कसे होते याचा लोकांना विसर पडेल.

32“तेव्हा फारो महाराज, एकाच गोष्टीविषयी आपणाला
दोन स्वप्ने पडली ते यासाठी की देव हे सर्व लवकरच व
नक्की घडवून आणील, हे आपणास दाखवावे. 33तेव्हा,
फारो महाराज, आपण एखाद्या चतुर व शहाण्या पुरुषाची
निवड करून त्याला सर्व मिसर देशावर प्रशासक म्हणून
नेमावे; 34त्या नंतर शेतकऱ्याकडून धान्य गोळा
करण्यासाठी इतर अधिकारी निवडावेत; येत्या सात वर्षांच्या
सुकाळात प्रत्येकाने आपल्या धान्याच्या उत्पन्नाचा पांचवा
हिस्सा सरकारला द्यावा. 35अशा रीतीने ही माणसे
सुकाळाच्या सात वर्षांत पुष्कळ अन्न गोळा करतील आणि
गरज पडेपर्यंत नगरात साठवून ठेवतील अशा प्रकारे,
फारो, हे अन्न तुझ्या नियंत्रणात राहील. 36येणाऱ्या
दुष्काळातील सात वर्षांच्या काळात त्या धान्याचा उपयोग
होईल. तेव्हा मग दुष्काळाच्या सात वर्षात मिसरचा नाश
होणार नाही.”

37फारो राजाला ही कल्पना फार चांगली वाटली व
पटली; तसेच त्याच्या सर्व सेवकांनी एकमताने तिला संमती
दिली. 38फारोने म्हटले, “योसेफापेक्षा अधिक चांगला व
योग्य, दुसरा कोणी पुरुष सापडेल काय? देवाचा आत्मा
त्याच्यात असल्यामुळे त्याला शहाणपण येते!”

39तेव्हा फारो योसेफास म्हणाला, “देवाने तुला या सर्व
गोष्टी दाखवल्या आहेत, म्हणून तुझ्यासारखा चतुर व
शहाणा दुसरा कोणी नाही. 40म्हणून मी तुला या देशाचा
(मिसरचा) अधिपती म्हणजे सर्वात उच्च अधिकारी म्हणून
नेमतो. सर्व लोक तुझ्या सर्व आज्ञा पाळितील; या देशात
केवळ राजासना पुरता म्हणजे नामधारी राजा म्हणून
काय तो मी एक तुझ्यापेक्षा मोठा असेन.”

41मग फारो योसेफास म्हणाला, “मी तुला आता अवघ्या
मिसर देशाचा प्रशासक म्हणून नेमितो.” 42मग फारोने
राजमुद्रा असलेली आपल्या बोटातील अंगठी योसेफाच्या

बोटात घातली; तलम तागाच्या वस्त्राचा पोशाख त्याला घातला आणि त्याच्या गळ्यात एक सोन्याची साखळी घातली. 43नंतर फारोने योसेफाला संचलनातील दुसऱ्या रथात बसण्यास सांगितले; खास नेमलेले गारदी पुढे चालले होते; ते ललकारुन जाहीरपणे सांगत होते, "लोक हो! आपल्या देशाचा प्रशासक योसेफ, याला लवून मुजरा करा."

अशी रीतीने योसेफाला मिसर देशाचा प्रशासक (प्रमुख अधिकारी) नेमले. 44फारो योसेफाला म्हणाला, "मी मिसरचा राजा आहे खरा, परंतु तुझ्या हुकुमाशिवाय कोणी आपला हात किंवा पाय हलवू शकणार नाहीं."

45फारोने योसेफाला सापनाथ-पानेह असे दुसरे नांव दिले. फारोने ओन शहराचा याजक पोटीफरा याची मुलगी आसनथ ही योसेफाला बायको करून दिली. अशा रीतीने योसेफ सर्व मिसर देशावर प्रशासक झाला. 46योसेफ मिसर देशाचा राजा फारो याची सेवा करु लागला तेव्हा तो अवघा तीस वर्षांचा होता; योसेफाने मिसर देशभर दौरा करून देशाची पाहणी केली. 47सुकाळाच्या सात वर्षात सर्व देशभर भरपूर पीक आले. 48योसेफाने सुकाळाच्या सात वर्षात अन्न गोळा करून त्या त्या शेतातले धान्य जवळच्याच नगरोनगरी साठवून ठेवले. 49योसेफाने जणू काय समुद्राच्या वाळू इतके धान्य गोळा करून साठवून ठेवले; ते इतके होते की त्याचे मोजमाप करता येत नव्हते.

50योसेफाची बायको ही ओन नगराचा याजक पोटीफरा याची मुलगी होती. दुष्काळाच्या सात वर्षांपैकी पहिले वर्ष येण्याअगोदर योसेफ व आसनथ यांना दोन मुलगे झाले. 51पहिल्या मुलाचे नांव मनश्शे होते; योसेफाने त्याला हे नांव दिले कारण तो म्हणाला, "देवाने मला झालेला त्रास व माझ्यावर झालेला अन्याय, तसेच माझ्या घराकडील सर्व काही यांचा मला विसर पडू दिला." 52योसेफाने दुसऱ्या मुलाचे नांव एफ्राईम असे ठेवले कारण तो म्हणाला, "माझ्यावर संकटे आली परंतु देवाने मला सर्वबाबतीत सफल केले."

दुष्काळ पडण्यास सुरवात होते

53सात वर्षांपर्यंत मिसरमध्ये भरपूर अन्न होते पण ती वर्षे संपली. 54परंतु सात वर्षानंतर अगदी योसेफाने सांगितल्याप्रमाणे दुष्काळ पडण्यास सुरुवात झाली; तेव्हा कोणत्याच देशात कोठेही कसलेच पीक आले नाही; आणि लोकांना खावयास धान्य मिळेना; परंतु मिसरमध्ये मात्र योसेफाने धान्य साठवल्यामुळे लोकांपाशी खावयास भरपूर अन्न होते. 55दुष्काळ पडण्यास सुरुवात झाली, तेव्हा लोकांनी धान्यासाठी फारोकडे ओरड केली; तेव्हा फारो मिसरच्या लोकांना म्हणाला, "योसेफाला विचारा व तो सांगले ते करा."

56तेव्हा चोहीकडे दुष्काळ पडल्यावर योसेफाने मिसरच्या लोकांना धान्य भांडारातून धान्य विकत दिले. मिसरमध्ये फार वाईट प्रकारचा दुष्काळ पडला होत. 57मिसरच्या सभोवतालच्या देशातून लोक धान्य विकत घेण्यासाठी योसेफाकडे येऊ लागले कारण त्यावेळी जगाच्या त्या भागात दुष्काळ पडला होता.

स्वप्ने खरी होतात

42 या सुमारास कनानमध्ये ही दुष्काळ पडला होता परंतु मिसरमध्ये धान्य असल्याचे याकोबाला समजले. तेव्हा याकोब आपल्या मुलांना म्हणाला, "आपण येथे काही न करता स्वस्थ का बसलो आहो. 2मिसर देशात धान्य मिळते असे मी ऐकले आहे. तुम्ही जाऊन आपणासाठी धान्य विकत आणा म्हणजे आपण जगू, मरणार नाही."

3तेव्हा योसेफाचे दहा भाऊ धान्य विकत घेण्यासाठी मिसरला गेले. 4याकोबाने, योसेफाचा सख्खा भाऊ बन्यामीन याला त्याच्या भावाबरोबर पाठवले नाही; कारण योसेफाप्रमाणे बन्यामीनावरही काही वाईट प्रसंग ओढवेल अशी त्याला भीती वाटली. 5कनान देशात फारच तीव्र दुष्काळ पडला होता, म्हणून कनानातून पुष्कळ लोक धान्य विकत घ्यावयास मिसरला गेले त्या लोकांत इस्राएलाचे मुलगेही होते.

6त्या वेळी योसेफ मिसरचा प्रशासक म्हणजे प्रमुख अधिकारी होता. बाहेरच्या देशातून धान्य विकत घ्यावयास मिसरमध्ये येणाऱ्या लोकांना धान्य विकण्याचा अधिकार केवळ योसेफालाच होता; म्हणून योसेफाचे भाऊ त्याजकडे आले आणि त्यांनी त्याला लवून नमन केले. 7योसेफाने आपल्या भावांना पाहिल्याबरोबर ओळखले परंतु ते कोण आहेत हे माहीत नसल्यासारखे दाखवून तो त्यांच्याशी कठोरपणाने बोलला त्याने त्यांना विचारले, "तुम्ही कोठून आला?"

त्याच्या भावांनी उत्तर दिले, "महाराज, आम्ही कनान देशातून धान्य विकत घेण्यासाठी आलो आहो."

8योसेफाने आपल्या भावांना ओळखले परंतु त्यांनी त्याला ओळखले नाही. 9आणि मग योसेफाला आपल्या भावांविषयी पडलेली स्वप्ने आठवली.

योसेफ आपल्या भावांना हेर ठरवतो

योसेफ आपल्या भावांना म्हणाला, "तुम्ही हेर आहात! तुम्ही धान्य खरेदी करण्यास नव्हे तर आमच्या देशाचा कमजोरपणा हेरण्यास आला आहात."

10परंतु त्याचे भाऊ म्हणाले, "नाही नाही, महाराज! आम्ही आपले दास खरोखर केवळ धान्य विकत घ्यावयास आलो आहोत. 11आम्ही सर्व भाऊ एका पुरुषाचे मुलगे आहोत. आम्ही प्रमाणिक म्हणजे खरेपणाने बोलणारे व चालणारे सरळ माणसे आहोत. आम्ही खरेच धान्य खरेदी करण्यास आलो आहोत."

[12]नंतर योसेफ त्यांना म्हणाला, "नाही, तुम्ही आमचा कमकुवतपणा पाहण्यास आलेले हेर आहात."

[13]परंतु ते भाऊ म्हणाले, "नाही नाही महाराज! आम्ही सर्व भाऊच आहोत. आमच्या कुटुंबातील आम्ही एका बापाचे बारा मुलगे आहोत. आमचा सर्वात धाकटा भाऊ घरी बापाजवळ आहे. आणि आमचा दुसरा एक भाऊ फार पूर्वी मरण पावला. कनान देशातले आम्ही सर्व आपल्या दासासमान आहोत."

[14]परंतु योसेफ त्यांना म्हणाला, "नाही, माझे म्हणणे अगदी बरोबर आहे. तुम्ही हेरच आहात; [15]परंतु तुम्ही खरे बोलत आहा हे पटवून देण्याची मी तुम्हाला एक संधी देतो; फारोची शपथ! मी वचन देतो की तुमचा धाकटा भाऊ येथे येईपर्यंत तुम्हाला येथून जाता येणार नाही. [16]तेव्हा तुम्हातील एकाने मागे घरी जाऊन तुमच्या धाकट्या भावाला येथे घेऊन यावे, आणि तो पर्यंत तुम्ही इतरांनी येथे तुरुंगात राहावे; मग तुम्ही कितपत खरे बोलता हे आम्हास कळेल. परंतु माझी खात्री आहे की तुम्ही हेरच आहात." [17]मग योसेफाने त्या सर्वांना तीन दिवस तुरुंगात अटकेत ठेवले.

शिमोनास ओलीस ठेवले जाते

[18]तीन दिवसानंतर योसेफ त्यांना म्हणाला, "मी देवभिरू माणूस आहे. म्हणून मी सांगतो तसेच करा, म्हणजे तुमच्या धाकट्या भावाला येथे आणून तुमचा खरेपणा पटवून द्या; मग मी तुम्हाला वाचवू शकेन. [19]तुम्ही जर खरेच प्रामाणिक असाल तर मग तुम्हातील एका भावास येथे तुरुंगात ओलीस ठेवा व बाकीचे तुम्ही तुमच्या घरच्या माणसांकरिता धान्य घेऊन जा. [20]मग तुमच्या धाकट्या भावास येथे माझ्याकडे घेऊन या. यावरुन तुम्ही माझ्याशी खरे बोलता किंवा नाही याची मला खात्री पटेल." आणि तुम्हाला मरावे लागणार नाही."

तेव्हा तसे करण्यास ते भाऊ कबूल झाले. [21]ते एकमेकांस म्हणाले, "आपला धाकटा भाऊ योसेफ याच्याशी आपण वाईट रीतीने वागलो त्याचा बदला म्हणून आपणास ही शिक्षा होत आहे. त्याने त्याला सोडून द्यावे व त्याचा जीव वाचवावा म्हणून काकुळतीने रडून आपणास विनंती केली परंतु आपण त्याचे ऐकले नाही म्हणून आता आपणास हे भोगावे लागत आहे."

[22]मग रऊबेन त्यांना म्हणाला, "मी तुम्हाला सांगितले की त्या लहान भावाच्या जीवाला, वाईट रीतीने वागून काही अपाय करु नका; परंतु तुम्ही ते ऐकले नाही म्हणून आता त्याच्या मृत्यूबद्दल आपण ही शिक्षा भोगीत आहोत." [23]योसेफ दुभाष्यातर्फे आपल्या भावांशी बोलत असल्यामुळे, योसेफाला आपल्या भाषेतील बोलणे कळत असेल असे त्यांना वाटले नाही. परंतु त्यांचे सर्व बोलणे योसेफाला समजले; त्यामुळे त्याला फार दु:ख झाले व
[24]म्हणून तो त्यांच्यापासून बाजूला जाऊन रडला थोड्या वेळाने तो परत त्यांच्याकडे आला. आणि त्यांच्याशी बोलला इतर भाऊ पाहात असताना त्याने एका भावाला शिमोनला त्यांच्यातून काढून घेतले आणि बांधले. [25]मग आपल्या भावांच्या पोत्यात धान्य भरण्यास तसेच त्या धान्याबद्दल त्याच्या भावांनी दिलेला परंतु योसेफाने न घेतलेला पैसा गुपचूप ज्याच्या त्याच्या पोत्यात भरण्यास व त्यांच्या परतीच्या प्रवासात वाटेत खाण्यासाठी अन्नसामग्री देण्यास योसेफाने आपल्या काही सेवकांना सांगितले.

[26]तेव्हा त्या भावांनी ते धान्य आपापल्या गाढवावर लादले व तेथून ते माघारी जाण्यास निघाले. [27]ते भाऊ रात्रीच्या मुक्कामासाठी एका ठिकाणी थांबले. तेव्हा त्यांच्यापैकी एकाने त्याच्या गाढवाला थोडेसे धान्य देण्यासाठी आपली गोणी उघडली तेव्हा त्याने धान्यासाठी दिलेले पैसे त्याला त्या गोणीत आढळले. [28]तेव्हा तो आपल्या इतर भावांना म्हणाला, "पाहा! धान्यासाठी मी दिलेले हे पैसे कोणीतरी पुन्हा माझ्या गोणीत ठेवले आहेत!" तेव्हा ते भाऊ अतिशय घाबरले, ते एकमेकांस म्हणाले, "देव आपल्याला काय करत आहे."

ते भाऊ याकोबाला हकीकत सांगतात

[29]ते भाऊ कनान देशास आपला बाप याकोब याजकडे गेले आणि त्यांनी घडलेल्या सर्व गोष्टी त्याला सांगितल्या.
[30]ते म्हणाले, "त्या देशाचा (मिसरचा) अधिपति म्हणजे प्रमुख अधिकारी आमच्याशी कठोरपणाने बोलला आम्ही हेर आहोत असे त्याला वाटले; [31]परंतु आम्ही हेर नसून प्रामाणिक म्हणजे खरेपणाने वागणारे सरळ माणसे आहोत असे त्याला सांगितले. [32]आम्ही त्याला सांगितले की आम्ही बारा भाऊ एका माणसाचे मुलगे आहोत आमचा एक भाऊ वारला तसेच आमचा सर्वात धाकटा भाऊ कनान देशात आजपर्यंत आमच्या बापाजवळच असतो असेही सांगितले.

[33]"तेव्हा त्या देशाचा प्रशासक म्हणजे प्रमुख अधिकारी आम्हाला म्हणाला, 'तुम्ही प्रामाणिक व साळसूद लोक आहात हे पटवून देण्याचा एक मार्ग आहे; तो असा की तुम्ही तुम्हातील एका भावास येथे ओलीस माझ्यापाशी ठेवा; तुम्ही इतरजण तुमच्या कुटुंबातील माणसाकरिता धान्य घेऊन जा. [34]आणि नंतर तुम्ही तुमच्या धाकट्या भावाला येथे माझ्याकडे घेऊन या; मग तुम्ही खरेच प्रामाणिक व साळसूद माणसे आहात हे मला पटेल; नाही तर मग तुम्ही तुमच्या सेनापतीच्या हुकुमाने आमचा नाश करावयास आला आहात असे मी समजेन; तुम्ही जर खरे बोलत असाल तर मग मी तुमचा भाऊ परत तुमच्या हवाली करीन आणि मग तुम्हाला आपणाकरिता आमच्या देशातून धान्य विकत घेण्यासाठी ये जा करण्याची परवानगी असेल.'"

[35]मग ते भाऊ आपापल्या पोत्यातून धान्य काढावयास गेले; तेव्हा प्रत्येकाच्या पोत्यात पैशाची पिशवी मिळाली.

त्या पैशाच्या पिशव्या पाहून ते भाऊ व त्यांचा बाप हे अतिशय घाबरले.

36याकोब त्यांना म्हणाला, “मी माझ्या सर्व मुलांना मुकावे अशी तुमची इच्छा आहे काय? योसेफ गेला; शिमोनही गेला; आणि आता बन्यामीनालाही माझ्यापासून घेऊन जाण्याची तुमची इच्छा आहे!”

37मग रऊबेन आपल्या बापास म्हणाला, “बाबा, मी जर बन्यामीनाला मागे आणले नाही तर माझे दोन मुलगे तुम्ही मारुन टाका; बाबा, माझ्यावर विश्वास ठेवा! मी खरोखर बन्यामीनाला मागे तुमच्याकडे घेऊन येईन!”

38परंतु याकोब म्हणाला, “मी बन्यामीनाला तुमच्याबरोबर पाठविणार नाही; त्याचा भाऊ मरण पावला आणि आता माझी बायको राहेल हिचा एवढा एकच मुलगा राहिला आहे. मिसरच्या फेरीत त्याला काही अपाय झाला तर त्यामुळे मला मरण येईल; आणि अतिशय दु:खी म्हातारा माणूस म्हणून तुम्ही मला कबरेत पाठवाल.”

याकोब बन्यामीनाला मिसरला देण्यास कबूल होतो

43 त्याकाळी कनान देशात फारच तीव्र दुष्काळ पडला होता. 2याकोबाच्या मुलांनी मिसरहून आणलेले सगळे धान्य घरातील माणसांनी खाऊन संपल्यावर याकोब आपल्या मुलांना म्हणाला, “तुम्ही पुन्हा मिसरला जा व आपल्याला खाण्यासाठी आणखी धान्य विकत आणा.”

3परंतु यहूदा याकोबास म्हणाला, “त्या देशाच्या प्रमुख अधिकाऱ्याने आम्हाला ताकीद दिली; तो म्हणाला, ‘तुम्ही जर तुमच्या धाकटया भावाला तुमच्या बरोबर माझ्याकडे आणले नाही तर मी तुमच्याशी बोलणार देखील नाहीं.’ 4तेव्हा तुम्ही बन्यामीनाला आमच्याबरोबर पाठवत असाल तरच आम्ही जाऊन धान्य आणू. 5पण तुम्ही बन्यामीनाला पाठवणार नाही तर मग आम्ही धान्य आणावयास जाणार नाही. तुमच्या धाकटया भावाशिवाय तुम्ही परत मागे येऊ नका असे त्या आधिकाऱ्याने आम्हास बजावून सांगितले आहे.”

6इस्राएल (याकोब) म्हणाला, “पण तुम्हाला आणखी एक भाऊ आहे असे त्या प्रमुख अधिकाऱ्याला तुम्ही का सांगितले? आणि त्यामुळे तुम्ही मला पेचात का पाडले?”

7त्या भावांनी उत्तर दिले, “त्या प्रमुख अधिकाऱ्याने आम्हा सर्वांविषयी काळजी व चिंता दाखवून मोठया प्रेमाने व कळकळीने आपल्या घरच्या सर्वांविषयी विचारपूस केली, कारण त्याला आपल्या घरच्या सर्वांविषयी माहिती करून घ्यावयास पाहिजे होती. त्याने आम्हाला विचारले, ‘तुमचा बाप अजून जिवंत आहे का? तुमचा एखादा भाऊ सध्या घरी आहे का?’ आम्ही तर नुसती त्याच्या प्रश्नांची उत्तरे दिली. आम्हाला काय माहीत की तो आमच्या भावाला त्याच्याकडे घेऊन यावयास सांगेल म्हणून.”

8मग यहुदा आपल्या बापाला म्हणाला, “बाबा बन्यामीनाला माझ्याबरोबर पाठवा. मी त्याची सगळी काळजी घेईन, कारण आम्हाला धान्य आणावयास मिसरला गेलेच पाहिजे; नाही तर आपण सर्व आपल्या मुलाबाळांसकट मरुन जाऊ. 9त्याच्या सुरक्षिततेची हमी मी घेतो; तसेच त्याची सगळी जबाबदारीही मी घेतो. मी जर त्याला परत माघारी आणू शकलो नाही तर मग तुम्ही मला जन्माचा दोषी ठरवा. 10तुम्ही आम्हाला अगोदरच जाऊ दिले असते तर आतापर्यंत धान्य आणण्याच्या आमच्या दोन फेऱ्या झाल्या असत्या.”

11मग त्यांचा बाप इस्राएल म्हणाला, “हे जर अगदी खरे असेल तर मग तुम्ही बन्यामीनाला तुमच्याबरोबर घेऊन जा; परंतु त्या प्रमुख अधिकाऱ्याकरिता आपल्या देशातून आपण मिळवलेल्या काही किंमती वस्तू, काही पदार्थ म्हणजे थोडा मध, पिस्ते, बादाम, डिंक, गंधरस वगैरे देणग्या भेट म्हणून घेऊन जा. 12यावेळी दुप्पटीपेक्षा पैसा बरोबर न्या. मागच्यावेळी तुम्ही दिलेला जो पैसा तुमच्या गोण्यामधून परत आला तोही परत घेऊन जा; कारण कदाचित त्या अधिकाऱ्याकडून काही चूक झाली असेल. 13बन्यामीनाला घेऊन त्या अधिकाऱ्याकडे परत जा. 14त्या अधिकाऱ्यापुढे तुम्ही जाऊन उभे राहाल तेव्हा सर्व समर्थ देव तुम्हाला सहाय्य करो अशी मी प्रार्थना करतो; तसेच तो बन्यामीनाला व शिमोनाला सुखरुपपणे परत मागे पाठवो यासाठी ही देवाची प्रार्थना करतो. असे घडले नाही तर मग माझ्या मुलांना गमावल्याबद्दल मी शोक करीन.” 15अशा रीतीने त्या भावांनी प्रमुख अधिकाऱ्याकरिता भेट वस्तू घेतल्या व पहिल्यावेळी घेतले होते त्याच्या दुप्पट पैसे यावेळी संगती घेतले बन्यामीनाला घेऊन ते मिसर देशाला रवाना झाले.

त्या भावांना योसेफाच्या घरी जाण्याचे निमंत्रण दिले जाते

16मिसरमध्ये त्या भावांच्याबरोबर योसेफाने बन्यामीनास पाहिले; तेव्हा योसेफ आपल्या कारभाऱ्यास म्हणाला, “या लोकांना माझ्या घरी आण. एक चांगला पोसलेला पशू मारून भोजन तयार कर, कारण हे सर्वजण दुपारी माझ्याबरोबर भोजन करतील.”

17तेव्हा त्या कारभाऱ्याने त्याला सांगितल्याप्रमाणे भोजनाची सर्व तयारी केली. नंतर त्याने त्या सर्व भावांना योसेफाच्या घरी नेले.

18योसेफाच्या घरी नेल्यावर ते भाऊ फार घाबरले. ते म्हणाले, “मागच्या वेळी आपल्या पोत्यात आपण दिलेले पैसे परत ठेवण्यात आले म्हणून आपणास येथे आणले आहे, त्यावरुन आपणास दोषी ठरवून ते आपली गाढवे घेतील व आपल्याला गुलाम करतील असे वाटते.”

19म्हणून मग ते भाऊ योसेफाच्या कारभाऱ्याकडे गेले. 20ते म्हणाले, “महाराज, आम्ही शपथ घेऊन खरे तेच

सांगतो; मागच्या वेळी आम्ही धान्य खरेदी करण्यासाठीच
आलो होतो. 21–22 आम्ही घरी परत जाताना एका
मुक्कामाच्या ठिकाणी आमची पोती उघडली तेव्हा आमच्या
पोत्यात पैसे कसे आले हे आम्हाला माहीत नाही. परंतु ते
सगळे पैसे तुम्हाला परत देण्यासाठी आम्ही आमच्या सोबत
आणले आहेत; आणि आता यावेळी आणखी धान्य विकत
घेण्यासाठी अधिक पैसे आणले आहेत."

23 परंतु योसेफाच्या घरच्या कारभाऱ्याने उत्तर दिले,
"भिऊ नका; माझ्यावर विश्वास ठेवा; तुमच्या व तुमच्या
पित्याच्या देवाने तुमच्या पोत्यात देणगी म्हणून ते पैसे
ठेवले असतील. मागच्या खेपेच्या धान्याचे पैसे तुम्ही मला
दिले याची मला पक्की आठवण आहे."

नंतर त्या कारभाऱ्याने शिमोनाला तुरुंगातून सोडवून
घरी आणले. 24 मग त्या कारभाऱ्याने त्या भावांना
योसेफाच्या घरी आणले; त्याने त्यांना पाय धुण्यासाठी
पाणी दिले व त्यांनी पाय धुतले. मग त्याने त्यांच्या गाढवांस
वैरण दिले. 25 आपण योसेफासोबत भोजन करणार आहो
हे त्या भावांना समजले. तेव्हा त्यांनी दुपारपर्यंत काम
करून योसेफाला देण्याच्या भेटीची तयारी केली.

26 योसेफ घरी आला तेव्हा त्या भावांनी त्याच्यासाठी
आपल्या सोबत आणलेली भेट अर्पण केली व त्यांनी
त्याला भूमिपर्यंत लवून मुजरा केला.

27 मग योसेफाने ते सर्व बरे खुशाल आहेत ना, याची
विचारपूस केली. तो म्हणाला, "तुमचे म्हातारे वडील,
ज्यांच्याबद्दल तुम्ही मागे मला सांगितले, ते बरे आहेत
का? ते अजून जिवंत आहेत ना!"?

28 त्या भावांनी उत्तर दिले, "होय महाराज! आमचे वडील
सुखरुप आहेत; ते अजून जिवंत आहेत." आणि त्यांनी
पुन्हा लवून नमन केले.

योसेफ आपला भाऊ बन्यामीन यास पाहतो

29 मग योसेफाने आपला सख्खा भाऊ बन्यामीन यास
पाहिले. (योसेफ व बन्यामीन यांची आई एकच होती) तो
म्हणाला, "तुम्ही मला ज्याच्याविषयी सांगितले तो हाच
का तुमचा भाऊ?" नंतर योसेफ बन्यामीनास म्हणाला,
"मुला! देव तुझ्यावर कृपा करो!"

30 मग योसेफ घाईघाईने खोली बाहेर निघून गेला. आपला
प्रिय भाऊ बन्यामीन याला प्रेमाने घट्ट मिठी मारावी असे
त्याला फार वाटले आणि त्याला खूप रडू आले; म्हणून
गुपचूप तो आपल्या खोलीत गेला व खूप रडला. 31 मग
तोंड धुऊन तो परत आला; मग स्वत:स सावरुन तो
म्हणाला, "आता आपण भोजनास बसू या."

32 योसेफ एकटाच एका मेजावर बसला होता. त्याचे
भाऊ दुसऱ्या मेजावर एकत्र बसले; मिसरचे लोक आणखी
दुसऱ्या मेजावर बसले कारण इब्री लोकांबरोबर जेवणे
चुकीचे आहे असे ते मानीत. 33 योसेफाचे भाऊ त्याच्या
समोरील मेजावर बसले. त्यांच्या बसण्याची व्यवस्था त्यांच्या
ज्येष्ठतेप्रमाणे केली असल्यामुळे ते चकित होऊन
एकमेकांकडे पाहू लागले. 34 वाढपी, योसेफाच्या पुढच्या
मेजावरील पक्वान्ने घेऊन त्यांना वाढीत होते; परंतु त्यांनी
बन्यामीनास इतरापेक्षा पांचपट अधिक वाढले. ते सर्व
भाऊ योसेफाबरोबर भरपूर जेवले व मनमुराद प्यायले.

योसेफ सापळा टाकतो

44 मग योसेफाने आपल्या कारभाऱ्याला आज्ञा
देऊन म्हटले, "या लोकांच्या पोत्यात जेवढे
अधिक धान्य मावेल व त्यांना देता येईल तेवढे भर;
आणि त्या सोबत प्रत्येकाचे पैसेही त्या पोत्यात ठेव. 2 सर्वात
धाकट्या भावाच्या पोत्यात पैशाबरोबर माझा विशेष चांदीचा
प्यालाही ठेव." त्याच्या कारभाऱ्याने त्याच्या आज्ञाप्रमाणे
सर्वकाही केले.

3 दुसऱ्या दिवशी अगदी सकाळी त्या भावांना त्यांच्या
गाढवांसहित त्यांच्या देशाला रवाना करण्यात आले. 4 त्यांनी
नगर सोडल्यानंतर थोडया वेळाने योसेफ आपल्या
कारभाऱ्यास म्हणाला, "जा आणि त्या लोकांचा पाठलाग
कर आणि त्यांना थांबवून असे म्हण, 'आम्ही तुमच्याशी
भलेपणाने वागलो! असे असता तुम्ही आमच्याशी अशा
वाईट रीतीने का वागला.' तुम्ही माझ्या स्वामीचा चांदीचा
प्याला का चोरला? 5 हा प्याला खास माझा धनी
पिण्याकरिता वापरतात; गुप्त गोष्टी समजून घेण्यासाठी तो
वापरतात. तसेच देवाला प्रश्न विचारण्याकरिता माझा
धनी हयाच प्यालाचा उपयोग करतात. हा प्याला चोरून
तुम्ही फार वाईट केले आहे.'"

6 तेव्हा तो कारभारी स्वार होऊन व त्यांना गाठून
योसेफाने आज्ञा केल्याप्रमाणे बोलला.

7 परंतु ते भाऊ कारभाऱ्याला म्हणाले, "स्वामी असे
का बरे बोलतात? आम्ही कधीच अशा गोष्टी करीत
नाही! 8 मागे आमच्या पोत्यात मिळालेले पैसे आम्ही आता
येताना आठवणीने आणले; तेव्हा खात्रीने आपल्या
स्वामीच्या घरातून आम्ही सोने किंवा चांदी चोरणार नाही.
9 या उपर आम्हापैकी कोणाच्या पोत्यात तुम्हाला जर तो
चांदीचा प्याला मिळाला तर तो भाऊ मरेल; तुम्ही त्याला
मारून टाकावे आणि मग आम्ही सर्वजण आमच्या स्वामीचे
गुलाम होऊ."

10 कारभारी म्हणाला, "ठीक आहे, तुम्ही म्हणता
त्याप्रमाणे आपण करु. जर मला चांदीचा प्याला मिळाला
तर मग तो माणूस माझ्या धन्याचा गुलाम होईल; इतर
जण जाण्यास मोकळे राहतील."

सापळा उघडतो; बन्यामीन त्यात अडकतो

11 नंतर हर एक भावाने लगेच आपली गोणी जमिनीवर
उतरुन उघडली. 12 कारभाऱ्याने थोरल्या भावापासून
सुरवात करून धाकटया भावाच्या गोणीपर्यंत तपासून
पाहिले; तेव्हा त्याला बन्यामीनाच्या गोणीत तो चांदीचा

प्याला मिळाला. 13तेव्हा त्याभावांना भयंकर दुःख झाले;
अति दुःखामुळे त्यांनी आपली वस्त्रे फाडली आणि आपल्या
गोण्या गाढवांवर लादून ते परत नगरात आले. 14यहूदा
व त्याचे भाऊ परत योसेफाच्या घरी गेले. योसेफ अजून
घरातच होता. त्या भावांनी योसेफापुढे लोटांगण घातले.
15योसफ त्यांना म्हणाला, “तुम्ही असे का केले? मला
शकून पाहून गुप्त समजण्याचे विशेष ज्ञान आहे हे तुम्हाला
माहीत नाही का? आणि या बाबतीत माझ्यापेक्षा अधिक
चांगले ज्ञान इतर कोणालाही नाही!”
16यहूदा म्हणाला, “महाराज! आम्ही आता काहीच बोलू
शकत नाही, व याचा उलगडा करण्याचा दुसरा मार्ग
नाही. आम्ही अपराधी नाही हे पटविण्यास दुसरा कोणताच
मार्ग नाही. आमच्या दुसऱ्या कोणत्यातरी अपराधाबद्दल
देवाने आम्हाला दोषी ठरवले आहे. म्हणून आता
बन्यामीनासकट आम्ही सर्वजण महाराजांचे गुलाम झालो
आहोत.”
17परंतु योसेफ म्हणाला, “मी तुम्हा सर्वजणांना गुलाम
करणार नाही! फक्त ज्याने चांदीचा प्याला चोरला तोच
माझा गुलाम होईल. बाकीचे तुम्ही शांतीने आपल्या बापाकडे
जाऊ शकता.”

यहूदा बन्यामीनाकरिता विनवणी करतो

18मग यहूदा योसेफाकडे जाऊन म्हणाला, “कृपा करून
माझ्यावर रागावू नका परंतु अगदी खरेपणाने व
मोकळेपणाने मला आपल्याबरोबर बोलू द्या. आपण फारो
राजासमान असून इतके अधिकार आपणाला आहेत हे
मी जाणतो. 19मागच्या वेळी आम्ही येथे असताना आपण
आम्हाला विचारले, ‘तुम्हाला बाप किंवा भाऊ आहे का?’
20आणि आम्ही आपणास उत्तर दिले, ‘होय! आमचा बाप
आहे, परंतु तो आता फार म्हातारा झाला आहे; तसेच
आम्हाला एक धाकटा भाऊही आहे. आमच्या बापाच्या
म्हातारपणी हा आमचा भाऊ जन्मला म्हणून आमच्या
बापाचा त्याच्यावर फार जीव आहे; आणि त्याचा तरुण
भाऊ मरण पावला; तेव्हा त्या दोघांच्या आईचा ही एकच
मुलगा राहिला आहे; आणि म्हणूनच तो आमच्या बापाचा
फार प्रिय व लाडका मुलगा आहे.’ 21आपण म्हणाला,
‘मग त्या तुमच्या धाकटया भावाला माझ्याकडे घेऊन या;
मला त्याला पाहावयाचे आहे.’ 22आणि आम्ही आपणास
म्हणालो, ‘तो धाकटा भाऊ येऊ शकणार नाही, कारण
तो बापाला सोडून कोठे जात नाही, जर का बापापासून
त्याची ताटातूट झाली तर मग आमचा बाप भयंकर दुःखी
होईल व त्या दुःखाने तो मरुन जाईल.’ 23परंतु आपण
आम्हाला बजावून म्हणाला, ‘तुम्ही तुमच्या धाकटया
भावाला घेऊन आलाच पाहिजे नाही तर मी तुम्हाला
पुन्हा धान्य विकणार नाही.’
24म्हणून मग आम्ही आमच्या बापाकडे परत गेलो व
आपण जे बोलला ते त्याला सांगितले.
25“काही दिवसानंतर आमचा बाप म्हणाला, ‘मुलांनो,
पुन्हा जाऊन आपणासाठी धान्य विकत आणा.’ 26आणि
आम्ही म्हणालो, ‘आम्ही आमच्या धाकट्या भावाला बरोबर
घेतल्याशिवाय जाणार नाही कारण तुमच्या धाकट्या
भावाला माझ्याकडे आणल्या खेरीज मी पुन्हा तुम्हाला
धान्य विकणार नाही असे त्या प्रमुख अधिकाऱ्याने आम्हास
बजावले आहे.’ 27मग आमचा बाप आम्हाला म्हणाला,
‘मुलांनो, तुम्हाला माहीत आहे की माझी बायको राहेल
हिच्या पोटी मला दोन मुलगे झाले; 28आणि त्यातल्या
एकाला मी पाहिले तो वन्यपशूद्वारे मारला गेला. पुन्हा तो
कोणाच्या दृष्टीस पडला नाही. 29आणि आता माझ्या ह्या
दुसऱ्या मुलाला तुम्ही माझ्यापासून घेऊन गेला आणि
त्याला जर काही अपाय झाला तर मी भयंकर दुःखी
होऊन मरून जाईन.’ 30तो मुलगा आमच्या बापाच्या
आयुष्यात फार महत्वाचा आहे तेव्हा आता जर का आम्ही
आमच्या धाकटया भावाशिवाय घरी गेलो आणि आमच्या
बापाने हे पाहिले तर 31आमचा धाकटा भाऊ आमच्या
बरोबर नाही असे पाहून आमचा बाप नक्की मरून जाईल;
आणि आपल्या बापाला भयंकर दुःख देऊन त्याच्या मरणास
आम्ही कारण झालो हा दोष सतत आमच्या माथ्यावर
राहील.
32“हया धाकट्या भावाबद्दल मी माझ्या बापास जामीन
राहिलो आहे. मी माझ्या बापास सांगितले, ‘जर मी माझ्या
धाकट्या भावाला तुम्हाकडे परत घेऊन आलो नाही तर
मग जन्मभर मी तुमचा दोषी राहीन.’ 33तेव्हा महाराज, मी
हात जोडून तुमची काकूळतीने विनवणी करतो; तुम्हापाशी
भिक्षा मागतो, त्या घाकट्या मुलाला त्याच्या भावांबरोबर
परत जाऊ द्या. मी येथे राहातो आणि तुमचा गुलाम होतो
माझे स्वामी! 34आणि त्या धाकटया भावाशिवाय माझ्या
बापाकडे माघारी जाण्याची माझ्यात हिंमत नाही! माझ्या
बापाचे काय होईल याची मला भयंकर भीती वाटते, हो
स्वामी!”

योसेफ ओळख देतो

45 आता मात्र अधिक वेळपर्यंत योसेफाला आपले
दुःख रोखून धरता येईना. तेव्हा तेथे हजर
असलेल्या सर्व लोकां देखत तो मोठ मोठयाने रडू लागला.
तो म्हणाला, “येथील इतर सर्व लोकांना येथून निघून
जाण्यास सांगा.” तेव्हा तेथील सर्वजण निघून गेले; केवळ
त्याचे भाऊच त्याच्यापाशी राहिले; मग योसेफाने आपली
ओळख दिली. 2तो एकसारखा रडत होता. फारोच्या
वाडयातील मिसरच्या लोकांनी व फारोच्या घराण्यातील
लोकांनीही त्याचे रडणे ऐकले.
3मग योसेफ हूंदके देत आपल्या भावांना म्हणाला, “प्रिय
भावांनो! तुमचा भाऊ योसेफ--मीच आहे!” मग गहिंवर
आवरून योसेफ पुढे म्हणाला, “माझा बाप खुशाल आहे

ना!" परंतु त्याचे भाऊ आश्चर्याने चकित झाले; ते एवढे
घाबरले व गोंधळले की त्यांच्या तोंडून शब्द फुटेना!
4तेव्हा योसेफ आपल्या भावांना पुन्हा म्हणाला, "जरा
इकडे माझ्याकडे या; कृपा करून माझ्याजवळ या अशी
मी विनंती करतो." तेव्हा त्याचे भाऊ त्याच्या जवळ गेले;
आणि योसेफ त्यांना म्हणाला, "तुमचा भाऊ योसेफ मीच
आहे; होय! ज्या भावाला तुम्ही मिसरच्या लोकांना गुलाम
म्हणून विकले तो योसेफ मीच आहे. 5आता त्याविषयी
काही चिंता व काळजी करु नका; किंवा तुम्ही जे केले
त्याबद्दल आपल्याला संताप करून घेऊ नका; मी येथे
यावे व त्यामुळे आपणा सर्वांचे प्राण वाचावेत ही देवाचीच
योजना होती. 6हा भयंकर दुष्काळ आता दोन वर्षे पडला
आहे आणि आणखी पाच वर्षे पेरणी किंवा कापणी होणार
नाही. 7अशारीतीने या देशात मी अगोदर येऊन
तुमच्यासर्वांचे प्राण वाचावेत म्हणून देवाने मला तुमच्या
आधी येथे पाठवले आहे. 8मला येथे पाठवण्यात तुमचा
दोष नव्हता तर ही देवाची योजना होती. देवाने मला
फारोच्या बापासमान केले आहे; त्यामुळे मी फारोच्या
घरदाराचा स्वामी आणि सर्व मिसर देशाचा प्रशासक झालो
आहे."

इस्राएलास मिसरला जाण्याचे निमंत्रण येते

9योसेफ म्हणाला, "तर आता तोबडतोब माझ्या बापाकडे
जाण्यास निघा; माझ्या बापाला सांगा की तुमचा मुलगा
योसेफ याने तुम्हाला येणे प्रमाणे संदेश पाठवला आहे."
देवाने मला अवघ्या मिसर देशाचा प्रशासक म्हणजे
अधिपति केले आहे. तर आता वेळ न दवडता माझ्याकडे
निघून या. 10तुम्ही माझ्या जवळ गोशेन प्रांतात राहा;
तुम्ही, तुमची मुले, नातवंडे तसेच तुमची शेरडेमेंढरे, गुरेढोरे
अशा तुम्हां सर्वांचे मी स्वागत करतो. 11येणाऱ्या
दुष्काळाच्या पाच वर्षात मी तुमची सर्व प्रकारची काळजी
घेईन त्यामुळे तुम्हावर व तुमच्या कुटुंबावर सर्व काही
गमावण्याची वेळ येणार नाही.
12योसेफ आपल्या भावांशी बोलतच राहिला. तो म्हणाला,
"मी योसेफच आहे याची आता तुम्हाला खात्री पटली
असेल; तुमचा भाऊ बन्यामीन याला खात्री पटली आहे;
त्याने मला ओळखले आहे; आणि तुमच्याशी बोलणारा
मी खरोखर योसेफच आहे. 13तेव्हा मिसर देशातील माझी
धनदौलत व माझे वैभव आणि तुम्ही येथे जे जे पाहिले
आहे त्या संबंधी माझ्या बापाला सांगा; आता लवकर
जाऊन माझ्या बापाला माझ्याकडे घेऊन या." 14मग योसेफ
आपला धाकटा भाऊ बन्यामीन याला मिठी मारुन रडला;
आणि बन्यामीनही त्याच्या खांद्यावर डोके ठेऊन रडला.
15मग योसेफाने आपल्या प्रत्येक भावाला मिठी मारली व
त्यांचे मुके घेतले आणि तो रडला; यानंतर त्याचे भाऊ
त्याज बरोबर बोलू लागले.

16योसेफाचे भाऊ त्याजकडे आहे आहेत अशी बातमी
फारो, त्याच्या घरची मंडळी व त्याचे सेवक यांना समजली
त्यामुळे त्या सर्वांना त्याविषयी आनंद झाला. 17तेव्हा फारो
योसेफाला म्हणाला, "तुझ्या भावांना सांग की तुम्हाला
गरज असेल तेवढी अन्नसामग्री घेऊन कनान देशास जा;
18तसेच तुमचा बाप आणि तुमच्या घरची सर्व मंडळी यांना
घेऊन माझ्याकडे या; तुम्हाला राहावयास मिसरमधील
सर्वात उत्तम प्रदेश मी देईन आणि तुमच्या घरातील मंडळी,
यांना आमच्या येथे असलेले उत्तम पदार्थ खावयास
मिळतील." 19मग फारो म्हणाला, "आपल्या गाड्यांपैकी
सर्वात चांगल्या गाड्या तुझ्या भावांना दे व त्यांना सांग की
कनान देशास जाऊन तुमचे वडील आणि तुमच्या स्त्रिया
व मुले या सर्वांना गाड्यात बसवून मागे घेऊन या; 20त्यांचे
सामान सुमान व जे काही असेल ते सर्व घेऊन येण्यास
संकोच धरु नका असे सांग. मिसरमधील उत्तम आम्ही
त्यांना देऊ शकतो!"
21तेव्हा इस्राएलाच्या मुलांनी तसे केले; योसेफाने त्यांना
फारोने वचन दिल्याप्रमाणे सर्वात चांगल्या गाड्या दिल्या;
आणि त्यांच्या प्रवासाकरिता भरपूर अन्नसामग्री दिली;
22तसेच त्याने प्रत्येक भावाला एक सुंदर पोशाख दिला;
व बन्यामीनाला पाच सुंदर पोशाख आणि चांदीची तीनशे
नाणी दिली. 23त्याने आपल्या बापासाठीही देणग्या
पाठवल्या. मिसरमधील चांगले पदार्थ गोण्यात लादलेली
दहा गाढवी आपल्या बापाकरिता परतीच्या प्रवासासाठी
पाठवल्या. 24मग योसेफाने आपल्या भावांना निरोप
दिला; ते निघाले तेव्हा त्याने त्यांना सांगितले, "सरळ घरी
जा आणि रस्त्यात एकमेकांशी भांडू नका."
25अशा रीतीने त्याचे भाऊ मिसर सोडून कनान देशास
आपल्या बापाकडे गेले. 26त्यांनी आपल्या बापास सांगितले,
"बाबा! बाबा! तुमचा मुलगा योसेफ अजून जिवंत आहे
आणि तो अवघ्या मिसर देशाचा प्रशासक म्हणजे प्रमुख
अधिकारी आहे." हे ऐकून त्यांच्या बापाला भोवळ आली.
त्यांच्या बोलण्यावर त्याचा विश्वास बसेना! 27परंतु त्यांनी
त्याला योसेफाने सांगितलेल्या सर्व गोष्टी कळवल्या; मग
योसेफाने त्या सर्वांना मिसरला घेऊन जाण्यासाठी
पाठवलेल्या चांगल्या गाड्या पाहिल्या तेव्हा त्याच्या जीवात
जीव आला व त्याला फारच फार आनंद झाला; 28इस्राएल
म्हणाला, "आता मात्र तुमच्यावर माझा विश्वास बसला
आहे की माझा मुलगा योसेफ अजून जिवंत आहे; आता
मी मरण्यापूर्वी त्याला जाऊन भेटेन!"

देव इस्राएलास अभयवचन देतो

46 अशा रीतीने इस्राएलाने मिसरच्या प्रवासास
सुरवात केली. प्रथम तो बैरशेबास गेला. तेथे
त्याने आपला बाप इसहाक याच्या देवाची उपासना केली
व देवाला अर्पणे वाहिली. 2रात्री देव स्वप्नात दर्शन देऊन
इस्राएलाशी बोलला. तो म्हणाला, "याकोबा, याकोबा!"

आणि इस्राएलाने उत्तर दिले, “हा मी आहे, काय आज्ञा?” 3देव म्हणाला “मी देव आहे, तुझ्या बापाचा देव आहे; पाहा, मिसर देशास जाण्यास तू भिऊ नको 4जाताना मी तुझ्याबरोबर येईन, आणि तुझ्या संततीस मी मिसरमधून पुन्हा बाहेर आणीन; तू मिसरमध्ये मरण पावशील परंतु मरण्याच्या वेळी योसेफ तुझ्याजवळ असेल; तू मरण पावशील तेव्हा तो आपल्या हातांनी तुझे डोळे झाकील.”

इस्राएल मिसर ला जातो

5मग इस्राएल (याकोब) बैरशेबा सोडून मिसरच्या प्रवासास निघाला. त्याच्या मुलांनी आपला बाप, आपल्या बायका व मुले या सर्वांना फारोने पाठवलेल्या गाडयातून मिसरला आणले. 6–7त्याच प्रमाणे त्यांनी आपली शेरडेमेंढरे गुरेढोरे आणि कनान देशात त्यांनी मिळवलेले सर्वकाही मिसरला नेले. अशा रीतीने इस्राएल आपल्या कुटुंबातील सर्वांना म्हणजे आपले मुलगे व नातू, आपल्या मुली व नाती या सर्वांना घेऊन मिसरला गेला.

याकोबाची संतती

8इस्राएलाचे जे मुलगे आणि नातवंडे त्याच्याबरोबर मिसरला गेले त्यांची नांवे अशी–

याकोबाचा पहिला मुलगा रऊबेन होता. 9रऊबेनाचे मुलगे: हनोक, पल्लू, हेस्रोन, व कार्मी

10शिमोनाचे मुलगे: यमुवेल, यामीन, ओहाद, याकोन, सोहार आणि कनानी स्त्रीपासून झालेला मुलगा शौल.

11लेवीचे मुलगे: गेर्षोन, कहाथ व मरारी.

12यहूदाचे मुलगे: एर, ओनान, शेला, पेरेस व जेरह; यापैकी एर व ओनान हे कनान देशात मरण पावले; पेरेसाचे मुलगे हेस्रोन व हामूल.

13इस्साखाराचे मुलगे: तोला, पुवा, योब व शिम्रोन.

14जबुलूनाचे मुलगे: सेरेद, एलोन व याहलेल.

15हे सहा मुलगे व मुलगी दीना ही लेकरे याकोबापासून लेआला पदन–अरामात झाली; त्या कुटुंबात तेहतीस जण होते.

16गाद याचे मुलगे: सिफयोन, हगी, शूनी, एसबोन, एरी, अरोदी व अरेली.

17आशेराचे मुलगे: इम्ना, इश्बा, इश्वी व बरीया; आणि त्याची बहीण सेराह; बरीयाचे मुलगे हेबेर व मालकीएल.

18जिल्पा ह्या बायकोपासून झालेले हे सगळे याकोबाचे मुलगे होते. (लाबानने आपली मुलगी लीआ हिला जिल्पा दिली होती.) एकंदर त्या कुटुंबात सोळा माणसे होती.

19योसेफ व बन्यामीन हे याकोबाची बायको राहेल हिचे मुलगे होते.

20योसेफास मिसर देशातील ओन नगराचा याजक पोटीफरा याची मुलगी आसनथ हिच्या पोटी मनश्शे व एफ्राईम हे मुलगे झाले.

21बन्यामीनाचे मुलगे: बेला, बेकेर, आशबेल, गेरा, नामान, एही, रोष, मुप्पीम, हुप्पीम आणि आर्द.

22योसेफ व बन्यामीन, याकोबापासून राहेलीस झाले व त्यांना झालेली संतती मिळून ते सर्व चौदा जण ह्या कुटुंबात होते.

23दान याचा मुलगा हुशीम होता

24नफतालीचे मुलगे: यासहेल, गुनी, येसेर आणि शिल्लेम हे होते.

25लाबानाने आपली मुलगी राहेल हिला दिलेल्या बिल्हेचे याकोबापासून झालेले मुलगे दान व नफताली आणि त्यांना झालेली संतती असे हे सात जण त्या कुटुम्बात होते.

26याकोबाच्या वंशातील जी माणसे मिसरमध्ये गेली ती याकोबाच्या मुलांच्या बायका सोडून सहासष्ट जण होती. 27योसेफास मिसर देशात झालेले दोन मुलगे मिळून एकंदर याकोबाच्या घराण्यातले सत्तर जण मिसर देशात होते.

इस्राएल मिसरमध्ये पोहोंचतो

28याकोबाने प्रथम यहूदाला योसेफाकडे पाठवले; यहूदा गोशेन प्रांतात योसेफाकडे गेला त्यानंतर याकोब व त्याच्या परिवारातील सर्व मंडळी यहूदाच्या मागे गोशेन प्रांतात गेली. 29आपला बाप जवळ येत आहे असे योसेफास समजले; तेव्हा तो आपला रथ तयार करून आपला बाप इस्राएल याच्या भेटीस गोशेन प्रांतात त्याला सामोरा गेला. योसेफाने आपल्या बापास पाहिले तेव्हा त्याने त्याच्या गळ्यास मिठी मारली व त्याच्या गळ्यातगळा घालून तो बराच वेळ रडला.

30मग इस्राएल योसेफाला म्हणाला, “आता मात्र मी शांतीने मरण पावेन; मी प्रत्यक्ष तुझे तोंड पाहिले आहे आणि तू जिवंत आहेस हे मला समजले आहे.”

31मग योसेफ आपल्या भावांना व आपल्या बापाच्या घरच्या सर्वांस म्हणाला, “मी जाऊन फारोला सांगतो की ‘माझे भाऊ व माझ्या बापाच्या घरातील सर्व मंडळी हे कनान देश सोडून येथे माझ्याकडे आले आहेत; 32माझ्या बापाच्या घरचे सर्वजण मेंढपाळ आहेत. ते सतत शेरडेमेंढरे व गुरुढोरे पाळीत आले आहेत. ते त्यांची शेरडेमेंढरे, गुरेढोरे व त्यांचे तेथे जे काही होते ते सर्व घेऊन आले आहेत.’

33जेव्हा फारो तुम्हाला बोलावून विचारील, ‘तुम्ही काय काम धंदा करता?’ 34तेव्हा तुम्ही असे सांगा, ‘आम्ही सर्व मेंढपाळ आहोत. दुभती जनावरे पाळून आम्ही उपजिविका करतो. हा आमचा पिढीजात धंदा आहे. आमच्या आधी आमचे वाडवडील हाच धंदा करीत होते.’ मग फारो तुम्हाला गोशेन प्रातांत राहू देईल. मिसरच्या लोकांना मेंढपाळ आवडत नाहीत; म्हणून गोशेन प्रांतात राहणे तुमच्या फायद्याचे आहे.”

इस्राएल गोशेन प्रांतात वस्ती करतो

47 योसेफ फारोकडे जाऊन म्हणाला, "माझा बाप माझे भाऊ व त्यांच्या कुटुंबातील सर्व मंडळी कनानातून त्यांची शेरडेमेंढरे, गुरेढोरे व त्यांचे सर्वकाही घेऊन येथे आले आहेत. ते हल्ली गोशेन प्रांतात आहेत." 2योसेफाने आपल्याबरोबर फारोसमोर जाण्यासाठी आपल्या भावांपैकी पाच जणांची निवड केली.

3फारो त्या भावांना म्हणाला, "तुम्ही काय धंदा करता?" ते भाऊ म्हणाले, "महाराज, आम्ही आपले दास मेंढपाळ आहोत; आमच्या आधी आमचे पूर्वजही मेंढपाळच होते." 4ते फारोला पुढे म्हणाले, "कनान देशात फारच भयंकर व कडक दुष्काळ पडला आहे. तेथे एकाही शेतात आमच्या कळपासाही हिरवे गवत किंवा हिरवा चारा नाही म्हणून आम्ही ह्या देशात राहण्यास आलो आहोत; महाराज आम्ही आपणास नम्र विनंती करतो की आम्हास कृपा करून गोशेन प्रांतात राहू द्यावे."

5मग फारो योसेफाला म्हणाला, "तुझा बाप व तुझे भाऊ तुझ्याकडे आले आहेत. 6त्यांना राहण्याकरिता तू मिसरमधील कोणतेही ठिकाण निवड; त्यांना उत्तम जमीन असलेला प्रदेश दे. त्याना गोशेन प्रांतात वस्ती करून राहू दे; आणि ते जर तरबेज व कुशल मेंढपाळ असतील तर मग त्यांनी माझ्या गुराढोरांचीही काळजी घ्यावी."

7मग योसेफाने आपल्या बापाला फारोच्या समोर येण्यास सांगितले. तेव्हा याकोबाने फारोस आशीर्वाद दिला. 8मग फारोने याकोबाला विचारले, "तुमचे वय किती आहे?"

9याकोबाने उत्तर दिले, "मला फक्त थोडे परंतु कठिण आणि दुःखी असे जीवन लाभले आहे व ते मला त्रासदायक व दुःखदायक असे झाले; मला फक्त 130 वर्षांचे आयुष्य मिळाले परंतु माझे पूर्वज माझ्यापेक्षा अधिक वर्षांचे जीवन जगले." 10याकोबाने फारोला आशीर्वाद दिला व मग तो फारोपुढून निघून गेला. 11योसेफाने फारोचे म्हणणे मानले व त्याने आपल्या बापाला व भावांना मिसरमधील सर्वात उत्तम भूमीचा रामसेस नगराजवळील प्रांत त्यांना राहावयास दिला. 12आणि त्याने आपला बाप, आपले भाऊ व त्यांच्या घरचे सर्व यांना भरपूर अन्नसामग्री पुरवली.

योसेफ फारोसाठी जमीन खरेदी करतो

13त्यावेळी दुष्काळ तर फारच कडक झाला. देशात अन्नधान्य कोठेच मिळेना; त्यामुळे मिसर व कनान देश या वाईट परिस्थितीमुळे हवालदील झाले. 14लोकांनी अधिकात अधिक धान्य विकत घेतले; योसेफाने धान्य विक्रीचे पैसे साठवून फारोच्या वाड्यात आणले. 15काही काळाने मिसर व कनान देशातील लोकांचे पैसे संपून गेले. त्यांच्या जवळचे सर्व पैसे अन्नधान्य विकत घेण्यात खर्च झाल्यामुळे त्यांच्याकडे शिल्लक काहीच राहिले नाही. त्यामुळे मिसरचे लोक योसेफाकडे जाऊन म्हणाले, "महाराज! कृपा करून आम्हाला धान्य द्या! आमचे सर्व पैसे संपले आहेत; आम्हाला जर काही खावयास मिळाले नाही तर तुमच्या डोळ्यादेखत आम्ही मरून जाऊ."

16परंतु योसेफ म्हणाला, "तुम्ही मला तुमची गुरेढोरे द्या म्हणजे मग मी तुम्हाला धान्य देईन." 17तेव्हा लोकांनी त्याच्याकडील गुरेढोरे शेरडेमेंढरे, घोडे, गाढवे आणि इतर जनावरे देऊन अन्नधान्य विकत घेतले; आणि त्या वर्षात लोकांकडून गुरेढोरे घेऊन त्यांच्या बदल्यात योसेफाने त्यांना अन्नधान्य दिले.

18परंतु त्याच्या नंतरच्या वर्षात लोकांच्यापाशी असलेली गुरेढोरेही संपली व अन्नधान्य विकत घेण्यास त्यांच्या जवळ काहीही राहिले नाही; म्हणून मग लोक योसेफाकडे जाऊन म्हणाले, "महाराज! आपणास माहीत आहे की आमच्याकडे पैसे उरलेले नाहीत आणि आमची गुरेढोरेही तुमची झाली आहेत; तेव्हा आमच्याकडे आता आपणास दिसतात ती फक्त आमची शरीरे व आमची जमीन या शिवाय दुसरे काहीही राहिलेले नाही. 19आता मात्र आपण बघत असताना आम्ही नक्की मरून जाऊ; परंतु जर आपण आम्हास अन्नधान्य द्याल तर मग आम्ही आमची जमीन फारोला देऊ आणि आम्ही त्याचे गुलाम होऊ ; कृपा करून आम्हाला बियाणे द्या म्हणजे आम्ही ते पेरु; मग मात्र आम्ही जगू, मरणार नाही; आणि आमची जमीन आम्हांस धान्य देईल."

20तेव्हा मिसरमधील सर्व शेतजमीनी योसेफाने फारोकरिता विकत घेतल्या; मिसरच्या लोकांनी आपल्या शेतजमिनी योसेफाला विकल्या कारण दुष्काळ भयंकर तीव्र झाला होता. 21मिसरमधील सर्व लोक फारोचे गुलाम झाले. 22योसेफाने याजकांच्या मालकीच्या जमिनी मात्र विकत घेतल्या नाहीत. फारो याजकांना त्यांच्या कामाबद्दल पगार देत होता; त्या पैशातून ते आपणासाठी अन्नधान्य विकत घेत असत म्हणून त्यांच्यावर आपल्या जमिनी विकण्याची वेळ आली नाही. 23तेव्हा योसेफ लोकांना म्हणाला, "पाहा, मी फारोकरिता तुम्हाला तुमच्या जमिनीसकट विकत घेतले आहे; तर मी आता तुम्हाला बियाणे देतो; ते तुम्ही शेतात पेरा; 24मग हंगामाच्या वेळी तुमच्या उत्पन्नातील पांचवा हिस्सा फारोला दिलाच पाहिजे; बाकीचे चार हिस्से तुम्ही तुमच्याकरिता घ्यावेत. त्यातून पुढच्या वर्षाकरिता तुम्ही बियाणे ठेवावे व बाकीच्या धान्याचा तुमच्या घरातील लहानथोरांस खाण्यासाठी उपयोग करावा."

25लोक म्हणाले, "महाराज, आपण आम्हाला वाचवले आहे म्हणून फारोचे गुलाम होण्यात आम्हाला आनंद आहे."

26त्यावेळी मग योसेफाने देशासाठी एक कायदा केला, तो आजपर्यंत चालू आहे; त्या कायद्याप्रमाणे जमिनीच्या उत्पन्नचा पाचवा भाग फारोचा आहे. फारो मिसरमधील सर्व जमिनीचा मालक आहे; फक्त याजकांची जमीन फारोच्या मालकीची नाही.

"मला मिसरमध्ये मूठमाती देऊ नको"

27इस्राएल (याकोब) मिसरमध्ये गोशेन प्रांतात राहिला.
त्याची संतती खूप वाढली व त्यांची भरभराट झाली;
त्यांना मिसरमधील जमीन मिळाली व त्यांनी वतने केली
आणि तेथे त्यांचे सर्वकाही चांगले झाले.
28याकोब मिसरमध्ये सतरा वर्षे राहिला तेव्हा तो एकशे
सत्तेचाळीस वर्षांचा झाला. 29दिवस वाढत गेले तसे इस्राएलाने
(याकोबाने) जाणले की आता आपण लवकर मरणार,
म्हणून मग त्याने आपला मुलगा योसेफ याला आपणाजवळ
बोलावले; तो म्हणाला, "तू जर माझ्यावर प्रेम करतोस
तर माझ्या मांडीखाली तुझा हात ठेवून मला वचन दे की
मी जे सांगतो ते तू करशील आणि तू माझ्याशी खरेपणाने
वागशील. जेव्हा मी मरेन तेव्हा मला मिसरमध्ये पुरु
नको; 30तर मला मिसरमधून बाहेर घेऊन जा व माझ्या
पूर्वजांना जेथे पुरले आहे तेथे म्हणजे आपल्या वंशजांसाठी
घेतलेल्या कबरस्तानात मला मूठमाती दे." योसेफाने उत्तर
दिले, "बाबा! तुम्ही मला जे करावयास सांगितले ते मी
नक्की करीन असे वचन देतो."
31मग याकोब म्हणाला, "तू माझ्याशी तशी शपथ वाहा;"
तेव्हा तसे करण्याबद्दल योसेफाने शपथ वाहिली; मग
इस्राएलाने (याकोबाने) आपले डोके मागे पलंगाच्या
उशाकडे नम्रतेने लववून नमन केले.

मनश्शे व एफ्राईम यांना आशीर्वाद

48 मग काही काळानंतर आपला बाप फारो आजारी
असल्याचे समजले म्हणून योसेफ आपले दोन
मुलगे मनश्शे व एफ्राईम यांना घेऊन आपल्या बापाला
भेटावयास गेला; 2"योसेफ आपणास भेटावयास आला आहे"
असे समजल्याबरोबर इस्राएल फार अशक्त झाला होता;
तरीही अगदी कष्टाने प्रयत्न करून तो बिछान्यावर उठून
बसला.
3मग इस्राएल योसेफास म्हणाला, "सर्वसमर्थ देवाने मला
कनानातील लूज येथे दर्शन देऊन आशीर्वाद दिला. 4देव
म्हणाला, 'मी तुला खूप संतती देईन व ती वाढवीन आणि
तुम्ही एक मोठे राष्ट्र व्हाल; तुझी संतती या देशाची कायमची
वतनदार होईल.' 5आणि आता तुला दोन मुलगे आहेत.
मी येथे मिसरला येण्यापूर्वी हे दोघे येथे जन्मले. तुझे हे
दोन मुलगे मनश्शे व एफ्राईम मला माझ्या स्वतःच्या
मुलासारखे आहेत; म्हणजे जसे मला रऊबेन व शिमोन
तसेच हे दोघे आहेत. 6ते माझे मुलगे आहेत म्हणून माझ्या
सर्व मालमत्तेत वाटेकरी होतील; परंतु तुला जर आणखी
मुलगे झाले तर मग ते तुझे होतील; पण ते एफ्राईम व
मनश्शे यांना, त्यांच्या मुलग्यांसारखे होतील म्हणजे पुढील
काळात एफ्राईम व मनश्शे यांच्या मालमत्तेचे ते वारस
होतील म्हणजेच त्यांचे वतन एफ्राईम व मनश्शे ह्या त्यांच्या
भावांच्या नावाने चालेल. 7कारण पदन-अराम येथून
येताना तुझी आई राहेल एफ्राथजवळ आम्ही, वाटचाल
करीत असताना कनान देशात मरण पावली; त्यामुळे मी
फार दुःखी झालो; तेव्हा एफ्राथच्या म्हणजे बेथलेहेमाच्या
वाटेवर मी तिला मूठमाती दिली."
8मग इस्राएलाने योसेफाच्या मुलांना पाहिले; तेव्हा इस्राएल
म्हणाला, "हे मुलगे कोणाचे आहेत?"
9योसेफ आपल्या बापास म्हणाला, "बाबा! हे माझे मुलगे
आहेत; हे मला देवाने दिले आहेत."
इस्राएल म्हणाला, "तुझ्या मुलांना माझ्याकडे आण म्हणजे
मी त्यांना आशीर्वाद देईन."
10इस्राएल अतिशय म्हातारा झाला होता आणि त्याची
नजर मंद झाल्यामुळे त्याला चांगले स्पष्ट दिसत नव्हते;
तेव्हा इस्राएलाने त्या मुलांना कवटाळून त्यांचे मुके घेतले.
11मग इस्राएल योसेफास म्हणाला, "मुला तुझे तोंड पुन्हा
पाहावयास मिळेल असे वाटले नव्हते, पण पाहा! देवाने
तुझी व माझी भेट होऊ दिली. मला तुझी मुलेही पाहू
दिली."
12मग योसेफाने आपल्या मुलांना इस्राएलाच्या मांडीवरून
काढून घेतले; ते मुलगे इस्राएला समोर उभे राहिले व
त्यांनी त्याला लवून नमन केले. 13योसेफाने मनश्शेला
आपल्या डाव्या हाती म्हणजे तो इस्राएलाच्या उजव्या हाती
येईल असे व एफ्राईमाला आपल्या उजव्या हाती म्हणजे
तो इस्राएलाच्या डाव्या हाती येईल असे उभे केले. 14परंतु
इस्राएलाने आपल्या उजव्या डाव्या हातांची घडी टाकून
अदलाबदल केली आणि आपला उजवा हात त्याने धाकट्या
मुलाच्या म्हणजे एफ्राईमाच्या डोक्यावर ठेवला व डावा
हात थोरल्याच्या म्हणजे मनश्शेच्या डोक्यावर ठेवला;
15आणि इस्राएलाने योसेफाला आशीर्वाद दिला; तो म्हणाला,

"माझे पूर्वज अब्राहाम व इसहाक यांनी आपल्या देवाची
उपासना केली व त्याच देवाने मला माझ्या सर्व आयुष्यभर
चालवले आहे;
16तोच मला सर्व संकटातून सोडवणारा माझा देवदूत
होता. त्यानेच ह्या मुलांना आशीर्वाद द्यावा अशी मी प्रार्थना
करतो. आता ही मुले माझे व आपले पूर्वज अब्राहाम व
इसहाक यांचे नांव चालवोत; ते वाढून त्यांची पृथ्वीवर
अनेक कुटुंबे, कुळे व राष्ट्रे होवोत अशी मी प्रार्थना
करतो."

17आपल्या बापाने एफ्राईमाच्या डोक्यावर आपला उजवा
हात ठेवला असे पाहिले तेव्हा योसेफाला ते आवडले
नाही; त्याला तो हात एफ्राईमाच्या डोक्यावरून काढून
मनश्शेच्या डोक्यावर ठेवावयास पाहिजे होता म्हणून
योसेफाने आपल्या बापाचा हात धरला. 18योसेफ आपल्या
बापास म्हणाला, "बाबा! तुम्ही आपला उजवा हात चुकीच्या
मुलावर ठेवला आहे. मनश्शे हा प्रथम जन्मलेला म्हणजे
माझा थोरला मुलगा आहे. 19परंतु त्याचा बाप आपले
म्हणणे कायम ठेवत पुढे म्हणाला, "माझ्या मुला! मला

माहीत आहे; होय मला माहीत आहे की मनश्शे हा प्रथम जन्मलेला आहे; आणि तो महान होईल; तो अनेक राष्ट्रांचा पिता होईल म्हणजे त्याच्यापासून अनेक राष्ट्रे उदयास येतील, परंतु धाकटा भाऊ थोरल्या पेक्षाही अधिक महान होईल आणि त्याची कुळे वाढून त्यांचा मोठा राष्ट्रसमूह निर्माण होईल."

20तेव्हा त्या दिवशी इस्राएलाने त्या मुलांना आशीर्वाद दिला; तो म्हणाला,

"इस्राएल लोक आशीर्वाद देताना तुमची नांवे उच्चारितील; ते म्हणतील, "देव तुम्हाला एफ्राईमासारखा, मनश्शेसारखा आशीर्वाद देवो."

अशारीतीने इस्राएलाने एफ्राईमास मनश्शेपेक्षा अधिक मोठे केले.

21मग इस्राएल योसेफास म्हणाला, "माझे शेवटचे दिवस आता अगदी जवळ आले आहेत, आता मी मरणार; परंतु देव सतत तुमच्या बरोबर राहील, तो तुम्हाला तुमच्या पूर्वजांच्या देशात घेऊन जाईल. 22तुझ्या भावांना मी जे दिले नाही ते मी तुला देतो; मी स्वत: तलवारीने व धनुष्याने लढून अमोरी लोकाकडून जिंकलेला पर्वत तुला देतो."

याकोब आपल्या मुलांना आशीर्वाद देतो

49 मग याकोबाने आपल्या सर्व मुलांना आपल्याजवळ बोलावले. तो म्हणाला, "माझ्या मुलांनो, माझ्या जवळ या म्हणजे पुढील काळी तुमचे काय होईल हे मी तुम्हास सांगतो."

2 "याकोबाच्या मुलांनो! तुम्ही सर्व एकत्र या आणि तुमचा बाप इस्राएल याचे ऐका."

रऊबेन

3"रऊबेना! तू माझा पहिलाच म्हणजे थोरला मुलगा आहेस; पुरुष म्हणून माझ्यात असलेल्या शक्तीचा तू पहिला पुरावा आहेस. तू सर्वापेक्षा अधिक शक्तीवान व सर्वापेक्षा अधिक अभिमान वाटावा असा आहेस;

4परंतु तुझ्या भावना पुराच्या अनावर व बेबंद लाटांप्रमाणे आहे; तू माझ्या मुलांमध्ये श्रेष्ठ किंवा सर्वात अधिक महत्वाचा मुलगा होणार नाहीस कारण तू आपल्या बापाच्या एका बायकोपाशी जाऊन निजलास; तू आपल्या बापाच्या अंथरुणाचा आदर करून मान राखला नाहीस."

शिमोन व लेवी

5"हे भाऊ आहेत; या दोन भावांना तरवारींने लढण्याची आवड आहे.

6त्यांनी गुपचूप वाईट गोष्टी करण्याचे ठरवले; त्यांचे हे बेत माझ्या जीवाला मान्य नाहीत; तसेच त्यांच्या गुप्त बैठका मला मान्य नाहीत; त्यांनी रागाच्या भरात माणसांची कत्तल केली; गंमत म्हणून त्यांनी पशूंना जखमी केले;

7त्यांचा राग शाप आहे; ते अति रागाने वेडे होतात तेव्हा अतिशय क्रूर बनतात; याकोबाच्या जमिनीत त्यांना वाटा मिळणार नाही. ते सर्व इस्राएल देशभर पसरतील."

यहूदा

8"यहूदा, तुझे भाऊ तुझी स्तुती करतील; तू तुझ्या शत्रूंचा पराभव करशील; तुझे भाऊ तुला लवून नमन करतील.

9यहूदा, तू आपली शिकार मारलेल्या सिंहासारखा आहेस; माझ्या मुला, आपल्या शिकारीचा पशू मारून त्याच्यावर उभा असलेल्या सिंहासारखा तू आहेस;

यहूदा विसावा घेणाऱ्या सिंहासारखा आहे

आणि त्याला त्रास देण्याइतका शूर दूसरा कोणीही नाही.

10यहूदाचे कुटुंबीय राजे होतील

आणि योग्य राजा येईपर्यंत त्याच्या कुळातील राजवेत्र जाणार नाही मग बहुतेक जण त्याच्या आज्ञेत राहतील व त्याची सेवा करतील.

11तो आपले गाढव अगदी चांगल्या

द्राक्षवेलीस बांधून ठेवील; तो उंची द्राक्षारसाने आपले कपडे धुईल;

12द्राक्षमद्य घेतल्याने त्याचे डोळे त्या द्राक्षमद्यापेक्षा अधिक लालबुंद होतील; त्याचे दात दूधपिण्यामुळे दूधापेक्षा अधिक सफेद होतील."

जबुलून

13"जबुलून समुद्र किनाऱ्याजवळ राहील; त्याचा समुद्र किनारा जहाजासाठी सुरक्षित बंदर असेल. त्याच्या जमिनीची हद्द सिदोन नगरापर्यंत असेल."

इस्साखार

14"इस्साखार अतिशय कष्टाने काम करणाऱ्या गाढवासारखा होईल; जड वजनाचे सामान वाहून नेल्यावर तो विश्रांती घेईल.

15आपले विसावा घेण्याचे ठिकाण चांगले आहे, आपला देश आनंददायक आहे असे तो पाहील आणि मग जड बोजा वाहून नेण्यास व अगदी गुलामाप्रमाणे काम करण्यास तो तयार होईल."

दान

16"दान इस्राएलाच्या इतर वंशाप्रमाणे आपल्या लोकांचा न्याय करील.

17तो रस्त्याच्या कडेला असणाऱ्या सापाप्रमाणे, वाटेच्या कडेला पडून असलेल्या भयंकर नागाप्रमाणे होईल; तो घोड्याच्या टाचेला दंश करील; त्यामुळे घोडेस्वार घोड्यावरून खाली कोसळेल;

18"हे परमेश्वरा, तुझ्या कडून उध्दार होण्याची
मी वाट पाहात आहे."

गाद

19"लुटारुंची टोळी" गाद वर हल्ला करेल*, परंतु तो
त्यांना पळवून लावील."

आशेर

20"आशेराची जमीन उत्तम अन्न भरपूर उपजवील;
राजाला योग्य असे चांगले अन्नपदार्थ त्याजकडे असतील."

नफताली

21"नफताली मोकळ्या सुटलेल्या बागडणाऱ्या
हरिणीप्रमाणे होईल; त्याचे शब्द म्हणजे त्याचे बोलणे
हरिणींच्या पाडसाप्रमाणे गोड व सुंदर असेल."

योसेफ

22"योसेफ अतिशय यशस्वी झाला आहे; तो ओढ्याकाठी
वाढणाऱ्या द्राक्षवेलीसारखा आहे; ती कुंपणावरही पसरते.
23पुष्कळ लोक त्याच्या विरुद्ध झाले व त्याच्याशी लढले;
धनुर्धारी लोकांनी त्याचा द्वेष केला;
24परंतु आपल्या बळकट धनुष्याच्या आणि कुशल
बाहुंच्या जोरावर त्याने युद्ध जिंकिले. त्याला याकोबाचा
सामर्थ्यवान देव, मेंढपाळ, इस्राएलाचा खडक व तुमच्या
बापाचा देव याजकडून तुम्हाला शक्ती मिळते.
25सर्वशक्तिमान देव तुला वर आकाशातून व खाली
खोल दरीतून आशीर्वाद देवो तसेच स्तनांचा व गर्भाचा
आशीर्वाद तो तुला देवो.
26माझ्या आईबापाच्या जीवनात अनेक चांगल्या घटना
घडल्या व अनेक चांगल्या गोष्टी त्यांना मिळाल्या; आणि
मी तुझा बाप, मला त्यांच्यापेक्षा अधिक आशीर्वाद मिळाला;
तुझ्या भावांनी तुला काही ठेवले नाही. परंतु माझे सर्व
आशीर्वाद तुझ्यावर पर्वता एवढे होतील.'

बन्यामीन

27"बन्यामीन एखाद्या भुकेलेल्या लांडग्यासारखा आहे.
तो सकाळी आपले भक्ष्य मारून खाईल व राहिलेले
संध्याकाळी वाटून टाकील."
28हे सर्व इस्राएलाचे बारा वंश होत; आणि हया गोष्टी
त्यांचा बाप त्यांच्याशी बोलला; त्याने प्रत्येक मुलाला ज्याच्या
त्याच्या योग्यातेप्रमाणे आशीर्वाद दिला. 29मग इस्राएलाने
त्यांना आज्ञा दिली. तो म्हणाला, "मी मरेन तेव्हा तुम्ही
मला माझ्या लोकात नेऊन ठेवावे. एफ्राम हित्ती ह्याच्या
शेतातील गुहेत माझ्या पूर्वजांबरोबर मला पुरावे. 30ती
गुहा कनान देशात मम्रेच्या राईजवळील मकपेला येथील
शेतात आहे. आपल्या घराण्याला कबरस्तान असावे म्हणून
अब्राहामाने ते शेत एफ्रामकडून विकत घेतले. 31अब्राहाम
व त्याची बायको सारा, यांना त्या गुहेत पुरले आहे. इसहाक
आणि त्याची बायको रिबेका यांनाही तेथेच पुरले आहे.
आणि माझी बायको लेआ हिलाही मी तेथेच पुरले आहे.
32ती गुहा हेथी लोकाकडून विकत घेतलेल्या शेतात आहे."
33आपल्या मुलांशी हे बोलणे संपवल्यानंतर इस्राएल आपले
पाय पलंगावर घेऊन झोपला व मरण पावला.

याकोबाची प्रेतक्रिया

50 इस्राएल मरण पावला तेव्हा योसेफ फार दुःखी
झाला. तो आपल्या बापाला कवटाळून खूप
रडला; त्याने बापाची चुंबने घेतली. 2योसेफाने आपल्या
सेवाकांतील वैद्यांना आपल्या बापाचे प्रेत मसाला लावून,
व भरून तयार ठेवण्याची आज्ञा केली. तेव्हा त्यांनी खास
मिसरच्या पद्धतीने इस्राएलाचे प्रेत मसाला लावून, भरून,
पुरण्यासाठी तयार केले. 3अशा खास पद्धतीने प्रेत तयार
केल्यानंतर ते पुरण्या पूर्वी मिसरचे लोक चाळीस दिवस
थांबत असत. त्यानंतर मिसरच्या लोकांनी त्यांच्या
रीतीप्रमाणे याकोबासाठी सत्तर दिवस शोक केला.
4सत्तर दिवसानंतर शोक करण्याचा काळ संपला. तेव्हा
योसेफ फारोच्या अधिकाऱ्यांना म्हणाला, "फारोला हे
सांगा, 5'माझा बाप मरावयास टेकला असताना मी त्याला
वचन दिले होते की मी त्याला कनान देशातील त्याने
स्वत:साठी तयार केलेल्या गुहेत पुरेन. तेव्हा कृपया माझ्या
बापास पुरावयास जाऊ द्या; मग मी परत आल्यावर तुम्हाला
भेटेन.'"
6फारोने उत्तर दिले, "तू आपल्या बापाला दिलेले वचन
पूर्ण कर; तू जाऊन आपल्या बापाने सांगितल्या प्रमाणे
त्याला पुरून ये."
7तेव्हा योसेफ आपल्या बापाला पुरण्यासाठी गेला; तेव्हा
फारोचे सर्व अधिकारी व मिसरचे नेते आणि सर्व वडीलजन
योसेफाबरोबर गेले; 8आपले कुटुंबीय, आपले भाऊ व
त्यांचे कुटुंबीय तसेच आपल्या बापाचे कुटुंबीय
योसेफाबरोबर होते. (फक्त लहान मुले व पशू एवढेच
गोशेन प्रांतात मागे राहिले होते.) 9तो लोकांचा खूप मोठा
समूह होता. सैनिकांची एक पलटणही घोडयावर बसून
मोठया संख्येने योसेफाबरोबर गेले.
10ते यार्देन (जॉर्डन) नदीच्या पूर्वेस गोरेन आताद येथील
खळ्यावर गेले. या ठिकाणी इस्राएलाचा प्रेतक्रिया विधी
झाला. हा प्रेतकियेचा विधी सात दिवस चालला.
11कनान देशात राहाणाऱ्या लोकांनी गोरेन आताद
येथील हे प्रेतक्रियेचे विधी व संस्कार पाहिले तेव्हा ते
म्हणाले, "मिसरच्या लोकांचे प्रेतक्रिया विधी व संस्कार

लुटारुंची ... करेल "लुटारुंची टोळी" व "हल्ला" ह्या शब्दांसाठी असलेल्या इब्री भाषेतील शब्दाचा उच्चार "गाद" या शब्दाच्या उच्चारासारखा आहे.

फारच दु:खाने भरलेले आहेत." त्यामुळे आता त्या जागेला अबेल मिस्राईम असे नांव पडले आहे. [12]अशाप्रकारे याकोबाच्या मुलांनी आपल्या बापाने दिलेल्या आज्ञेप्रमाणे केले; [13]त्यांनी त्याचे प्रेत कनान देशात नेऊन एफ्रोन हित्ती याजकडून कबरस्तान म्हणून उपयोगी पडावे यासाठी अब्राहामाने विकत घेतलेल्या मम्रे येथील शेतातील मकपेला गुहेत पुरले. [14]आपल्या बापाच्या प्रेतक्रियेनंतर योसेफ आणि त्याच्या बरोबर गेलेला सर्वसमुदाय मिसरला माघारी गेला.

योसेफाच्या भावांना योसेफाची भीती वाटते

[15]याकोब मरण पावल्यावर योसेफाचे भाऊ चिंतेत पडले. फार पूर्वी आपण योसेफाबरोबर दुष्टपणाने वागलो त्यावरून आता सुद्धा आपल्यावर त्याचा राग भडकेल अशी त्यांना भीती वाटली. ते स्वत:शीच म्हणाले कदाचित "योसेफ अजूनही आपला तिरस्कार करत असेल आणि आपण त्याच्याशी वाईट वागलो त्याचा तो बदला घेईल." [16]तेव्हा त्या भावांनी योसेफाला येणे प्रमाणे निरोप पाठवला.

तुझ्या बापाने मरण्यापूर्वी आम्हाला अशी आज्ञा दिली [17]तो म्हणाला, 'योसेफाला सांगा की तुझ्या भावांनी तुझ्याशी जे वाईट वर्तन केले त्याबद्दल तू त्यांची क्षमा करावीस अशी मी विनंती करतो.' तेव्हा हे योसेफा, आम्ही तुला अशी विनंती करतो की, आम्ही तुझ्याशी वाईट रीतीने वागलो त्याबद्दल कृपया तू आमची क्षमा कर. आम्ही देवाचे, तुझ्या बापाच्या देवाचे दास आहोत.

योसेफाचे भाऊ वरीलप्रमाणे बोलले त्यामुळे योसेफाला फार दु:ख झाले व तो रडला. [18]योसेफाचे भाऊ त्यांजकडे गेले व ते त्याच्या पाया पडले, मग ते म्हणाले, "आम्ही आपले दास आहोत."

[19]मग योसेफ त्यांना म्हणाला, "भिऊ नका; मी देव नाही, म्हणजे शिक्षा करण्याचा मला अधिकार नाही! [20]तुम्ही माझे वाईट करण्याचा कट केला, पण देव माझ्यासाठी चांगली योजना करीत होता. असंख्य लोकांचे प्राण वाचविण्यासाठी माझा उपयोग करावा अशी देवाची योजना होती. आजही देवाची तीच योजना आहे. [21]तेव्हा भिऊ नका; मी तुमची व तुमच्या मुलाबाळांची काळजी घेईन, तुमचे पोषण करीन." योसेफ त्याच्या भावाशी ममतेने बोलला त्यामुळे त्याच्या भावांना बरे वाटले.

[22]योसेफ आपल्या बापाच्या कुटुंबीयासह मिसरमध्ये राहिला. तो एकशे दहा वर्षांचा असताना मरण पावला. [23]योसेफाच्या हयातीत एफ्राईमाला मुले व नातवंडे झाली; आणि त्याचा मुलगा मनश्शे याला माखीर नांवाचा मुलगा झाला. योसेफाने माखीराची मुले ही पाहिली.

योसेफाचे मरण

[24]योसेफाचे मरण जवळ आले तेव्हा तो आपल्या भावांना म्हणाला, "माझी मरण्याची वेळ जवळ आली आहे; परंतु देव तुमची काळजी घेईल हे मला माहीत आहे. तो देव तुम्हाला ह्या देशातून काढून अब्राहाम, इसहाक, व याकोब यांना जो देश देण्याचे वचन त्याने दिले होते त्या देशात घेऊन जाईल."

[25]मग योसेफाने आपल्या वंशजास वचन देण्यास सांगितले. तो म्हणाला, "देव जेव्हा तुम्हाला येथून काढून पुढे घालून त्या नवीन देशात घेऊन जाईल तेव्हा माझे शरीर तुम्ही तुमच्या बरोबर घेऊन जाल असे मला वचन द्या."

[26]योसेफ एकशेदहा वर्षांचा झाल्यावर मिसरमध्ये मरण पावला. वैद्यांनी त्याच्या शरीराला मसाला लावून ते पुरण्यासाठी तयार केले व ते शवपेटीत मिसरमध्ये ठेवले.